

MOLNÁR MÓZES ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**„Amit teszünk, csak egy csepp az óceánban,
de ha ez a csepp nem volna benne az óceánban,
akkor az óceán kisebb lenne ezzel a hiányzó cseppel.”**

Teréz anya

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

BEVEZETŐ.....	5
A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	9
H E L Y Z E T E L E M Z É S.....	10
Az intézmény története.....	10
Tárgyi feltételeink.....	10
A szociális környezet.....	13
Tanulói összetétel.....	14
Személyi feltételek.....	14
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	15
Nemzeti alaptanterv.....	15
Fejlesztési területek-nevelési célok.....	17
Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek.....	21
Kulcskompetenciák, a kompetencia alapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása.....	24
Kulcskompetenciák.....	24
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	33
Az iskolai alapelvek, célok és feladatok tartalmi meghatározása.....	38
Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam.....	42
Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés.....	45
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI.....	50
A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai.....	50
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei.....	53
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat.....	58
A személyiségfejlesztés iskolai alapelvei, céljai és feladatai.....	59
AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK.....	61
Egészségnevelési program.....	61
Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat.....	66
KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM.....	72
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat.....	74
A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI.....	79
A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	81
Iskolánkban tanító pedagógus alapvető feladatai.....	81
Az osztályfőnök feladatai.....	82
Egyéb tanulmányi foglalkozáson történő felkészülés elvei.....	83
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE.....	84
KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK.....	84
Különleges bánásmódot igénylő tanulók sajátos nevelési igényű tanulók:	85
A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása	86
AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ.....	91
AZ ISKOLAI FEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI.....	92

Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái	105
Kiemelten tehetséges tanuló.....	107
Tehetséggondozás, képességfejlesztés	107
HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK	109
AZ ISKOLA MEGLÉVŐ KAPCSOLATRENDSZERE	110
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	110
Intézményünkben a szülők és pedagógusok együttműködésének formái	110
Intézményünkben a tanulók és pedagógusok együttműködésének formái	111
Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel.....	113
Közösségfejlesztési tevékenység keretei	114
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	115
A TANULÓ FELVÉTELE ÉS AZ ÁTVÉTELE, A TANULÓK OSZTÁLYBA, CSOPORTBA VALÓ BEOSZTÁSA	117
AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDJE	121
HELYI TANTERV	124
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	127
A Nemzeti alaptantervben (Nat.) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	128
A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJÁT, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI.....	132
Az írásbeli beszámoltatás formái	135
Magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	135
A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	136
A TANULÓ SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI.....	138
A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK..	139
A TANULÓK JUTALMAZÁS ELVEI ÉS FORMÁI	139
AZ ISKOLAI FEGYELMI BÜNTETÉSEK FORMÁI	139
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	141
A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	142
A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei	142
Az iskolai hátrányok rendszere	142
A hátrányok típusai.....	143
SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK	145
A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató fejlesztésének pedagógiai rendszere és iskolai programja	145
Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése az integrációval kapcsolatban.....	148
KÖZLEKEDÉSI NEVELÉS.....	152
Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése.....	152
Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása	152
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	154
A pedagógiai program érvényességi ideje	154
A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	154
A pedagógiai program módosítása	154

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.....	154
MELLÉKLETEK	155
1. számú melléklet	155
Vizsgára való jelentkezés	157
A vizsgák előkészítése	157
2. számú melléklet	158
3. számú melléklet	158
4.számú melléklet	160
Pedagógiai program módosítása az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 sz. sikeres pályázat miatt	160

BEVEZETŐ

Az 1998/99-es tanév korszakalkotó jelentőségű volt a magyar közoktatás folyamatában. Döntő szakaszába érkezett az iskolák helyi pedagógiai programjának és helyi tantervének elfogadása a többször módosított 1993. évi LXXIX. Köznevelési Törvény írja elő az intézmények számára a pedagógiai program elkészítését és bevezetését.

1998. szeptember 1-jétől az általános iskolák az intézmény egészére érvényes helyi pedagógiai program szerint végezhetik nevelő- oktató munkájukat.

A Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 2003-ban módosításra került. A módosítás előírta az oktatási intézmények számára az intézményi minőségirányítási program elkészítését, valamint a helyi Pedagógiai Programok módosítását. 2004-ben módosításra került a NAT, bevezetésre kerültek a kerettantervek.

A NAT fogalmazza meg a közös követelményeket és biztosítja az átjárhatóságot az intézmények között. A NAT követelményrendszerét figyelembe véve kerültek kiadásra a kerettantervek melyek közül az iskolák választhatnak és adaptálhatnak.

Iskolánk elkészítette helyi pedagógiai programját melynek középpontjában egy demokratikusan szerveződő, gyermekközpontú, a szülőkkel, a mikrokörnyezettel együttműködő iskola modellje áll.

Kerettantervünket a helyi viszonyokhoz, a tanulói összetételhez, a szülői igényekhez adaptáltuk.

A 20/2012. (VII.31.) Korm. rendeletnek megfelelően átdolgoztuk a pedagógiai programot az oktatási intézményben folyó nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eljárásai és eszközei, a kompetencia alapú oktatás gyakorlati igényei szerint.

Továbbá újra gondoltuk a személyiségfejlesztés kompetencia alapú értelmezését.

Célunk, hogy Bodroghalom, és a környező településekről bejáró gyerekek esélyegyenlőséggel induljanak a középiskolákba, hogy "közelebb" kerüljenek az ország középpontjához, ill. Európához.

A siker rajtunk nem múlik, a nevelőtestület felkészültsége, tenni akarása garancia, - a feltételek biztosítottak, hogy a helyi pedagógiai programunk közmegegyezésre, minőségben maradéktalanul megvalósuljon.

ÜZENET

Határozott cselekvés, akarat nélkül nincs tudás, kevés a szándék, s ha még az sincs, kételkedve sehová nem jutsz! Tudás, tett, erő, s akarat legyen nálunk útítársad! Koncentrálj, a még előtted álló feladatokra, vedd kezébe sorsod irányítását, ne higgy a fátum erejében, az erő és az akarat a végén „borostyánt arat”!

Tetteidnek forrása jellemed legyen, ne légy ma ez, majd máskor emez! Ne tucat-törmelék, dirib-darab legyél, egyedit, nagyot tegyél!

S ha szellemed és jellemed is pallérozott már, jobban érted a költő szavát:

*„Mecélni a legszebb álmot,
Komolyan venni a világot,
Mindig hinni és remélni,
Így érdemes a földön élni.”*

A köznevelési intézmény

Hivatalos neve: Molnár Mózes Általános Iskola

Feladatellátási helyei

Székhelye: 3987 Bodroghalom, Szabadság út 109.

Telephelye: 3962 Karos, Szabadság tér 1/A

Telephelye: 3961 Vajdácska, Fő út 2.

Email címe: amkbodroghalom@gmail.com

Alapító és fenntartó neve és székhelye:

Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

Fenntartó neve: Sárospataki Tankerületi Központ

Székhelye: 3950 Sárospatak, Kossuth út 44.

Az intézmény típusa: általános iskola

OM azonosító: 201097

Köznevelési és egyéb alapfeladata:

3987 Bodroghalom, Szabadság út 109.

egyéb köznevelési foglalkozás

napközi, tanulószoba

általános iskolai nevelés-oktatás

nappali rendszerű iskolai oktatás

alsó tagozat, felső tagozat

1. évfolyamtól 8. évfolyamig

a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési

igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (egyéb pszichés

fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos)

integrációs felkészítés

egyéb foglalkozások: napközi

tanulószoba

a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 250 fő

3962 Karos, Szabadság tér 1/A

egyéb köznevelési foglalkozás

napközi

általános iskolai nevelés-oktatás

nappali rendszerű iskolai oktatás

alsó tagozat

1-3. összevont évfolyam

a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési

igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (egyéb pszichés

fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos)

integrációs felkészítés

egyéb foglalkozások:

napközi

a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 25 fő

3961 Vajdácska, Fő út 2.

egyéb köznevelési foglalkozás

napközi

általános iskolai nevelés-oktatás

nappali rendszerű iskolai oktatás

alsó tagozat

1-4. évfolyam -2 összevont osztállyal (1-2, 3-4)

a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési

igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (egyéb pszichés

fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos)

integrációs felkészítés

egyéb foglalkozások:

napközi

a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 68 fő

A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga:

3987 Bodroghalom, Szabadság út 109.

Helyrajzi szám:	477
Hasznos alapterület:	1917,02 nm
Intézmény jogköre:	ingyenes használati jog
Fenntartó jogköre:	vagyonkezelői jog

3962 Karos, Szabadság tér 1/A.

Helyrajzi szám:	89/2
Hasznos alapterület:	180 nm
Intézmény jogköre:	ingyenes használati jog
Fenntartó jogköre:	vagyonkezelői jog

3961 Vajdácska, Fő út 2.

Helyrajzi szám:	507/1
Hasznos alapterület:	770 nm
Intézmény jogköre:	ingyenes használati jog
Fenntartó jogköre:	vagyonkezelői jog

Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Intézményvezető: Schmidné Kiss Nóra

Intézményvezető-helyettes: Tóthné Réz Tünde

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény;
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.)Korm. rendelet (a továbbiakban: NAT);
- a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- **5/2020. (I.31.)** Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

HELYZETELEMZÉS

Az intézmény története

Bodroghalomban az 1830-as évek óta működik iskola. A jelenlegi 8 évfolyamos általános iskola a II. világháborút követően alakult ki, rövid ideig párhuzamos osztályokkal működött. A demográfiai igények alakulása miatt a párhuzamos osztályok megszűntek és jelenleg is 8 osztállyal működik.

Az iskolát 1998-ban képviselő-testületi döntés alapján összevonták az óvodával. Napköziotthonos Óvoda és Általános Iskola néven, majd ÁMK-ként funkcionált. 2013. január 1-jétől az Óvoda ismét önálló intézményként működött tovább.

A 2000-es évek elején a tanulói létszám elérte a mélypontot, ez 2007-ben szerkezeti átalakítás miatt és iskolakörzetek megváltozása okán 180 főre emelkedett, a demográfiai hullámok miatt egy 15 fős intervallumban mozog a létszámunk a székhelyen, 165-180 fő között. A Telephelyekké nyilvánítás, illetve a szerkezetátalakítás okán létszámunk tartósan 200 fő felett van.

Az 1970-80-as évektől az akkor még Bodroghalmi Általános Iskolában stabil nevelőtestület alakult ki, minimális volt a tanárok cserélődése, melynek eredményeképpen az itt tanuló gyermekek tanítása eredményes volt.

A kialakult nevelőtestület jól felkészült pedagógus gárdája kreatív, alkotó gondolkodásával támogatója és végrehajtója volt a pedagógiai újításoknak, valamint a Phare és Európai Unió pályázatok megvalósításának.

Intézményünk a kezdetektől kiemelt programként kezelte az iskolai alapkészségek fejlesztését, a tantárgyi tartalmak elsajátítását, valamint a tömeg- és versenysportot, melynek hatékonyságáról iskolánk volt tanulóinak eredményei tanúskodnak.

A fokozatos létszámemelkedés a roma tanulók megnövekedett számából adódik. Sajnos e gyermekek többsége hiányos szociokulturális ismeretekkel érkezik az iskolába.

2013. január 1-jétől a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ vette át az intézmény fenntartását és működtetését. Intézményünk fenntartója a Cigándi Tankerület lett.

2016. december 31-én a Cigándi Tankerület megszűnt. 2016. július 20-tól megkezdődött az átszervezés. Négy járási tankerület összevonásával jött létre a Sárospataki Tankerületi Központ, mely 2017. január 1-jén kezdte meg munkáját. Az igazgatói feladatokat Donkó József Béla, a volt Sárospataki Tankerület igazgatója látja el.

Tantestületünk a pedagógus korfa erőteljes előregedése miatt, jelentős változásokon megy át az elmúlt 3 évtől kezdve. Folyamatosak a nyugdíjazások, és a pályakezdő fiatal pedagógus réteg megjelenésével, elindult egy megújulási folyamat., aminek nagyon örülünk.

Tárgyi feltételeink

A 2000-es évek közepéig a nevelő-oktató munka feltételei egy székhelyen valósultak meg.

1994 októberében iskolánk bővítésére került sor 160 m²-rel az új szárny, mely magában foglalja a tornatermet, két tantermet, galériát, és vízöblítéses WC-t. Így az iskolai oktatás egy helyre

összpontosult a bodroghalmi, Szabadság út 109. szám alatti épületegyüttesbe, mely két különálló épületből áll.

2001-ben vette fel az intézmény jelenlegi nevét, az iskola első néptanítójának nevét. Ekkortól hívják Molnár Mózes Általános Iskolának.

2004.-től tovább folytatódott az általános iskola felújítása és bővítése, uniós forrásokból. E forrásból valósították meg egy informatika terem kialakítását. A folyamatos rekonstrukciós munkák, felújítások, beruházások eredményeképpen sor került a meglévő épületek nyílászáró- és burkolatcseréjére, illetve bővítés keretében kialakításra került 3 új tanterem, kiszolgálóhelyiségekkel a külső épületben. Az intézmény energetikai korszerűsítése is megvalósult, a komplett fűtés és melegvízrendszer megújult, napelemrendszerrel egészült ki.

A fejlesztés magába foglalta informatika terem, nyelvi labor, fejlesztőszoba, és egy kazánház kialakítását.

A TIOP-1.1.1-07/1-es pályázat kapcsán 2010-ben 4 db interaktív táblát szereztünk be. Tanulóink és tanáraink számára lehetőség nyílt az IKT eszközökkel támogatott tanítási órák számának növelésére, valamint az egymástól tanulás és az oktatás színvonalának emelésére, s ez a munka azóta folyamatos.

Bodroghalom Község Önkormányzata által elnyert TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00007 számú, A Bodroghalmi Általános Iskola energetikai korszerűsítése című pályázat keretében 2012-ban megtörtént az iskola épületének felújítása, korszerűsítése, mely magába foglalta a nyílászárók cseréjét, a fűdém és a homlokzat szigetelését, napelemek felszerelését, az iskola teljes körű festését. A napelemek telepítésével párhuzamosan gázkazánokat szereltek fel, így jelentős mértékben csökkent az intézmény áram- és fűtési költsége.

EFOP-3.2.4-16-2016-0001 számú, „Digitális kompetencia fejlesztése” című kiemelt projektben való részvételre vonatkozóan iskolánk minden pedagógusa benyújtotta szándéknyilatkozatát. A program által a digitális alapú tanítási-tanulási módszertan bevezetéséhez kapunk segítséget korszerű informatikai infrastruktúra biztosítása mellett. A szakmai munka elősegítése céljából minden pedagógus notebook-ot kapott. Kiépítésre került a wifi hálózat és 3 db interaktív panellel gazdagodtunk, melyből 2 db a székelyen, 1 db pedig a telephelyen került elhelyezésre.

Az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 „A digitális írástudás fejlesztéséért” című projekt szakmai megvalósításába bekapcsolódott két másik intézménnyel együtt konzorciumban iskolánk. A pályázat keretében pedagógusaink két továbbképzésen vehettek részt, óravázlatokat készítettünk és publikáltunk, valamint számos informatikai eszközt kaptunk és gyermekeink 30 LEGO készlettel játszhatnak, és használhatják a szövegértési kompetencia fejlesztése során.

Iskolánk fenntartója a Sárospataki Tankerületi Központ az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 sz. sikeres pályázata révén digitális iskola projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor a Molnár Mózes Általános Iskola iskolában 2018. április és 2020 április között.

Pedagógia célok:

- a pedagógusok módszertani kultúrájának bővítése olyan pedagógiai módszerekkel és technikákkal, amelyek a tanulók önálló munkavégzését, divergens gondolkodását és problémamegoldó készségeinek mozgósítását kívánják meg, képzések és továbbképzések segítségével (például: az infokommunikációs eszközök napi tanítási-tanulási gyakorlatba való integrálásának támogatását szolgáló fejlesztések);
- a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése digitális taneszközök és digitális tartalmak fejlesztésével vagy honosításával, valamint azok tanórai használatának elősegítésével,

könyvtári szolgáltatások igénybe vételével intézményi informatikai fejlesztések segítségével. Sajátos nevelési igényű tanulók részére digitális taneszközök fejlesztése és rendelkezésre bocsátása tanulási céllal;

- a tanulók információkezeléssel (információkeresés, -szűrés, -feldolgozás, -értékelés, prezentáció) kapcsolatos készségeinek fejlesztése módszertani fejlesztésekkel, valamint olyan digitális tartalmak és taneszközök fejlesztésével, amely támogatja ezen készségeket;
- a diákok számára épüljön be a tanulási feladatok közé az információkeresés, feldolgozás, kollaboráció IKT-val támogatott megoldásainak használata, valamint a médiatudatosság fejlesztése;
- az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a természettudományos tantárgyak elsajátításába a digitális szenzorokra épülő mérésen, adatfeldolgozáson, kiértékelésen és a valóságban való megjelenítésen (például 3D nyomtatáson) keresztül;
- digitális mérés-értékelési rendszerek bevezetése, elektronikus tudásfelmérés általánossá tétele felmenő rendszerben, amely lehetővé teszi elsősorban a formatív értékelés támogatását széles értékelési eszközkészlet kialakításával;
- a digitális oktatás bevezetése, alkalmazása során a gyermekek teljes lelki- és testi egészségének megőrzése érdekében különös hangsúlyt kell helyezni a valós emberi kapcsolatok kialakítására, megőrzésére, illetve a digitális eszközök alkalmazásából fakadó mozgásszegény környezet ellensúlyozására;

Módszertani eszközök:

A 2017-2018-as tanévtől kezdődően részt veszünk az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 „Digitális pedagógiai módszertanokat támogató környezet” című pályázaton. A pályázat keretén belül három kiválasztott digitális pedagógiai-módszertani csomag adaptálásához, implementálásához 11 pedagógus képzését biztosítjuk. A program keretén belül igénybe vesszük mentorált óralátogatásokat, minőségbiztosítást, az országos tudásmegosztó hálózatba való bevonás lehetőségét, amelyek tananyagokat is nyújtanak, továbbá felkészítik tanárainkat egy ilyen műhely működtetésére, karbantartására és fejlesztésére.

- szoros kapcsolattartás más szervezetekkel (DPMK, NKP)
- műhelymunkák, bemutatóórák, workshopok, népszerűsítő napok, témanapok szervezése, melyek elősegítik más pedagógusok motiválását
- további képzések, tréning végzése újabb pedagógusok bevonásával
- kipróbált, bevált szoftverek kiválasztása, vásárlása, gyakorlati tapasztalatok egymásnak történő átadása
- jó minőségű eszközök, digitális eszközök kiválasztása, vásárlása, gyakorlati tapasztalatszerzés
- szaktanácsadás folyamatos igénylése
- folyamatos karbantartás biztosítása
- digitális módszertan adaptálása

Alsó tagozaton:

Évfolyam	Tantárgy/egész napos oktatás	Tanórák aránya
1-4.	Matematika	40%
1-4.	Magyar nyelv és irodalom	40%

1-4.	napközis tanulás matematika és magyar nyelv	40%
------	---	-----

Felső tagozaton:

Évfolyam	Tantárgy/egész napos oktatás	Tanórák aránya
5-8.	Matematika	40%
7-8.	Fizika	40%
7-8.	Földrajz	40%

A digitális fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére. Számukra speciális eszközöket (pl.: billentyűzet) biztosítunk.

A Sárospataki Tankerületi Központ szervezésében az EFOP 4.1.3-17-es „Sportudvar és közösségi terek fejlesztése a Molnár Mózes Általános Iskolában” elnevezésű pályázat keretében a hátsó udvaron kialakításra került egy gumiborítású többfunkciós sportpálya és nagyon sok szemléltető, technikai és sport eszközzel gazdagodtunk.

A beruházások eredményeként iskolánk a XXI. század színvonalára emelkedett.

A szociális környezet

Bodroghalom lakossága 1381 fő, melyből a 0-2 éves korúak száma **47 fő**, 3-6 évig **45 fő**, 7-14 évig **156 fő**, 15-18 évig **61 fő**. **Összesen 309 fő.**

A fiatakorúak számának aránya az összlakossághoz képest 22 %-os, amely azt mutatja, hogy az intézmény működése hosszabb távon is fenntartható ugyan, de szükségessé vált a más településekről származó gyermekek befogadása is.

Az intézmény beiskolázási körzete Bodroghalom, Karos és Felsőberecki község közigazgatási területe, de indokolt esetben más szomszédos településekről is elfogadunk beiratkozásokat Tiszakarád, Nagyhomok, Sátoraljaújhely.

A felnőtt munkaképes korú lakosság száma 990 fő, melyből 101 fő regisztrált munkanélküli, és 473 inaktív kereső. Az 557 nyilvántartott háztartások mindössze 47 %-ában van aktív foglalkoztatott.

A roma lakosság aránya 41 %.

Ezek az adatok jól reprezentálják a szülők szociális helyzetét.

A hátrányos helyzetű családok száma folyamatosan növekszik, életmódjuk szélsőséges, szocio-kulturálisan hátrányos helyzetűek.

Részben családi körülményeik, részben a szülők életvitele, gondolkodásmódja miatt a gyerekek fokozottabb odafigyelést igényelnek, felzárkóztatásuk indokolt. Kulturális, környezeti, esztétikai, egészséges életmód igényük formálása szükséges.

A 40 %-ot is meghaladja azon szülők száma, akik minden nevelési probléma megoldását az intézményre kívánják hárítani anélkül, hogy partnerek próbálnának lenni a problémák felszámolásában.

Tanulói összetétel

Minden évben hagyományosan magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. Kb. tanulólétszámunk felét teszik ki ezen gyerekek.

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma 15 fő. A tanulók lemorzsolódása alacsony szintű, minimális.

A deviáns - a pedagógus pedagógiai, pszichológiai felkészültségét meghaladó - durva, erőszakos gyermeki magatartás jelenléte jelentős feszültség forrása - nem egy esetben baleseti veszélyforrás. Intézményünkben ez a fajta viselkedési forma előfordulása még szerencsére elenyésző. Igyekszünk ezt az arányt megtartani.

A tanulóknak sajnos csak kis része kerül ki harmonikus családi körülmények közül. Ezek a gyerekek képesek az együttműködésre, szüleik kétoldali kapcsolatban állnak az iskolával. Segítőkések az iskolai folyamatokban.

Különösen a Bodroghalomra más településekről beköltözött családokkal és azok gyerekeivel van több probléma.

A fenti környezeti tényezők, a szülők foglalkozása, iskolai végzettsége, kulturális igénye indokoltá teszik egy olyan helyi program és tanterv kidolgozását, amely az esélyegyenlőséget biztosítva követni tudja ezeket az igényeket.

Székhelyen:

Tanulócsoportok száma: 8

Napközis csoportok száma: 6

Tanulószobai csoportok száma: 1

Telephelyen (Karos):

Tanulócsoport száma: 1

Napközis csoport: 1

Telephelyen (Vajdácska):

Tanulócsoport száma: 2

Napközis csoport: 1.5

Személyi feltételek

A program végrehajtásához a tanári létszám biztosított (20 fő), a szakosan ellátott órák száma 7.—8. osztály tekintetében sajnos 61 %, a pedagógus társadalom öregedő tendenciája és a nyugdíjazások miatt sajnos a kémia, biológia, ének tantárgyak tekintetében nem tudjuk már megoldani a szakos oktatást. Öröndetes, hogy ez évtől az egyik gyakornok digitális kultúra szakon megkezdte tanulmányait Az 5.-6. osztály tekintetében 100 %. Az SNI tanulók fejlesztését a fenntartó által biztosított gyógypedagógus végzi. A BTMN tanulók ellátása helyben dolgozó fejlesztő pedagógus által megoldott.

A szakos összetétel az elmondottak ellenére is viszonylag kedvező, a környező intézményekhez viszonyítva.

A pedagógusaink jól képzett, kreatív gondolkodású, az új ismeretek iránt fogékony, alkotó, elkötelezett egyéniségűek, nagy gyermekszeretettel, óriási empátiával rendelkeznek.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Nemzeti alaptanterv

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés b) pontjában, a 7. § (2) bekezdése tekintetében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 31. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 5. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kerettantervek meghatározzák

- a) a nevelés-oktatás céljait,
- b) a tantárgyi rendszert,
- c) az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát,
- d) a tantárgyak követelményeit,
- e) a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait,
- f) a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet.”

2. § A Rendelet 3. alcíme a következő 5/A. §-sal és 5/B. §-sal egészül ki: „5/A. § Az oktatásért felelős miniszter kerettantervet, alapprogramot, irányelvet ad ki és tesz közzé. 5/B. § A nemzeti köznevelésről szóló törvény 9. § (8) bekezdésében rögzített egyedi megoldásoknak a Nat-ban és a kerettantervekben meghatározott ismeretanyagot tartalmazniuk kell.”

3. § (1) A Rendelet 8. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(3) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – a (4)–(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel – egy tanítási héten legfeljebb

- a) az első–harmadik évfolyamon huszonnégy,
- b) a negyedik évfolyamon huszonöt,
- c) az ötödik és a hatodik évfolyamon huszonnyolc,
- d) a hetedik és a nyolcadik évfolyamon harminc,
- e) a kilencedik–tizenharmadik évfolyamon harmincnégy óra lehet.”

(2) A Rendelet 8. §-a a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet.

(5) A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1–8. évfolyamon legfeljebb három tanítási órával, a 9–12. évfolyamon legfeljebb négy tanítási órával emelkedhet.

(6) A (4) és (5) bekezdésben meghatározott óratöbbletek nem összevonhatók.

(7) A nyelvi előkészítő évfolyamon

- a) a heti tanórai foglalkozások száma legalább harminc, legfeljebb harminckettő lehet,
- b) idegen nyelv tantárgy esetében heti tizennyolc, a digitális kultúra tantárgy esetében heti három, a testnevelés tantárgy esetében heti öt tanórai foglalkozást kell biztosítani, továbbá heti négy-hat tanórát képességfejlesztésre kell fordítani.”

4. § A Rendelet a következő 12. §-sal egészül ki: „12. § (1) A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.)

Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr.) módosított 1. § (1) és (2) bekezdését, 3. § (2), (5) és (6) bekezdését, 5. § (1), (3) és (4) bekezdését, 8. §-át és Mellékletét első alkalommal a 2020/2021. tanévben

- a) az iskolák első évfolyamán,
- b) az iskolák ötödik, – a hat és nyolc évfolyamos gimnáziumok kivételével – kilencedik évfolyamán,
- c) hat évfolyamos gimnázium esetében a hetedik évfolyamán,

majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(2) Az iskolák a Módr. alapján 2020. április 30-ig felülvizsgálják a pedagógiai programjukat.

(3) Az iskolák az (1) bekezdés által érintett évfolyamokon a (2) bekezdés szerint felülvizsgált pedagógiai program szerint kezdik meg a 2020/2021. tanévben a nevelő-oktató munkát.

(4) Az iskoláknak az (1) bekezdésben fel nem sorolt évfolyamain a nevelő-oktató munkát a Módr. 7. § (2) bekezdésében meghatározott miniszteri rendeleteknek a Módr. hatálybalépésekor hatályos rendelkezései alkalmazásával kell megszervezni.”

Az új NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A fejlesztési feladatok és a közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott feladatok

- a nemzeti műveltség,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi, érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek, készségek, ismertetek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott célok

- a haza felelős polgárává válják,
- a tanulóknak kifejlődjön a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeret,
- szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban,
- megtalálja helyét a munka világában,
- tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására válják képessé,
- legyen képes felelősségteljes döntések meghozatalára,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselekvésre,
- ismerje és értse a természeti és társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzése

A hatékony intézményes nevelés-oktatásnak nélkülözhetetlen eleme a szülőkkel történő együttműködés. Az intézmény a szülők számára nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülők véleményének, javaslatainak befogadásával, hasznosításával teremti meg a sikeres együttműködést.

Fejlesztési területek-nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése,
- A cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése,
- Igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése,
- Az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése,
- Az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra való felkészítés,

- A tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira a helyes megoldáskeresés,
- A kötelesség tudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelő, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás megtanulása,
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől, képzelőtehetség, intellektuális érdeklődésük felkeltése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentesség, a méltányosságra nevelésre,
- A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítása.
- A közügyekben a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztésére,
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerésére.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség.
- A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejlesztése.
- A tanulók képessé válnak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknak fejlődjön ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tisztelőjéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészség

- Az egészséges életmódra, a testi, lelki egészségre nevelés,
- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,
- A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál, saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válik meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világról.
- Tevékenységeken keresztül kell lehetőséget biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhassák hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást, pályát.
- Képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusaival,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

Minden pedagógus teendője:

- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra kell, hogy épüljön. Cél a személyiségfejlesztő tanítás.

Olyan pedagógiai munkát feltételez az iskolától, a pedagógusoktól, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának szempontjai

- A tanulónak a tanulási tevékenységekben történő hangsúlyos részvétele;
- Olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását;
- A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítsék a tanulót az ismeretek megszerzésében, a kompetenciák fejlesztésében
- Ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket.
- Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.
- A minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.
- Az egyéni rétegmunka, az adaptált szövegváltozatok felhasználása, amelyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

Mindezek megvalósításához a pedagógus feladata:

- A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési közvetett és közvetlen eszközökkel segítse, a tanuló igényeit, szükségleteit figyelembe véve.
- A pedagógus tegye lehetővé az iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- A pedagógus működjön együtt más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az egyéni haladási ütemet biztosítsa, a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazza.
- Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történjen.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris)

téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja,

- segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását,
- hozzájáruljon, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról,
- lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, az újratervezésére,
- a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat.

Diagnosztikus mérés: egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés.

A diagnosztikus értékelés kiterjedhet:

- a tanulók meglévő tartalmi tudására,
- aktuális készség- és képességfejlődési szintjére,
- hozzáállására,
- viszonyulására.

Az értékelés során figyelembe kell venni :

- a tanuló életkori sajátosságait,
- a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat,
- a pedagógiai célokat.

Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

A kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével.

Célja:

- a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése,
- az éppen kihívást jelentő célok meghatározása,
- a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti.

A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Az értékelés az 1. évfolyamot követően az iskola pedagógiai programjában rögzített módon, a jogszabályoknak megfelelően történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön.

Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése,
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képesség-profilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

Képesség-kibontakoztató felkészítés

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő

lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez.

A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.

Kulcskompetenciák, a kompetencia alapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása

A kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában a tanulók gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, a változások irányát és tartalmát cselekvően lesznek képesek befolyásolhatják.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák, azokat jellemzői egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és

nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.

- Az anyanyelvi kommunikáció elsajátításával a tanuló képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni.
- Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni.
- Képes és tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és megegyezően kifejezni.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban.

- A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez.
- Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alpműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.

- A matematikai kompetencia során a tanulók felismerik az alapvető matematikai elveket, törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.
- Lehetővé teszi a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, hogy az ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, a várható kimenetelét is.

Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük a természetes és mesterséges környezetünket, irányítsuk cselekedeteinket.

- A természettudományok esetében elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék a természet működési alapelveit, az alapvető tudományos fogalmakat, módszereket és technológiai folyamatokat, az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait.
- A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani lehet a természettudományos és műszaki műveltséget, új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerhetnek meg a tanulók.

- Kialakul a kritikus gondolkodás az áltudományokkal, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes elképzelésekkel, a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

- az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje;
- digitális tartalomalkotás- és megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az Interneten keresztül.
- a digitális kompetencia magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információ-tárolás- és kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulóknak értenie kell:

- miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt,
- ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat,
- az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, az etikai elveket, a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket,
- a szükséges készségek magukba foglalják - az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését,
- a digitális kompetencia fejlődését segítheti az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Az állampolgári kompetencia a :

- demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul,
- a kompetencia magába foglalja az aktuális események, a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, a társadalmi és politikai

mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét (az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása).

- a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.
- a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzése, a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

A pozitív attitűdök:

- az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása, a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz, az Európához való tartozás tudata,
- a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeknek, a demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása.
- A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket.
- a kiegyensúlyozott kapcsolatok, a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása.
- az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete.
- E kompetencia alapja:
- az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni,
- figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

Az attitűdök vonatkozásában:

- legfontosabb az együttműködés, a magabiztosság és az integritás, a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés.
- a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra,
- a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására.

Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

A szükséges ismeretek:

- az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerése, értelmezése, a gazdaság működésének átfogóbb megértése, a pénz világát érintő magabiztos tájékozódás.
- a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete,
- Szükséges készségek, képességek:

- a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, az etikus magatartás.

Pozitív attitűdök:

- függetlenség, az alkotó- és újítókészség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, a média segítségével, az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség feltételezi:

- a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában.
- a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

Képességek és készségek

- a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, az általános életminőség javítása.

Pozitív attitűdök:

- a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság.
- a nyitottság, az érdeklődés, kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval, saját szükségleteinek és lehetőségeinek, a tanulás folyamatnak a megismerése. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót:

- előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, készségeit tudja alkalmazni a tanulási és képzési folyamataiban, otthon, a munkában,

- eleme a motiváció.

A hatékony és önálló tanulás feltétele

- a tanuló ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait,
- képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.

Az ismeretek elsajátításához szükséges alapvető ismeretek:

- írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata, a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése, képesség a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje

Pozitív attitűd:

- a tanulás iránti belső motiváltság.

Fejlesztési irányok
Egységes, befogadó (komprehenzív) iskolarendszer
Helyi tanterv - kötött és szabadon választható tananyagtartalom
Egyéni képességekhez igazított tananyagválasztás
Tanulóközpontú, differenciált módszertan
Képességfejlesztés, kompetencia alapú oktatás
Aktív tanár – aktív tanuló (megváltozott tanárszerep)
Hatékony tanulási módszerek alkalmazása, a tanulók cselekedtetése
Reális teljesítményértékelés
Integráció és integrált oktatás, felzárkóztatás

Várható eredmények

- a tanulói teljesítmény javulása
- a hátrányok csökkentése, felzárkózás
- a tehetség felismerése,
- az iskolai hiányzások csökkenése
- pedagógusok szerepének megváltozása

Az iskolai kompetencia-fejlesztés koncepciója

- Az alapelvek, célok és feladatok kidolgozása minden kompetencia területre.
- A tananyag kijelölése – lokalizálása, az egyes programelemek elhelyezése a tantárgyi struktúrában (tantárgyakhoz, műveltségi területekhez, osztályfőnöki programokba, modulokhoz, tanórán kívüli tevékenységekbe).
- Időbeli elrendezése (epochák, modulok, projektek).
- Fejlesztési eljárások és módszerek megválasztása (fejlettségi szintnek megfelelően).

A kompetenciafejlesztés komplex taneszköz-rendszerének alkalmazása

- programtanterv
- tanulói eszközök
- tanári eszközök
- értékelő eszközök
- modulok rendszere
- digitális eszközök, informatikai fejlesztés

A kompetencia fejlesztését támogató rendszer

- külső továbbképzések (tanárok felkészítése)
- belső továbbképzések (önképzés, beechmarking)
- mentorálás (program-karbantartás)
- szaktanácsadás igénybe vétele

A tanuló hatékony megismerését szolgáló technikák alkalmazása

- pedagógiai diagnosztika,
- tehetségazonosítás,
- tanulási stratégiák és módszerek alkalmazása,
- tanulási problémák felismerése (nehézségek, zavarok, akadályozottság),
- részképesség-zavarok kiszűrése,
- a személyiség komplex megismerése

Az alkalmazott mérés-értékelés

- az értékelés elveinek kidolgozása
- diagnosztikus (bemeneti) mérések
- formatív (visszajelző, szabályozó) mérések
- a tanulói fejlődés nyomon követése
- szummatív (lezáró – minősítő) mérés-értékelés

Módszertani elemek

- tanulásszervezési javaslatok,
- tanórai differenciálás heterogén csoportban,
- kooperatív tanulás,
- tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat,
- a drámapedagógia eszközei,
- egyéni és csoportos projektmunka,
- átfogó tanítási szakaszok (epochák) beillesztése a tanulás-tanítási folyamatba,
- prezentációs technikák elsajátítása és alkalmazása
- tanulói értékelési technikák (önértékelési eljárások) gazdagítása

A tanulni tanulás kognitív és affektív kompetenciájának fejlesztése

- tanulásmódszertan beépítése az iskola tevékenységrendszerébe,
- a tanulók tanulási stratégiáinak és módszereinek megismerése,
- a tanuláshoz való viszony (attitűd) feltérképezése, a változások követése,
- a motivációs bázis megismerése és formálása,
- a tanuláshoz szükséges alapkészségek felmérése és fejlesztési eljárásainak alkalmazása (életkor-specifikusan),
- a tanuláshoz szükséges komplex személyiségelemek megismerése (kíváncsiság, érdeklődés, akarat, kitartás, önfegyelem, becsvágy, teljesítményszorongás, küzdőképesség, sikerorientáció – kudarcckerülés)

Az iskola pedagógiai programja a NAT – ban leírt és képviselt értékekre, a fejlesztési területekre valamint a kulcskompetenciák fejlesztésére és a tanulói szükségletekre épül. Pedagógiai feladataink a NAT – ban rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint a tanulási esélyegyenlőséget javító, egyénre szabott differenciált pedagógiai bánásmód alkalmazása. Azt a célt szolgálja, hogy tanulóink: a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A nevelési program és a helyi tanterv szoros egységet alkot. A nevelési programban meghatározott nevelési alapelveket, a kitűzött célokat és feladatokat elsősorban a tanítás – tanulás folyamatában a helyi tanterv megvalósításával és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

A tanulói aktivitásra épített pedagógiai gyakorlat során arra törekszünk, hogy minél hatékonyabb legyen az ismeretek többszintű elsajátítása (ismeret, megértés, alkalmazás, komplex művelleti szintű alkalmazás), ezáltal a tanulói képességeket magas szintre fejlesztjük, s a tágan értelmezett tudáson (képesség) túl a megtanultakhoz való viszonyt (attitűd) is formáljuk. Másképp fogalmazva: a tanulók értelmi – érzelmi – akarati tulajdonságait, az önálló

ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumaikat és képességeiket fejlesztjük. Segítjük a tanulókat a saját önfejlesztő stratégiájuk felépítésében és megvalósításában (életpálya-építés).

Képzésünk tartalma az emberre, társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett tananyag-kiválasztással, elrendezéssel. A kompetencia tehát az ismeretek alkalmazóképes elsajátításából, a tanultakhoz való viszony (attitűd) formálásából és a lehetséges mértékig kimunkált képességekből építkezik.

A tananyag cselekvő feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók: műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolataik alakulását, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Végző célunk, hogy bátorító – megengedő tanári attitűddel megalapozzuk a jó kompetenciaérzésüket, pozitív énképüket és aktív cselekvési szándékukat. Mindez hozzájárul a boldogságélmény megéléséhez, amely a kiegyensúlyozott személyiségfejlődésük szempontjából elengedhetetlen.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Alapelvek és értékek

Az iskola az alapelveit és a felmutatandó értékek körét a kiemelten kezelt feladatokból határozza meg.

Alapelvek

Az *alapelvek* az intézmény önmeghatározásának a legfontosabb **értékei**, amelyek *áthatják a teljes nevelési rendszer* - a pedagógiai koncepció és a nevelő - oktató munka folyamatának az *egészét*.

Az iskolát meghatározó alapelvek:

1. Az elsajátított kulcskompetenciák használhatósága
2. Nemzeti identitás és európai humanista értékrend
3. Demokratizmus és felelősségvállalás
4. Autonómia
5. Az iskola nyitottsága
6. Gyermekközpontúság
7. Esélyegyenlőség, az esélyegyenlőtlenségek mérséklése

A választott alapelveket egy egymásra épülő rendszerként fogjuk fel. A kötelező képzéstől nem várhatjuk el, hogy lezárt tudást nyújtson. A jövő embere számára az elsajátított kulcskompetenciák használhatósága, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé. A NAT nemzeti jellegéből fakad, hogy a közös nemzeti értékek ápolását és őrzését szolgálja. Az európai humanista értékrend megismertetése az Európához tartozásunkat erősíti. A demokratizmus és felelősség, az autonómia és az iskola nyitottsága egybeesik a *társadalom alapvető törekvéseivel*.

Az iskolának is - a XXI. század első évtizedeinek leendő felnőtteiben-, ezeknek az alapvető értékeknek a megalapozását kell elősegítenie.

A demokratizmus és felelősség alatt azt értjük, hogy az iskola tanulói és tanárai számára széleskörű jogokat biztosít az intézményi működés minden területén, hangsúlyozva a jogokkal együtt járó felelősség vállalását is.

Az autonómia az önmegvalósítás, a *személyiség kibontakoztatásának* a lehetőségére és a szakmai önállóságra utal.

Az iskola nyitottságának kiemelésével a szűkebb és tágabb környezettel való *sokirányú* kapcsolatépítés és *kapcsolattartás* szándékát kívánjuk kiemelni.

A gyermekközpontúság alatt a nyugodt tanulási feltételeket teremtő *kellemes iskolai környezetet* a *jó közérzetet*, az empatikus és *gyermekszerető légkört* értjük. Ugyanakkor hozzátesszük, hogy a gyermekközpontúság nem jelentheti a pedagógiai irányítás kiiktatását, s még kevésbé valamiféle romantikus "gyermekimádatot".

Az esélyegyenlőséget tartjuk az iskola legkiemeltebb alapelvének. Ezt a többszörös hátrányos helyzet teljes mértékben érthetővé teszi. Azt jelenti számunkra, hogy ha az előző alapelvek valamelyikének az érvényesülésében a tanulók képességeik kibontakoztatásában akadályba ütköznek, az iskola - tőle telhetően - minden segítséget megad ezek elhárításához.

Az iskola nyitottsága

Az iskola nyitottságának több rétegét értjük az alapelv alatt. Célunk minél több alkotmányos érték felmutatása tanulóink előtt, hogy a plurális társadalom sokarcúságának megfelelő *társadalomképet* közvetítsünk számukra.

Nyitottságunk része a nevelőmunkában való szoros *együttműködés tanítványaink családjával* és minden gyermekérdeket szolgáló nevelési tényezővel. Gondoskodunk a folyamatos információáramlás megszervezéséről.

Fontosnak tartjuk a nyitottság érvényesülését az iskolai közösségek belső életében, az *emberi kapcsolatok* alakulásában.

Végül az iskola szellemi és anyagi lehetőségeinek azon részét, ami a nevelési-oktatási funkciójának színvonalát nem csökkenti vagy korlátozza, a település lakossága rendelkezésére bocsátja. Kulturális és egyéb szolgáltatásaival hozzájárul az önkormányzati vagyon iskolás koron túli közérdekű hasznosításához. Magunkénak valljuk a „*nyitott iskola*” koncepciójának a főbb elveit.

Gyermekközpontúság

Az iskola az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal, egyéni bánásmóddal teremtik meg a feltételeket az egyén fejlődéséhez. Az egymást választó, közösen tevékenykedő gyerekek - ha erre igényük van - közösséggé válhatnak. Ezeket a törekvéseket segítjük, hogy az egyének a normát közvetítő közösségben megalapozhassák szuverenitásukat.

A gyerek számára törekszünk a testi biztonság mellett az érzelmi biztonság megteremtésére is. Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, vegye körül kellemes környezet, érezze azt magáénak. A gyerekek egyéniségéhez empátiával, azt elfogadva közeledünk. A velük szemben támasztott követelmények ne okozzanak túlterhelést. A fejlesztésükhöz igénybe vett időt optimálisan hasznosítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában értelmes rend és fegyelem uralkodjék.

A gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyességnek. Nagyra értékeljük a pedagógus személyes hitelességét és példaadását. A rászoruló vagy hátrányos helyzetbe kerülő tehetséges gyerekeket patrónus pedagógus segíti döntéseiben, törődik vele, átsegíti a nehézségeken.

Esélyegyenlőség

Iskolánk többszörösen hátrányos helyzetű körülmények között működik. A hátrányok okai: a vidékies falusi környezetből, a települést sújtó munkanélküliségből, a szülői környezet átlagosnál kisebb iskolázottsági szintjéből, és a tanulói összetétel nagyfokú heterogenitásából adódnak. Ilyen körülmények között nem mondhatunk le az esélyegyenlőtlenség mérsékléséről.

Fontos, hogy olyan oktatási - művelődési kínálatot biztosítson az iskola, amelyet egy átlagos kisváros nyújt iskoláskorú lakóinak. Ehhez az iskola tárgyi adottságai megvannak, a nevelőtestület alkalmas erre, s iskolabarát fenntartói hozzáállással a finanszírozási feltételek megteremthetők.

Az iskola sokszínű tevékenységkínálata alkalmas arra, hogy a művelődési hiányokat kompenzálja az iskola tanulói számára.

A szakmai és eszközi feltételrendszer az utóbbi időben jó irányba fejlődött. A korszerű könyvtári szolgáltatás, a médiatár és a számítástechnikai oktatás alapjai kialakultak. Ezek továbbfejlesztése és az internet hozzáférés biztosítani tudja az esélyegyenlőséghez kívánatos feltételeket. Használatuk lehetőségét minden érdeklődő gyerek számára biztosítjuk.

A szülők anyagi hátterének hiányai a szociális gondoskodás keretében kompenzálhatók.

Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőtlenség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő közép fokú intézménybe.

Az iskola legfőbb belső szakmai értékei

A felhalmozódó iskolai belső értékek egy része olyan alapvető megtartó erővé szilárdultak, amelyek kitörölhetetlen elemévé váltak a mindennapi gyakorlatnak.

Az iskola kialakította a sajátos, helyi szükségletekhez igazodó *intézményi nevelési rendszerét*. A nevelőtestület magáénak érzi, a szülők támogatják és elégedettek vele.

Programunk bővített szolgáltatást nyújt, *funkciógazdag* és színes a tevékenységrendszere. Ez lehetővé teszi, hogy az emberi értékek sokaságát közvetítse.

Törekszünk eleget tenni a tanulói képességeket differenciáltan fejlesztő, valamint ismeretnyújtó és értékközvetítő funkciójának. A szükséges mértékben szociális gondozó és szocializációs szerepet is ellát. Nagy gondot fordít a szabadidős - sport és kulturális - tevékenységek szervezésére.

Az iskola *nyitott intézmény*. A szülőknek és a lakosságnak is nyújt szolgáltatást. Kulturális és művészeti rendezvényeket szervez, bérért a lakosság rendelkezésére bocsátja a tornatermet, az ebédlőt, a gyerekek iskolai rendezvények kapcsán nyújtanak művelődési - szórakozási lehetőséget.

Az intézményt olyan *szellemi műhelynek* tekintjük, amelyben a nevelőtestület és az egyes pedagógus szakmailag autonóm módon programalkotóként, és a rendszer működtetőjeként vesz részt a munkában. Alkotó műhelyiskola, ahol a nevelőtestület újszerűhöz vonzódása a legfőbb biztosítéka az innovációs érzékenység megőrzésének. Az *önfejlesztési hajlandóság* és az *alkotó légkör* az egyik legnagyobb mozgósítható tartalékunk.

Az iskola mintegy két évtizedes önálló programalkotó munkája során igyekezett a *rendszer szemlélet* és a *folyamatos fejlesztés* elveit alkalmazni.

A nemzeti-, helytörténeti- és iskolai *hagyományápolás* a tanulóközösség jelentős összetartó erői. A sajátos arculat megteremtésének olyan alapját képezik, amely az iskola ethosának a gyökereit képezhetik a gyerekek iskolához kötődésében. A nemzeti ünnepeken való cselekvő részvétel a magyarsággal való azonosulás lehetőségét teremti meg.

Az iskolai élet első hagyományai, és az iskola érdekében végzett konkrét tettek az iskola egyediségének a megalapozói. A gyerekek szemében a másoktól való különbözőség kifejezői. Általuk válik az iskola az „*ő iskolájukká*.” Ez az érzés alapozza meg a büszkeségüket és a szeretetüket az iskola iránt.

A nevelőtestületet *reális helyzetértékelés* jellemzi. Ismerjük az eredményeinket és az iskolai munka gyengeségeit, látjuk a testület előtt álló feladatokat, s gondolunk a váratlanul jelentkező veszélyek elhárítására is. Az iskolában *nyugodt légkör* uralkodik. A nevelőtestület erkölcsi morálja, munkakultúrája, emberi kapcsolatai a polgári társadalmakat jellemző értékek irányába fejlődnek. A többség úgy érzi, szüksége van egymásra.

Az iskola által preferált emberi értékek

Modern gondolkodású, tisztességes, boldogságra vágyó és jövőorientált ember nevelésére törekszünk.

A biológiai létezés értékei:

A természet védelme, ökológiai szemlélet, a természeti szép iránti fogékonyság, az élet tisztelete, egészséges életmód, felelősség utódainkért.

Az én harmóniájára és autonómiájára vonatkozó értékek:

Önismeret, képesség az önálló ismeretszerzésre és önnevelésre, nyitottság, önbecsülésre törekvés, szerénység önmagunk megítélésében.

A társas kapcsolatokkal összefüggő értékek

A személyes kapcsolatokban:

A családi összetartozás, a szülők és elődök tisztelete, szeretet, önzetlenség, fogékonyság a barátságra, kölcsönösségre törekvés a párkapcsolatban, az emberi méltóság tisztelete, az önzés leküzdése.

A szociális kapcsolatokban:

A másik ember elfogadása, együttműködés, felelősség másokért, szolidaritás, tolerancia, empátia, készség a konfliktusok kezelésére.

A mindennapi érintkezésben:

Kulturált viselkedés, udvariasság, segítőkészség, az agresszivitás elutasítása, előítéletmentesség.

A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek

A tanulással, műveltséggel kapcsolatos értékek:

Igény a folyamatos önművelésre, problémaérzékenység, készség nézeteink felülvizsgálatára, kreativitás, az önálló tanulás képessége.

A munkával kapcsolatos értékek

Igényesség a munkában, a munkasiker öröme, teljesítményközpontúság, kötelességtudat, kockázatvállalás, alkalmazkodás a változó körülményekhez, tudatos fogyasztói magatartás, gazdasági racionalitás, a munka tisztelete, a korszerű technika szerepének felismerése, a piaci megmértetés fontosságának az elfogadása.

A humanizált társadalom és világkép értékei

A hazával, a nemzettel kapcsolatos értékek:

Egészséges nemzettudat, nemzeti önismeret, hazaszeretet, a nemzeti és népi hagyományok ápolása, a nemzeti szimbólumok tisztelete, a nemzeti kisebbségek elfogadása, más népek nemzeti értékének a tiszteletben tartása.

Az európai humanista értékelemek:

Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, az egyenjogúság elismerése, pluralizmus, szolidaritás, az állampolgári kötelességek vállalása, törekvés az értékegyeztetésre, készség a kompromisszumra, igény a civil önszerveződésre.

A világ globális problémáira vonatkozó értékek:

A béke megóvása, az erőszak elutasítása, a diszkrimináció elítélése, a népek és nemzetiségek közötti megbékélésre törekvés, az emberiség jövőjéért érzett felelősség, a környezetvédelem fontosságának felismerése.

A nevelőtestület által – a nagyszámú értékelemből – kiválasztott csoportosított értékhalmozat önmagában is értékhordozó. Összességük egy, a nevelőtestület számára elfogadható, kívánatosnak tartott, korunknak megfelelő személyiség képét fogalmazza meg. Ezek alapján válik az iskola az adott értékek iránt elkötelezetté. A különböző értékcsoporthoz felmutatása alkalmat teremt a gyerekeknek az értékek közötti eligazodásra, az *értékválasztásra* és a saját *értékrendek* kialakítására.

Az iskolában sok a szociálisan hátrányos helyzetű gyerek, jelentős részük a cigány kisebbséghez tartozik. Esetükben meghatározó azoknak a legfontosabb személyes tulajdonságoknak a számbavétele, amelyek mint fejlesztendő személyiségjegyek megalapozhatják egyéniségük alapvető jellemzőit.

Ezek a tulajdonságok:

Együttműködési készség, realitásérzet, kitartás, önkontroll, mások tisztelete, udvarias magatartás, a tudás tisztelete, a munka megbecsülése, megbízhatóság, becsületesség és takarékos életvitel.

Az értékek és normák szoros egységben jelennek meg. Tudatában vagyunk, hogy megismerésük és megértésük kevés. A tevékenységek során megoldott feladatok, a közeli és távoli célok tevékeny vállalása lesz az egyetlen biztosítéka az értékek elfogadásának, a normák vállalásának és a közös normakövetésnek.

Az iskolai alapelvek, célok és feladatok tartalmi meghatározása

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újra értelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri

nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, át érzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismereteket szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légző gyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékennyé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni a változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan

változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Készítés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesse válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesse válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmikus és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri

szükségeit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Feladatunk:

- a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a Kárpát -medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerése, az Európához tartozás erősítése,
- a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése,
- teljesítmény növelésére sarkalljuk tanítványainkat , hogy az *elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő* legyen.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelességeket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosul benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakóköznyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiséggel, kisebbség kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között.

Ezt a magatartást jellemezze:

- a törvénytisztelet,
- az együttélés szabályainak betartása,
- az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete,
- az erőszakmentesség,
- a méltányosság.

Az iskola megteremti a lehetőségét annak, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és biztosítja a honvédelmi nevelést.

Fejlődjön ki a tanulóban a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra, amelyet a közügyekben való részvétel megkíván.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókincssel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok

természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nem szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhesség megszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiéniáját. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberekben egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttéléstről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában

a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékenyvé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újra fogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentés rétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédképesség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóan hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, amelynek eredményeit értelmezni is tudja. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóan alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben. Felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt káros hatásait, belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek, és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránt, képes környezettudatos döntések meghozatalára.

Digitális kompetencia

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a

tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

GYERMEKKÖZPONTÚSÁG

- Az iskola az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába.
- **Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, ahol értelmes rend és fegyelem uralkodik.**
- **Tovább haladunk a tevékenységre orientált iskola irányába. A hagyományos tevékenységi irányokon túl tovább fejlesztjük a környezetvédelmi, a hagyományőrző és természetjáró tevékenységeket, bővítjük munkaformáikat, megteremtjük rendszerjellegüket.**
- Teremtünk a gyermek testi-lelki fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet.
- Fontos feladatunknak tekintjük a rend és a fegyelem folyamatos javítását, a viselkedéskultúra folyamatos fejlesztését.
- Tekintettel az iskola tanulóinak a heterogén összetételére, mind az ismeretszerzésben, mind a képzésben a gyermekek valós tudásszintjéhez igazodunk. A tényleges érdeklődésük és képzettségük szerint alakítjuk a programkínálatunkat. A belső differenciálás segítségével törekszünk eleget tenni a komprehenzív iskola elveinek.
- **Célunk a képességek szerinti foglalkoztatás megvalósítása és hatékony működtetése.**
- **A sport és egészséges életmód feltételeinek a javítása, a sportolási igény növelése, a mindennapi testedzés lehetőségének a biztosítása, továbbá a természetjárás iránti igény felkeltése.**
- Feladatunk fejlesztő csoportok működtetése, felzárkóztató foglalkozás szervezése és az iskola minden évfolyamán a képesség kibontakoztató illetve az integrációs oktatás folyamatos biztosítása.

ESÉLYEGYENLŐSÉG

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk a *szociokulturális hátrányok leküzdéséhez*, a *hatékony felzárkóztató munka* segítségével. Elősegítjük társadalmi beilleszkedésüket.

Munkánkat hassa át az a törekvés, hogy a szociokulturális hátrányok csökkenjenek.

Törekedjünk az elemi képességek és az *alapkészségek* szilárd begyakoroltatására. Eszközi használatuk feleljen meg az adott évfolyam minimális igényeinek, hiányuk ne jelentsen akadályokat az ismeretek elsajátításában.

A *tanulási feltételeket* olyan színvonalon biztosítsa az iskola, hogy minden tanulni akaró gyerek hozzájuthasson azokhoz a tanulási lehetőségekhez, amelyek egy átlagos anyagi színvonalú család gyerekei számára otthon biztosítottak.

- Kiemelt célunk a növekvő számarányú cigány illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók gondjainak a megoldása illetve mérséklése. Problémáik szakszerű kezelése, tanulmányaik támogatása, szocializálásuk, továbbtanulásuk elősegítése többletszolgáltatások nyújtásával.
- Feladatunk a gyerekek szociális biztonságának a megteremtése, személyes érdekeltségüknek a felkeltése.
- A taníthatóság biztosítása, hogy szociális gondok (étkezés, taneszközök hiánya, ruhátlanság) ne akadályozzák a gyerekeket tanulmányaikban.
- A rászoruló gyerekeket hatékony felzárkóztató munkával segítjük.

- Megszervezzük az iskolakészültségi felzárkóztatást az iskolai oktatás előkészítő szakaszában.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak megteremteni a lehetőséget a tehetségük kibontakoztatására.
- Hangsúlyt helyezünk a tehetségek korai felismerésére. Tehetséggondozó szakkörökkel és mentor tanár útján erősítjük tanulási motivációjuk kialakulását, segítjük tehetségük kibontakoztatását.
- Olyan kulturális és művelődési kínálatot biztosítunk a település tanulóinak, amely egy kisvárosban élő gyerek számára rendelkezésre áll. Ennek érdekében művészeti iskola kihelyezett tagozatát működtetjük, művészeti vetélkedőket és bemutatókat tartunk, kulturális programokat rendezünk.
- A tehetséges gyerekeket segítjük a saját képességeik megismerésében, az önálló tanulási stratégiájuk kialakításában.
- Feladatunknak tekintjük a tanulmányi versenyekre való felkészítést, a művészeti vetélkedőkön való részvétel biztosítását.
- Működtetjük a mentori rendszert a kiemelkedően tehetséges gyerekek gondozásához.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI

Az előző fejezetben számba vett célok és feladatok a különböző pedagógiai eljárások és eszközök segítségével valósíthatók meg. Ezek a módszertani eljárások azonban nemcsak egy-egy konkrét célhoz, vagy feladathoz kötődnek, hanem nagyszámú kapcsolódási lehetőségre is alkalmat adnak. Leggyakrabban nem a tanítandó ismeretek tartalma, hanem a képzés által elérendő kompetenciák fejlesztése határozza meg, hogy milyen eljárásokat és eszközöket alkalmazzunk a pedagógiai folyamat során. Így az a célszerű, ha ezeket nem az egyes célokhoz és feladatokhoz rendeljük kizárólagos szereppel, hanem rendszer szemléletűen foglaljuk össze őket. Ezzel egyúttal a nevelési-oktatási módszerek, eszközök és eljárások kombinációjának a fontosságát is hangsúlyosabbá tesszük.

A *pedagógiai eljárások* alatt azt értjük, hogy milyen folyamatokat, módozatokat alkalmazunk annak érdekében, hogy a vállalt célok és feladatok-jelen esetben a kompetenciák fejlesztése-sikerrel járjon.

Nevelési-oktatási *pedagógiai eszközöknek* tekintünk minden olyan tényezőt, megoldási módot, vagy tárgyi-technikai kelléket, amelynek a felhasználásával fejlesztő/nevelő hatást fejtünk ki. A nevelési eszköz fogalmát ezzel kitágítjuk a módszerek irányába.

Az iskola célja, hogy a családdal együttműködve:

- cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy tanulóink:

- a haza felelős polgárává váljanak;
- kifejlődjék bennük a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert;
- megtalálják helyüket a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjenek a tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára a maguk és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerjenek meg és értsék meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

Iskolánkban a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- Fokozatosan vezetjük át a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az *iskolai tanulás tevékenységeibe*.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kiemelt szempontként kezeljük az *életkori sajátosságok* figyelembevételét.

- Megszervezzük a *képesség-kibontakoztató felkészítést és az integrációs oktatást* a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése érdekében.
- Biztosítjuk a tanulók *egészséges terhelését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket*. Szóban és írásban is visszajelzést kap minden tanuló, ami kiemeli erősségeit és a közeljövőben reálisan megoldható fejlesztési teendőit.
- Fejlesztjük az *önértékelés képességeit és az önismeretet*, tudatosítjuk az együttműködés értékét a társas kapcsolatokban.
- *Egyéni fejlesztő programokkal* is alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez. Lehetővé tesszük az egyéni tanulási utak érvényesülését.
- A *helyes magatartásformák megismertetésével* és gyakoroltatásával erősítjük a kortárs kapcsolatokat, az elemi állampolgári és a mindennap életvitellel összefüggő praktikus ismereteket a tanulók erkölcsi arculatát.
- Bővítjük az együttműködésre építő *kooperatív-interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat*. Törekszünk a *drámapedagógia* eszköztárának az alkalmazására.
- A *tevékenység-központú tanítási gyakorlat* keretében növeljük a tanulók *aktív részvételét* igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, anyaggyűjtés, szerepjáték, stb.), építünk a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre.

Tevékenységek-központú pedagógiák

A gyermek saját cselekvésein és tevékenységein keresztül és a másokkal való együttműködésben jut új ismeretek birtokába, sajátítja el a különböző készségeket és képességeket, melyek egyaránt szolgálják saját személyiségének szabad fejlődését és szocializálódását a társadalomba.

- A tevékenységek-központú pedagógiák alappillére a tanulás, a tevékenység önállóságának kialakítása, a csoportban megvalósuló interakciók lehetőségének megteremtése.
- A pedagógus közvetett hatást gyakorol a gyermekre, megteremti a tevékenység feltételeit, motiválja a gyerekeket, a tevékenység közben támogató, tanácsadó szerepet tölt be.
- A tanulási folyamat során alkalmazott módszerek és szervezeti keretek széleskörű alkalmazása valósul meg, amely lehetővé teszi egy-egy képesség fejlesztésének sokoldalú megközelítését.
- A tanulási tér kitágul, jelentős szerepet kapnak a társadalmi kapcsolatok, erőteljesen érvényesül a komplexitás, a tantárgyközi szemlélet, a tapasztalatgyűjtés lehetősége környezetére, társaira, önmagára nézve.
- Egyaránt kínálunk tanítványainknak heurisztikus (felfedező) tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket, hozzájuttatva őket a tudás öröméhez.
- A különböző *kommunikációs technikák és konfliktuskezelési technikák* elsajátítása. A tanulók a megszerzett tudásukat, valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka *mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében* meghatározott rend szerint *funkciójuknak* megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és a szummatív méréseket. Hasznosítjuk az országos mérés során elért eredmények tapasztalatait.
- Alkalmazzuk a *tanuló-megismerési technikákat*, módszereket és eszközöket.

A hatékony tanuló megismerés módszerei

Megfigyelés

- strukturált megfigyelés adott szempontsor alapján, meghatározott körülmények között

Kérdőív

- adott témakör körül járása zárt és nyitott kérdésekkel
- zárt kérdések jellemzői: egyszerű feleletválasztás, mátrix jellegű, skála jellegű kérdés
- nyitott kérdések jellemzői: saját szavakkal történő válaszadás rövidebb vagy hosszabb terjedelemben

Interjú

- adott céllal szerkesztett, meghatározott témára irányuló kérdések egymásra épülése annak érdekében, hogy megismerjük a megkérdezett helyzetét, véleményét, elképzeléseit
- irányított beszélgetés
- a válaszok függvényében módosuló beszélgetés

Szociometria

- a közösségek rejtett hálózata
- a közösség tagjainak egymáshoz fűződő kapcsolatrendszerét tárja fel
- felfedi az egyirányú és kölcsönös választásokat
- megjeleníti a sztárhelyzetű és peremhelyzetű egyéneket

Dokumentumelemzés

- a dokumentum forrása
- hitelessége
- jellege (hivatalos, személyes)
- objektivitása, szubjektivitás
- dokumentumon belüli koherencia
- intuitív gondolkodás

Mérések

- képességmérések (DIFER)
- tanulási motiváció
- tanulási stílus
- értékválasztás
- attitűdök
- interperszonális kapcsolatok

Ok feltárás, szakvélemény

- anamnézis
- vizsgálatok
- teljesítmény
- vélemény
- javaslat a fejlesztésre
- kontroll vizsgálat

Esetleírás

- személyes adatok
- a gyermek fejlődésére vonatkozó adatok
- a személyiség érzelmi, akarati, intellektuális jellemzői
- kapcsolatok
- tevékenységek
- problémák
- Megalapozzuk a *tanulók egyéni tanulási módszereit* és szokásait, mintákat nyújtunk a feladat-és problémamegoldáshoz. Kialakítjuk az *önálló tanulás és az önművelés képességét*.
- Az interkulturális oktatás megszervezése szolgálja a *kisebbségi kultúrák megismertetését*.
- Az intézményi *önirányítás* előtérbe kerülésével az *önkormányzás gyakorlatának* a kiterjesztése az iskola teljes pedagógiai folyamatára.(pl.: össziskolai fórum, iskolán belüli vezetési szintek, pedagógusok és szülők önkormányzati fórumai, össziskolai információs háló működtetése, stb.).
- A *pedagógiai folyamat rendszerszemléletű megszervezése*. A nevelési és oktatási módszerek integrációjának az előtérbe állítása azzal, hogy a kötött (szabályozott) formák vegyülnek a kötetlen (szabályozatlan) és öntevékeny (önszabályozó) formákkal, amelynek alapján új szükségletek keletkeznek új rendszerelemekkel, s ezzel egy teljesebb és folyamatosan fejlődő rendszerműködés alakul ki.
- Állandó és folyamatos elvárásként fogalmazzuk meg a *differentiált tanulásszervezési eljárások* tanórai és tanórán kívüli mindennapi alkalmazását.
- Végezetül az eddigieket meghaladó, új kiemelt teendőknek tekintjük a *kompetencia alapú oktatás* eljárásainak a bevezetését és alkalmazását.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei

A nevelőtestület által alkalmazott főbb pedagógiai eszközöket és módszereket az életkori sajátosságokat figyelembe véve és a nehézségük szerint próbáljuk sorrendbe állítani. A sorrendben előbbre helyezett eszközöket inkább az alsó tagozatban alkalmazva fejlesztjük, a felsorolásban később szereplő módszerek alkalmazásának a gyakorisága az évfolyamok növekvő számával arányosan teljesebbnek ki.

A rendszeresen használt főbb pedagógiai eszközök és módszerek a következők:

- Percepciók fejlesztése, a pszichológiai szempontú elemi gondolkodású műveletek megalapozása (pl.: figyelem, emlékezet, képzelet, stb.).
- Logikai alapformák alkalmazása (pl.: azonosság, különbség, felsorolás, stb.), logikai műveletek végzése konkrét és elvont fogalmakkal.
- A formális logika munkaformáinak a begyakoroltatása (pl. analízis, szintézis, következtetés, csoportosítás, alá- és fölé rendelés, stb.).
- Magasabb logikai tevékenységet igénylő munkaformák (pl.: bizonyítás, cáfolat, ok-okozati összefüggés, stb.).

A nevelési-oktatási eljárások hagyományos eszközei, magatartásra ható módszerei:

- A meggyőzés módszerei: pl.: minta, példa, példakép, eszménykép, bírálat, önbírálat, felvilágosítás, tudatosítás, vita, stb.
- A tevékenység megszervezésének kooperatív technikái: pl.: csoportképzés, kooperatív feladatmegoldás, játékos módszerek, stb.

Magatartásra ható módszerek:

- A, ösztönző módszerek: pl.: biztatás, elismerés, dicséret, stb.
- B, kényszerítő módszerek: pl.: követelés, parancs, büntetés, stb.
- C, gátlást kiváltó módszerek: pl.: felügyelet, ellenőrzés, intés, áterelés, stb.
- Gyakorlás eszközei, módszerei: szoktatás, gyakoroltatás, munka, játék, verseny, stb.
- A szemléltetés módszereinek az alkalmazása: pl.: kép, tárgy, modell, kísérlet, stb.
- Az ellenőrzés, értékelés módszerei: tudás, illetve magatartás ellenőrzése; közvélemény formálása, stb.
- Tanulói aktivitásra épülő módszerek és elvárások a tanulási-tanítási folyamatban.
- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Feladatlapos munka az egyéni foglalkoztatás keretében.
- Együttműködésre szoktató eljárások, konfliktuskezelési technikák megismertetése.
- A tanulásirányítási szervezeti formák biztonságos és változatos alkalmazása.

Differenciált tanórai képességfejlesztés

- A tanuló életkorától, szociális státusától, egyéni képességeitől függően több szempont szerint differenciáltan tudjuk csak meghatározni azt a tanulási stratégiát, amely mind a tanulásszervezés céljainak, mind az egyes tanulók érdekeinek megfelel, így aktív és produktív tanuláshoz vezet.
- A differenciált rétegmunka biztosítja a tanulók egyéni képességeihez igazodó fejlesztést, az egyéni tanulási utak kimunkálását.
- A differenciálás alapja nem merev, homogén csoportokba történő sorolás, hanem rugalmas, átjárható rendszer kialakítása.
- A differenciálás lehetőség a gyermek számára a képességeihez igazodó nehézségű feladat kiválasztására, amely sikerélményt biztosít számára.
- A differenciálás formái: a tanulócsoporthoz képest és érdeklődés szerinti felbontása (párhuzamos óravezetés), szervezeti differenciálás (csoportbontás), szervezeti és tartalmi differenciálás (képességszerinti csoport eltérő tananyagtartalom feldolgozása)

- A differenciálás akkor hatékony, ha differenciált értékelési –és követelményrendszer társul hozzá.

Differenciált osztálymunka

A) -A tanítás tartalma szerinti differenciálás (pl.: alapkészségek fejlesztése, kiegészítő anyagok nyújtása, stb.)

B) - Azonos témában a logikai műveletek nehézségi foka szerinti differenciálás.

- Differenciált feladatok az egyes tanulók számára a képességek szerinti gyakoroltatáshoz.
- Individuális foglalkoztatás (pl.: nyomtatott szöveg egyéni feldolgozása, feladatlapok megoldása, programozott oktatás, stb.)
- Csoportmunka, adott témák, problémák közös megoldása.
- Problémafelvető, gyakorlati alkalmazást igénylő feladatok megoldása, a gondolkodási műveletek és logikai alapformák komplex, integratív alkalmazásával.
- Kooperatív tanulási-tanítási technikák gyakoroltatása. (pl. projektek, élethelyzetek megoldása, stb.)

Az értékközvetítés módszere; projekt

- A projekt olyan tanulásszervezés, amelynek középpontjában valamilyen gyakorlati életből adódó problémafelvetés áll. A probléma megoldása a gyermekek tapasztalatára, érdeklődésére, tevékenységére épül, amelyben a hangsúly az ismeretszerzés folyamatára kerül.
- A projektmódszer lényege az a nagyfokú szabadság, amelyet a tanuló számára biztosít a célok kiválasztásától a tervezésen, a feladat végrehajtásán, át a produktumig, az értékelésig.
- A projektpedagógia célja valamilyen produktum, végeredmény, amely a valóság igényeire épülő szükséglet alapján kerül kiválasztásra, így biztosítja a világ integrált megismerését oly módon, hogy a tanulás mellékterméke a tevékenységnek. A projekt a tanulást, az ismeretek, készségek, jártasságok elsajátítását indirekt módon biztosítja, kihívásra épít, ezzel belső motivációt teremt, komplex módon teremti meg a probléma mind több összefüggésének megismerését.

A projekt szerkezeti felépítése

- témaválasztás, célok meghatározása
- tervezés, téma feladatokra bontása
- szervezés, megvalósítás,
- nyilvánosságra hozatal, záró értékelés
- A projektmódszer eredményei
- cselekvésre, tapasztalatokra épül
- együttműködésre, egymástól tanulásra támaszkodik
- alapvető a kölcsönös kommunikáció
- komplex és alkotó jellegű
- megerősíti a motivációt és a felelősségvállalást
- differenciál, lehetőséget biztosít a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra

- önállóságra készítet, rugalmas téri és időkeretekre épül

Kooperatív csoportmunka

- A kooperatív csoport erős, pozitív összetartozás-tudattal rendelkezik, a csoporttagok ismerik, elfogadják, támogatják egymást, összetétele heterogén.
- A heterogén csoport különböző teljesítményű tanulókból alakul, amely kedvező feltételeket teremt a tanulók egymástól tanulására
- A véletlenszerű csoportszervezés során a diákok különböző helyzetekben fejleszthetik és tanulhatják meg hasznosítani kooperatív készségeiket.
- A tudatos, tartós feladatmegoldáshoz kapcsolódó csoportszervezés előnye az erős közösségtudat, a közös tanulási tapasztalat pozitív hatása.
- A kooperatív csoportmunka tárgyi feltétele az egyenlő esélyekkel történő elérhetőség, a rugalmas téri és idő környezet megteremtése.
- A csoportok működtetésének személyi feltétele a pozitív közösségtudat, kölcsönös bizalom, szeretet, megbecsülés.
- A csoportmunka alapelvei: a párhuzamos, egyidejű interakciók, az egyidejű felelősség elve, az egyenrangú részvétel elve, az építő egymásrautaltság.
- A kooperatív munka alkalmazkodik a gyerekek szükségleteihez, a tanulás cselekvés és aktív részvétel révén jön létre, segíti az ismeretszerző és társas készségek fejlődését.

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyam szintű tanulásszervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz, s így az egyéni fejlesztés szempontjából hatékonyan épülnek egymásra az alapkövetelményekhez kapcsolódó kötelező foglalkozások és az egyes részterületekhez kötődő, kutatást és alkotó tevékenységet biztosító választható programok. Az intézmény pedagógiai programjába rendszer szerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a kerettantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak.

Az Oktatási Hivatal által meghirdetett témahetekhez - Pénz7-Pénzügyi és Vállalkozói Témahét, Digitális Témahét, Fenntarthatósági Témahét – a kezdetektől csatlakozott, folyamatosan végezzük az ezekhez kapcsolódó feladatokat.

A program – tartalmának felfelé nyitott, többféle elágazási lehetőségnek utat engedő szabályozottságával kedvez a gyakorlati felhasználásban szükség szerint alkalmazható többféle módszertani eljárásrendszer alkalmazásának, a sokszínűség eredményességet szolgáló érvényesülésének.

A tanulási motiváltság fenntartása érdekében – amely motiváltság az élethosszig tartó tanulás szempontjából meghatározó –, a korai tanulási kudarcok megelőzésére elvárja a szükség szerint *megnyújtott alapozó szakaszok* beépítését a tanulás folyamatába.

Legmarkánsabb új vonása, hogy a kompetenciaterület fejlesztési feladatait, illetve azok megvalósulását a program nem tanévekben, hanem folyamatban jelöli meg.

Ezzel:

- reális esélyt teremt a tanulók kulturális, képességbeli és tanulási szükségletekben megmutatkozó különbözőségeinek kezeléséhez,
- minőségi elmozdulást hozhat a lényegesen hatékonyabb alapozás tekintetében,
- alkalmazásával megelőzhető a lemorzsolódás, feleslegessé válik a szegregáció. „

Tanulás tanítása, logikus gondolkodás fejlesztése

- figyelem
- érzékelés, észlelés
- emlékezet
- képzelet
- gondolkodási műveletek
- információszerzés, tájékozódás
- lényegkiemelés, szelektálás
- rendszerezés, felhasználás
- új kontextusban alkalmazás
- komplex gondolkodás a tantárgyi ismeretek között
- önálló véleményalkotás
- tanulási technikák
- jegyzetelés, vázlat

Az integrációs oktatást segítő program IPR módszertani elemeinek a folyamatos működtetése.
Az IPR eszközrendszeréből alkalmazott intézményi eszközök a következők:

- Kompetenciafejlesztő programelemek:

Önálló tanulást segítő fejlesztés

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.

- Az integrációt segítő tanórán kívüli programok:

Mentori rendszer működtetése.

- Az integrációt segítő módszertani eljárások:

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.

Drámapedagógia.

- A tanári együttműködés formái műhelymunkával.

Értékelő esetmegbeszélések

Hospitálásra épülő együttműködés.

- A kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei:

Egyéni fejlődési napló.

Szöveges értékelés.

- Multikulturális tartalmak:

Multikulturális tartalmak megjelenítése.

- A továbbhaladás feltételeinek a biztosítása:
- Pályaorientáció.
- Továbbtanulásra felkészítő program.

- Szociális készségfejlesztő technikák gyakoroltatása (pl.: minta és modellnyújtás, szerepjáték, konfliktuskezelő készségek fejlesztése, karitatív tevékenység, stb.)
- Szituációelemzés, alternatív megoldási stratégiák kidolgozása.
- Az ön- és emberismeret fejlesztését szolgáló technikák megismertetése (pl. emberismereti, önismereti tréningek)

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat

A személyiséget a biológiai tényezők, a környezeti- és nevelői hatások-egymással szoros kölcsönhatásban-együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. Ezek közül a legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása.

Az iskola a személyiségfejlesztés szolgálatában fontos szerepet szán a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatásának és a tehetséggondozásnak.

A *felzárkóztató* típusú foglalkozások az alapvető készségek terén felismert hiányosságok pótlására nyújtanak segítséget. A különböző *tehetséggondozó szakkörök* a szaktárgyi ismeretek mellett kiemelten fontosnak tartják a *gondolkodás fejlesztését*, a *kulcskompetenciák* használható megalapozását.

Az egyéni fejlesztés során nagy hangsúlyt fektetünk a *kommunikációra*, a *tanulásmódszertanra* és az *önismeretre*. A kommunikációs ismeretek keretében a *beszédképesség* fejlesztése mellett a *számítástechnikai alapismeretek* megtanítását, s annak az önálló ismeretszerzésben történő rendszeres alkalmazását egyaránt fontos teendőnek tartjuk. A *könyvtárhasználati* ismeretek megtanításával a többirányú információszerzés és a több könyvűség lehetőségét teremthetjük meg.

A *tanulásmódszertan* tanítása az új tanulási technikák megtanulásához segíti hozzá az érdeklődőket.

Az *önismereti* típusú iskolai foglalkozásokon a tanulók (pl. osztályfőnöki óra, nagylányok klubja, stb.) megismerhetik személyiségük erősségeit és gyengeségeit. Lehetőséget ad arra is, hogy a gyerekek speciális képességei kiderüljenek, s ezek fejlesztése intenzívebbé válhasson.

A személyiségfejlesztés-miközben az intellektuális és emocionális kompetenciák fejlesztését szolgálja-megalapozza tanítványainkban az önmaguk, mások és a közösség iránti felelősség tudatát is.

A gyermekközpontú iskolában alapvető érdek a szülők széleskörű bevonása a személyiségfejlesztő tevékenységekbe. Ők elsősorban egyéni példaadással, a hagyományos személyiségek és értékek erősítésében, a viselkedéskultúra szabályainak az elfogadásában és a helyes önértékelés kialakításában működhetnek közre.

A személyiségfejlesztés programszerű iskolai megjelenítése a tanárok személyiségközpontú szemléletének kialakítását is megalapozza. Intézményünk a magas szintű demokratizmus és a magas szintű kontroll kombinációjára épülő nevelési stílust részesíti előnyben, mely alkalmazkodik a gyerek életkorához, alkatahoz és neveltségi szintjéhez.

A személyiségfejlesztés iskolai alapelvei, céljai és feladatai

A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a nevelés-oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése. Komplex személyiségfejlesztésre törekszünk, amikor megismerjük tanítványaink szükségleteit és motivációs bázisát.

Tanítványaink személyiség szerkezetének a megismerésével elősegítjük a reális önismeretük alakítását, formáljuk önmagukhoz és a társaikhoz fűződő viszonyukat.

Alkalmazkodunk az életkori pszichikus sajátosságokhoz.

A pedagógus személyiségét alapvető motivációs tényezőnek tartjuk, közvetetten meghatározója a tanuló tantárgy iránti érdeklődésének és személyes kapcsolatainak minőségének.

Megalapozzuk a szociális (társas) kompetencia, a pozitív szokások kialakítását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas kapcsolatait.

Igyekszünk kiépíteni az egyéni életvezetési kultúrát. Megalapozzuk a pozitív tartalmú viszonyulásokat (attitűd), a tényleges szükségletek felismerését (igényszint) és az ösztönző motívumokat (cselekvésre késztető belső erőforrások).

Tanulóink személyiségére építjük az emberi, természeti és társadalmi környezet alakításának a képességét.

Problémás nevelési helyzetekben megfelelő konfliktus-megoldási stratégiákat alkalmazunk, mindenkor a gyerek érdekét szolgáló megoldásokat keresünk.

Az iskolai tevékenységrendszer minden eleme segítse a tanulók testi, értelmi, érzelmi, akarat és jellembeli tulajdonságainak a harmonikus fejlődését.

A tanulóknak legyen áttekintése a saját személyisége összetevőiről, képessége és tehetsége határaitól, legyen képes felismerni viselkedése következményeit.

Alakítsunk ki minden tanulóban sikerorientált beállítódást.

Az iskola adjon teret a színes, sokoldalú iskolai életnek, fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségeit és akaratát.

Ismerjék meg a tanulók a szociális (társas viselkedés) szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet.

Fejlesszük a személyes képességeket az önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelem területein.

Tanulóink legyenek tisztában a személyiséget veszélyeztető negatív hatásokkal.(pl.: káros szenvedélyek-drog, alkohol, dohányzás, mozgásszegény életmód-, egészségtelen táplálkozás, negatív hatású társas kapcsolatok, a korai nemi élet, stb.)

Az iskolában a korlátozottan tekintélyelvű és magas szintű demokratizmusra épülő nevelési stílusra törekszünk.

Igyekszünk a tanulók jogainak, emberi méltóságának a maradéktalan tiszteletben tartására, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintatra.

A családdal való kapcsolattartás érdekében biztosítjuk a rendszeres és folyamatos információáramlást, a nevelőmunkában megnyilvánuló együttműködést.

Az empátiaképesség alakításával növeljük a másság elfogadásának a képességét, a tolerancia képességfokát.

- Feladatnak tekintjük, hogy támogassuk a tanulókat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságaik formálásában.
- Megalapozzuk a tanuláshoz szükséges alapkészségeket, biztosítjuk a kulcskompetenciák használható kifejlesztését.
- Erősítjük a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségi jegyeket. Folyamatosan segítjük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Olyan iskolai életrend kialakítása a feladatunk, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat és átláthatóak a magatartási szabályok.
- Arra szoktatjuk tanítványainkat, hogy tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat.
- A tanuló legyen képes arra, hogy tudatosan alakítsa a saját pozitív életfilozófiáját, egészséges életmódját és szokásrendszerét.
- Feladatunk az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő nevelő hatások összehangolása.
- A gyerekeket a harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadására és közvetítésére neveljük. Különösen fontosnak tartjuk az előítéletesség felismerésére való képesség kialakítását és a testi-lelki egészség megőrzésére vonatkozó képesség megalapozását.
- Folytasson a nevelőtestület hatékony nevelő-oktatómunkát a bűnmegelőzés, a drogreprevenció és a fogyasztóvédelmi nevelés terén.
- Az önfejlesztő képesség megalapozásával segítsük tanulóinkat a saját önfejlesztő stratégiák kialakításában.

A személyiségfejlesztést és a közösségi nevelést két elválaszthatatlan iskolai rendszerelemnek tekinti a nevelőtestület.

A tanulók egészséges személyiségfejlődése szempontjából fontosnak tartjuk a közösséghez tartozást, mert ennek az élménye alapozhatja meg tanítványainkban az önmaguk cselekedetei és a közösség iránti felelősség együttes tudatát.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Egészségnevelési program

Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, de közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségfejlesztésben. Különböző elvi megfontolások teszik az iskolát elsődleges fontosságúvá az egészségnevelési munkában. Ezen elvi megfontolások következőkben foglalhatók össze:

Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát.

Az alapfokú iskolák tanulóinak személyiségfejlődése, az értékek és az ismeretek elsajátítása szempontjából még olyan periódusban vannak, amelyek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi életideálok, preferenciák kialakításában. Ennek a korosztálynak egészségmagatartása határozza meg a jövő felnőtt lakosság egészségi állapotát.

Az iskola gyerekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel. Az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának kitüntetett színtere az iskola.

Az iskola nem elszigetelten tevékenykedik, hanem más társadalmi intézményekkel és szervezetekkel állandó kölcsönhatásban létezik. Így egészségnevelésével hatást gyakorol az iskola szűkebb és tágabb környezetére.

Az iskola tehát olyan keretet adhat, melynek segítségével mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.

Az egészségnevelés a NAT közös követelményeiben áthatja az iskolai élet valamennyi színterét.

Az egészségnevelés

1. a legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja,
2. tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység,
3. tömegmértékű, mert kiterjed a lakosság minden rétegére,
4. tudományosan megalapozott,
5. helyes cselekvésre serkentő

Alapelvek

- Minden tanuló joga és vágya, hogy egészséges boldog életet éljen.
- Értjük el, hogy az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Váljon az egészségügyi kultúra az általános műveltség szerves részévé, mert az egészséges életmód ismerete éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.
- Tudatosuljon, hogy az egészség, mint meghatározó társadalmi és személyi erőforrás biztos befektetés a társadalom számára.
- Váljon egyértelművé, hogy az egészség segíti a tanulókat céljaik megvalósításában, igényeik nagyobb fokú kielégítésében, a környezethez való alkalmazkodásukban, valamint a teljesítményük növelésében.

- Legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, mert az egészség nélkülözhetetlen eszköze, a kiegyensúlyozott, boldog és sikeres életnek.
- Ismerjék fel a környezet, a viselkedés, az életmód és az egészségi állapot ok-okozati összefüggéseit.
- Rendelkezzenek elegendő tudással és ismerettel, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.
- Fejlődjön a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- Legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.
- Életkoruknak megfelelően ismerjék az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok szervezetre gyakorolt hatását, a betegségek, sérülések elkerülését az egészség megőrzését.
- Legyenek ismereteik a prevenciók eljárások fő formáiról.
- Alapvető igénnyé váljék a szellemi tevékenységekhez szükséges tanulási módszerek elsajátítása, a munka, a pihenőidő megfelelő arányának, és a munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet kialakítása.
- Álljon az egészség, mint életvezetési érték a tanórán belül és az azon kívüli szabadidős programok középpontjában.

Az egészségnevelés célja

Rendelkezzenek a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.

- A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés az egészségi állapot között.
- Alakuljon ki a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.
- A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- A tanulók készség szintjén alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- Ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket.
- Alakuljon ki a tanulóknak az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek és a helyi környezetüknek.
- A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol –és kábítószer fogyasztást, a dohányzást a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és szexuális fejlődést.
- Ismerjék társas kapcsolatok egészségi – etikai kérdéseit.
- Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Az egészségnevelés feladatai

- A legalapvetőbb, egészségnevelési ismeretek megismertetése, ismeretközlés, oktatás egyéb információ útján.
- Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Adjon ismeretet a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermek, ifjak egészségi állapotát javítják.
- Az egészségnevelés feladata, hogy neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére.
- Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.
- Az egészségnevelés feladata, hogy a gyermeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásánál megelőzésre nevelni.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fordítson figyelmet a családi élet, a felelős örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.
- Figyelembe kell venni a tanulók életkori jellemzőit, adottságait, szükségleteit, igényeit.

Az egészségnevelés területei

- Egészség – betegség,
- Táplálkozás – mozgás,
- Napirend – a szabadidő helyes felhasználása,
- Testápolás – személyi higiéné – és az öltözködés,
- Családi élet jelentősége,
- Kortárskapcsolatok,
- Káros szenvedélyek – helyes döntések,
- Szexualitás,
- Egészséges környezet és védelme,
- Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Módszerek, eszközök

- Előadás hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, a tanulók életkorának megfelelő.
- Tegyük mozgalmassá a tanulást, az ismeretszerzést. Építsünk a tanulók kíváncsiságára, az ismerkedés és együttműködés sokféleségére.
- Témától függően szervezzünk előadást orvos, védőnő, rendőr közreműködésével.
- Illemtani ismeretek bővítésére, a viselkedési kultúra javítására is lehetőség nyílik.
- Az elbeszélés - legyen színes, motiváló és élményszerű.

Fejlesztési követelmények

- Támaszkodjunk minden korcsoportban a tanulók meglévő ismereteire.
- Folyamatosan értelmezzük az egészségnevelés fogalmát.
- Az egészségnevelésre vonatkozó fogalomkészletüket bővítjük, tegyük egyre differenciáltabbá.
- Az egészség és a magatartás szempontjából kritikusnak mondható területekkel (táplálkozás, mozgás, biztonság, az alkohol, a kábítószer, a dohányzás a családi és kortárs kapcsolatok, a környezetvédelem, a személyes higiéné és a szexualitás) nem egymástól elszigetelten, összefüggéseikből kiragadva, hanem kölcsönös kapcsolatrendszerükben foglalkozunk.
- Törekedjünk a test és a lélek harmonikus fejlődésére, a szocializáció folyamatainak elősegítésére, az alpműveltség tovább építésére, a tanulási stratégiák fejlesztésére.
- Fejlődjön magabiztosságuk, a jövővel szembeni pozitív beállítottságuk.
- Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük.
- Helyes erkölcsi szemlélet fejlesztése.(társadalmi, nemi – és családi élettel kapcsolatban)
- Fejlődjön szociális érzésük.

Ellenőrzés, értékelés

A tanulókat az egészségnevelési programokban végzett munkájuk alapján értékelni kell. Az ellenőrzés rendszeres munkára ösztönzi a tanulókat. Ismereteik és képességeik fejlődnek. Az ellenőrzés önellenőrzésre, kötelességtudásra nevel, és fejleszt a tanulók önértékelő képességét. Az értékelés történhet: szóban, írásban, oklevéllel.

Egészségügyi prevenció az iskolában

A prevenció fő formái:

1. Elsődleges prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlása, a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló tevékenységek. (Akkreditált programok alkalmazása: Egészséges élet, Drog prevenció – DADA program, Életvezetési ismeretek és készségek, táplálkozási programok, stb.)
2. Másodlagos prevenció: az egészséges emberek között végzett időszakos szűrővizsgálatok.

Az iskolában végzett szűrővizsgálatok

A gyermekkori szűrővizsgálatok különböznek a felnőttkoritól. Mivel a gyermekeknél dinamikusan fejlődő szervezetről van szó, náluk nemcsak az egészség állapot, hanem a gyermek testi, mozgási – mentális, pszichés és szociális fejlődését vizsgáljuk és értékeljük.

Az egyedi fejlődési ütem miatt az orvos dönt a vizsgálatok rendjéről.

Minimális követelmények a vizsgálatok rendjéről

- az iskolás gyermeket kétfévente és a védőoltások beadása előtt meg kell vizsgálni,
- táborozás előtt,
- az iskolába lépést megelőzően,
- amikor a pályaalakmasságát véleményezik.

A szűrővizsgálatok rendje, mely kiterjed a következő területekre

- a növekedés és a testi fejlődés mérése és minősítése (alultápláltság, túlsúly, növekedés megtorpanása vagy gyors növekedés),
- vérnyomásmérés,
- mozgásszervek vizsgálata (testtartási hibák, gerincferdülés, lúdtalp, mellkas deformitások),
- látás vizsgálat,
- hallás vizsgálat,
- beszédhibák vizsgálata,
- pajzsmirigy vizsgálata,
- nemi fejlettség vizsgálata,
- fogászati szűrővizsgálat

A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei

A tanulók iskolai környezetének alakításában, a közegészségügyi feladatok teljesítésében meghatározott feladatkörrel rendelkeznek:

- az Kormányhivatal népegészségügyi munkatársai,
- az iskolai – egészségügyi szolgálat szakemberei (iskolaorvos, védőnő),
- az iskola pedagógusai,
- a szülők közössége,
- Nevelési tanácsadó,
- logopédiai hálózat,
- gyermekjóléti szolgálat,
- gyermekpszichiátriai rendelések.

Az illetékes Kormányhivatal Népegészségügyi Osztályának feladata

A Törvény a Kormányhivatal feladatkörébe rendeli a gyermekintézmények telepítésével és ellenőrzésével kapcsolatos közegészségügyi tevékenységet.

Az iskolai – egészségügyi szolgálat közegészségügyi feladata:

Az iskolai – egészségügyi szolgálat jogszabályban rögzített feladatai közé tartozik a közegészségügyi követelmények működés közbeni teljesítésének figyelemmel kísérése, az észlelt hiányosságok jelzése,

1. Az életkornak megfelelő szűrővizsgálatok szervezése, lebonyolítása,
2. Szülői értekezleten tájékoztatást adnak a tanulók körében végzett vizsgálatok eredményeiről,
3. Bekapcsolódnak a prevenció munkába.

A pedagógusok közegészségügyi feladatai

A közegészségügyi szabályok betartatása elsősorban az intézményben dolgozók feladata. A nevelőknek nemcsak a gyermekek érdekében, de saját érdekükben is törekedniük kell a tárgyi környezet, valamint a napirendből adódó felesleges terhelések megelőzésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.

A szülők közössége

Az iskola a gyermek egészséges testi és lelki fejlődésének elősegítését, a gyermeket nevelő családokkal, a szülőkkel, gondozókkal együttműködve tudja csak eredményesen megvalósítani.

Szakszolgálat

A gyermekek tanulási képességeit vizsgálja. A szakszolgálat feladata, hogy a tanulási zavarokban, részképesség zavarokban szenvedő gyermekek komplex vizsgálatát, a speciális igények felmérését elvégezzék. A továbbhaladás érdekében tanácsokkal látja el a szülőket, a nevelőket. Figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését.

Logopédiai hálózat

A különböző eredetű beszédhibák korrigálását végzik.

Gyermekjóléti szolgálat

A nehéz szociális körülmények között élő gyermekeknek nyújtanak segítséget. Feladatuk a családok segítése a gyermeknevelésben, a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése, a bántalmazott elhanyagolt gyermekekkel kapcsolatos nehézségek megoldása.

Az egészségnevelés szakmai programja

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:

1. iskolai étkeztetés,
2. mindennapos testmozgás,
3. személyiség fejlődése.

Az egészségnevelési feladatok megoldása:

1. a tanórai programon belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, osztályfőnöki óra, testnevelés stb.)
2. a tanórai programon kívüli tevékenységek,
3. akkreditált programok alkalmazása,
4. egészségnapok, egészséghetek, sportprogramok szervezése,
5. balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása,
6. a szülők bevonása a programokba.

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Általános iskolás kortól kezdve lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók az elsősegélynyújtás alapismereteivel megismerkedhessenek. Az oktatási intézmény maga is lehet baleset forrása, hiszen a mozgásos órák, foglalkozások (testnevelés, sportkör stb.), a szünetekben történő önfeledt játék, a legprecízebb tanári felügyelet mellett is tartogathatnak, eredményezhetnek kisebb-nagyobb baleseteket. A tanulóknak meg kell tanulniuk, el kell sajátítaniuk azokat az ismereteket, amelyekkel gyors segítséget nyújthatnak társaiknak (a baleset során keletkezett helyzet felismerése, stb.) addig, míg a szakszerű segítség meg nem érkezik.

Ma Magyarországon több olyan baleset is történik, amely során kisebb lett volna a baj, ha a közelben van olyan személy, aki mer vagy tud gyors segítséget nyújtani a bajbajutottaknak, addig, míg a mentő megérkezik. Elsősegélynyújtó ismeretek elsajátítása elsősorban a jogosítvány megszerzéséhez köthető, ahol a megszerzett ismereteket rövid ideig, kevés gyakorlással szerzik meg.

Az általános iskolában kezdődő ismeretsajátítás segítséget nyújthat abban, hogy a későbbiekben tanulóink stabil ismeretekkel bármilyen baleseti szituációban hatékonyan tudjanak segítségére lenni a balesetet szenvedett társának.

Ehhez a tanulóknak a következő ismeretek megszerzésére van szüksége:

Cím	Téma
Az elsősegélynyújtás alapjai	Az elsősegélynyújtás fogalma Helyszínbiztosítás
Általános betegvizsgálat	Általános betegvizsgálat A keringés és a légzés vizsgálata
Vérzések és ellátásuk	A keringési rendszer felépítése Vérzések típusai Sokk Kötözések
Végtagsérülések	Csont- és izomrendszer felépítése Végtagsérülések Rögzítési módok
Fej- és gerincsérülések	Koponyatörések és sérülések Gerincsérülés Mellkas-sérülés
Kötözések és rögzítések gyakorlata	Fedőkötés Nyomókötés Sapka-, parittyakötés Rögzítés háromszögletű kendővel Gerinchordágy, Kramer-sín, Stif-neck gallér használata
Légútbiztosítás	A légző szervrendszer felépítése Légút biztosítási lehetőségek Légúti idegentest eltávolítása
Mérgezők	Ételmérgezők

	Gázmérgezések Gyógyszer-, alkohol- és egyéb vegyszerek okozta mérgezések
Égési sérülések	A kültakaró felépítése Égési sérülések típusai Égési sérülések ellátása Általános tűzvédelmi ismeretek Füstmérgezés
Komplex újraélesztés elmélete	Komplex újraélesztés fogalma Vérnyomásértékek elemzése Légzéselemzés
Komplex újraélesztés gyakorlata	Komplex újraélesztés
Cukorbetegség, allergia	Cukorbetegség ellátása Allergiás tünetek kezelése
Belgyógyászati esetek	Tüdőhangok és elváltozások. Vakbélgyulladás
Nőgyógyászati esetek	Hüvelyi vérzés Terhesség Szülés Méhén kívüli terhesség
Idegrendszeri kórfolyamatok	Epilepszia
Hő ártalmak	Hideg okozta sérülések Hőkimerülés, hóguta
Áramütések	Áramütés Villámlás
Tömegbalesetek	Mentésszervezés tömegbalesetek esetén Sérülések rangsorolása
Tömegbalesetek	Sérülések ellátása Baleseti helyszín felszámolása
Gyermekbalesetek	Tipikus gyermekbalesetek
Vízi mentés	Vízi mentés fogalma. Önmentés Társmentés
Hazai mentőszervezetek	Hazai mentőszervezetek Az OMSZ

Megvalósítása

A témakörökhöz szakemberek segítségét veszi igénybe az iskola.

Az ismeretek elsajátítása már alsóban, a tanulók életkorához igazodva elkezdődnek (olvasás, környezetismeret tantárgy keretén belül), felsőben, tanórai keretben (osztályfőnöki, biológia, kémia, technika, testnevelés, környezetismeret) vagy egyéb foglalkozások során történhet.

Egészségfejlesztő iskola

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskolai élet a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást,
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen,
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezzel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel (*iskolaorvos, védőnő*) és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak – *amelyek rendelkeznek a hatályos jogszabályban megfogalmazott szakmai követelményekkel*,
- olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást,
- törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Az iskolánk egészségnevelő programjának „belső” szereplői

Az egészségnevelő program szereplői	Szerepük/feladatuk
diákok/tanulóközösség	Korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
a nevelőtestület - szaktanárok, a gyermekvédelmi felelős az iskolaorvos, védőnő pszichológus	Bemutatják és gyakoroltatják velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat. A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel - a táplálkozás, - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre, - a családi és kortárskapcsolatok, - a környezet védelme, - az aktív életmód, a sport, - a személyes higiénia, - az elsősegély-nyújtás alapismeretei, - a szexuális fejlődés területén.
szülők	szülői szervezet (SZMK) képviselteti magát az iskola életében, akik javaslattevő és véleményezési jogkörrel rendelkeznek: - éves munkaterv elfogadásában, - javasolhatnak egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadásokat

Az egészségnevelés az iskolában megjelenik

Mindennapos testnevelés keretében

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján:

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
 - iskolai sportkörben való sportolással,
 - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

A módosított Nat alapján a 2020/2021. tanévtől a mindennapos testnevelés megszervezhető:

- heti 5 testnevelés óraként,

- úszás,
- néptánc,
- közösségi és más sportjátékok,
- szabadtéri sportok
- természetjárás, kirándulás
- hagyományos magyar történelmi sportok,
- mozgásos és ügyességi játékok,
- csapatjátékok
- sportolással iskolai sportkörben,
- a tanuló kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel, de csak szigorúan a törvényi előírásoknak megfelelően

Osztályfőnöki órán

- 5-8. osztályban az osztályfőnöki tanmenet alapján fejlesztjük a tanulók testi és egészségtudatos magatartását.
- tűz- és balesetvédelmi oktatás.

Egyéb tanórákon

A tanórai foglalkozásokon az iskola helyi tanterve alapján, a pedagógusok által készített tanmenetek szerint történik az egészségfejlesztés.

Szülői értekezleteken

- tájékoztatók az egészséges életmódhoz kapcsolódóan

Tanórán kívüli foglalkozások

- az iskola munka- és rendezvénytervében meghatározott Egység7 szervezése
- drog és alkohol prevenciók előadások
- jeles napok megünneplése (Víz világnapja, Föld napja)
- versenyeken való részvétel (Katasztrófavédelmi verseny, Vöröskereszt által szervezett versenyek, környezetvédelmi versenyek, KRESZ verseny).

Védőnő, iskolaorvos és az egészségügyi szolgálat munkája

- segédkeznek félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában (védőnő)
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében (védőnő, iskolaorvos);
- védőoltások, minden évben a megadott rend szerint (védőnő, iskolaorvos);
- fogászati szűrővizsgálat és prevenció
- a védőnő évente folyamatosan és igény szerint felvilágosító előadásokat, és gyakorlatokat tart

Gyógytestnevelés

A tanulókat az iskolaorvosi szűrés alapján, ha szükséges, a szülő viszi el szakorvosi vizsgálatra, amely alapján ellátásban részesülnek. A gyógytestnevelés órákon való részvételt az iskolaorvos és a testnevelők ellenőrzik. A részben felmentettek differenciált munka keretében vesznek részt a testnevelés órákon.

KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Az egész emberiséget érintő, súlyosbodó környezeti válság elhárítása érdekében tett előrelépés a hazai környezeti kultúra fejlesztése.

E dokumentum elvárja az iskolától, hogy minden tevékenységét átítassa a fenntarthatóság szemlélete, hogy a tanulók környezettel kapcsolatos nézeteik az erkölcsi alapelvek szintjére emelkedjenek.

Ezeknek a sajátos nevelési, tanulási helyzeteknek minőségi tervezése megkívánja, hogy egyértelmű és teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Alapelvek

- Az ember a természettel együtt azzal szoros kapcsolatban képes létezni, boldogulni.
- A környezet az emberiség közös öröksége, a környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása közös és egyéni kötelesség.
- A környezeti nevelés minden pedagógus és tantárgy feladata, ugyanakkor az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket egésszé kell építeni.
- Esélyt kell teremteni minden gyermek számára a környezeti kultúra elsajátítására, különös tekintettel, a hátrányokkal küzdő gyermekeknél.
- A környezeti nevelésnek az életkori sajátosságoknak megfelelő módon az oktatás minden szintjén, valamennyi műveltségterületében meg kell jelennie.
- A fenntartható társadalom felelősen gondolkodó, a közéletben is aktívan résztvevő állampolgárookra van szükség, így szeretnénk elősegíteni, hogy tanulóink is ilyen környezettudatos állampolgárokká váljanak.
- Iskolánk példa legyen mások számára.
- Tanítványainkat szeretnénk megtanítani a természet tiszteletére, arra, hogy minden ember képes életkorának megfelelő szinten hozzájárulni a környezet minőségének megőrzéséhez.
- Hitelesen tájékozott, tájékozódni képes felnőttekké váljanak.
- Tanítás módszertani kultúrában prioritást kell kapnia az önálló munkának, a felfedeztető ismeret szerzésének.
- A jövőben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, politikai konfliktusokat kezelni, felelősségteljes döntéseket hozni mindennapi életükben.
- Pozitív, vonzó jövőkép alakuljon ki tanítványainkban a környezetükkel szemben is.

A pedagógiai programban a nevelési célokat a következő témák alapján lehet meghatározni:

1. Igényes környezeti kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső terében, az iskola körül. (Funkcionális és aktuális dekorációk elkészítése.)
2. A helyes fogyasztási szokások kialakítása (étkezési, vásárlói szokások megfigyelése, felmérése, módosítása.)
3. Takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, papír újrahasznosítás, energia-, vízpazarlás stb.)
4. A természetes és a mesterséges környezet esztétikumának alakítása, az élővilág sokféleségének megőrzése.

Célok

- A természet és a benne élő emberi társadalom harmóniájának fenntartásának megőrzése a cél.
- A környezeti nevelés alapvető célja az, hogy a felismeréstől a cselekvésig vezesse az embert és a közte és környezete között veszélyessé vált viszony javulását, érje el.
- A felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet, az épített környezet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.
- Környezetigényes kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső terében, az iskola körül (aktuális, derűs hangulatú dekoráció).
- Az iskola példaként szolgáljon a lakóhely környezetének alakításában is.
- Fontos a takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés, például az energiatakarékosság, papír újrahasznosítás gyakorlatával.
- Ismerjék a globális környezeti problémákat, azok elkerülésének lehetőséget életkori sajátosságuknak megfelelően.
- Kapcsolódjanak be aktívan környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A természetes és az élő- és élettelen környezetet tisztelő, szerető, környezettudatos magatartás megalapozása. Ilyen környezettudatos életvitelt csak azok a személyek tanúsítanak, akik hisznek tevékenységük jelentőségében.
- Váljanak érzékeny környezetük állapota iránt.
- Kutassák fel lakóhelyükön és környékén felmerülő környezeti problémákat és keressék azok megoldásának lehetőségét.

A feladatok meghatározását az alábbiak szerint végezzük:

1. Hatékonyság és a hozzárendelt eszközök.
2. Kiszámíthatóság; a mennyiség, gyorsaság, az idő.
3. Előreláthatóság (Képesek vagyunk-e rá?)
4. Ellenőrzés (A legtöbb bizonytalanság emberi munkából fakad!)

Feladatok

A tantárgyakban megjelenő környezeti nevelési lehetőségeket a helyi tanterv tartalmazza. Fontos a kapcsolattartás a helyi szervekkel, intézményekkel.

Az iskolai környezeti nevelést erősítik a természet-, környezetvédő helyi közösségi akciók, közös gyalogtúrák, kirándulások. Az együttműködés igen fontos az iskolai környezeti nevelés társadalmasítása szempontjából.

Folyamatosan végezhető feladatok:

Folyamatos tájékozódás a környezettel kapcsolatos hazai és nemzetközi eseményekről.

Pályázati, versenyzési lehetőségek, szakmai újdonságok figyelése.

A családokat rendszeresen tájékoztatni kell az iskolai környezeti nevelés jelentőségéről, célkitűzéseiről, és mind jobban be kell vonni a helyi környezeti akciókba.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások szerint:

Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési normák alakítása során mintaként szolgálnak.

Felkészülésüket hasssa át az együttműködésre törekvés.

Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.

Tanulóink számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.

Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.

Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáink és a szükségszerűségek felismerését.

Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes, valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsuk

- a tanulói kíváncsiság megőrzését,
- az aktivitás fenntartását és megerősítését,
- a belső motivációs bázis fejlesztését,
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését,
- a megismerő és rövid úton célra vezető stratégiák felismerését, lehetőségeit,
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására az új utak keresésére,
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzése, a problémamegoldás tervezése, megvalósítása és a következmények számbavétele kövesse.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat

A közösségfejlesztés a tanulói közösségek kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti.

A tanulói személyiségfejlesztésre irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a tanulók és a nevelők közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt a közösség hatásán át érvényesül.

Ezért tekintjük a közösségi nevelést a személyiségfejlesztés és a társas kapcsolatok alakításának egyik fő színterének. A személyiség csak a másokhoz való viszonyaiban, kapcsolataiban formálódhat, s alakulhatnak ki azok a tulajdonságjegyek, amelyek a társadalmi beilleszkedés legfőbb hordozói lehetnek.

A *formális* iskolai *közösségek* között kiemelt szerepet töltenek be a hagyományosan szerveződő *osztályok*. A belső szerveződésük, a tanulói kapcsolatok hierarchiája, a sajátos megbízatási rendszer, az együttműködés közeli és távlati célrendszere, az együttes cselekvések mind-mind közösségformáló erő.

Az elsődleges közösségek által nyújtott személyes kapcsolatok és szimpátiák a társas érintkezés elengedhetetlen formái. Működtetése és alakítása az osztályfőnökök személyes felelőssége, nevelőmunkájuk hatékonyságának a legfőbb fokmérője.

A team munka sajátosságai a tanulók közösségfejlesztésében

- Csoportok szervezésének alapelvei
 - erősíti a bizalmat
 - javítja a kommunikációt
 - fejleszti az együttműködő képességet
 - a team tagjai tanulnak egymástól
- A csoportmunka szabályai, szabályalkotás
 - a munka szabályait közösen alkotják
 - minden javaslat egyformán értékes
 - a szabályok a tagok konszenzusára épülnek
 - pontosan megfogalmazott és elfogadott értékek
- Csoportszerepek, munkamegosztás
 - a team tagjai a közös cél megvalósítása érdekében osztják meg a feladatokat
 - a különböző csoportszerepeket felváltva valamennyien kipróbálják
 - a szóvivő, jegyző, biztató, időfelelős, ellenőr szerepek mellett más, a csoport szükségletei szerinti feladatkörök és megnevezések is alkothatók
 - a csoportszerepek kiosztása lehet véletlenszerű, vagy szabályosan váltakozó, forgó rendszerű
- Felelősség, feladatvállalás
 - a team tagjai a közös feladat egy-egy részét vállalhatják magukra
 - a megoldás sikere valamennyi tagon múlik
 - mindenki képességeihez igazodó szintű feladatokat vállalhat
 - az egyéni és közös felelősség kölcsönösen érvényesül
- Egymástól tanulás
 - a team tagjai figyelnek egymás munkájára
 - az őszinte, nyitott légkör biztosítja a kölcsönös visszajelzések folyamatosságát
 - biztosított a tévedés szabadsága, a közös javítás lehetősége
 - a különböző képességű tanulók segíthetik egymást
- Közös problémamegoldás, kreatív alkotás
 - világos célok és feladatok
 - ötletroham, egyenrangú javaslatok
 - több megoldási lehetőség párhuzamos kipróbálása, a választás lehetősége
 - fejlesztő megoldás, többoldalú látásmód
- Önértékelés, csoportértékelés
 - az értékelés szempontjai a team valamennyi tagja számára ismertek és elfogadottak
 - az önértékelést és a team párhuzamosan jelenik meg
 - a team minden tagja érdekelt a sikerben
 - a kritikus önértékelés a fejlesztési ötletekkel együtt fogalmazódik meg

Hasonló szerepet töltenek be azok a formális *gyermekcsoportok* is, amelyek a *tanulói önkormányzat egy-egy részterületének a szervezése céljából* alakultak. Ezek az iskolaközösség szolgálatát tudatosan felvállalva elősegíthetik a közösségi célokért való önkéntes áldozatvállalás elsajátítását is.

Megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítunk a *közös érdeklődés, hobbi, vagy egyéb progresszív cél érdekében szerveződő*, egymást önként vállaló, együttesen tevékenykedni akaró *gyerekek közösségi csoportosulásának*. Ezeket az *informális csoportokat* (pl. önképzőkörök, szakkörök, alkotói csoportok) a gyerekek által szabadon megválasztott, s a pedagógiai

gondozásukat önként vállaló pedagógusok nevelőtestületi megbízásával is támogatjuk. Esetenként a közös érdeklődést mutató gyerekek igényei kielégítésére ilyen csoportok megszerveződését az iskola is kezdeményezi. (Pl. környezetvédelmi tevékenység).

Figyelemmel kísérjük azokat az iskolai kereten kívüli szerveződések is, amelyekben tanulónk részt vesznek. Igyekszünk ezekkel a közösségekkel kapcsolatot létesíteni, céljainkat egyeztetni, esetleg közös programokat szervezni.

Fontosnak tartjuk, hogy egy-egy gyerek több (akár 3-5) kisközösség tagja is legyen, hogy olyan *közösségi háló* vegye körül, amelyben személyiségének minél több pozitív tulajdonsága képes megnyilvánulni.

Ugyanakkor az iskola igyekszik a maga sajátos eszközeivel - elsősorban a neveléssel és a meggyőzéssel - fellépni minden olyan kortársi csoportosulással szemben, amely negatív hatással lehet a csoporthoz csatlakozókra.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az iskoláztatás évszázados magyar történelmi tradícióból fakadó *iskolaethosz* megteremtésének. A kisközösségek támogatása mellett hasonló fontosságot tulajdonítunk az *iskolaközösség* fejlesztésének is.

Az iskolai szintű hagyományok rendszerbe foglalásával, újak teremtésével, csak az iskolára jellemző, - más iskoláktól egyértelműen megkülönböztető -, akciók, rendezvények és tradicionális szokások meghonosításával és hagyományozásával törekszünk tanítványainkat minél erősebb szálakkal az iskolához kötni.

Legyen a gyerek számára fontos az iskola, tegyen szívesen érte, legyen büszke az eredményeire. Élje meg, hogy az érte és nem ellene van, érezze jól benne és társai között magát, legyen akár menedék számára a bajban, s kedves emlékü, ahogy rá felnőttként emlékezik.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskolaközösség ne legyen zárt világ, befelé forduló.

A közösségi élet alakításában ilyen együttműködési lehetőség a szülőkkel közösen lebonyolított program. Ilyenek lehetnek az iskolai rendezvények és ünnepek; a közös kirándulások a szülőkkel; a szülők közösségének feladatvállalása a karitatív munkában, családi délután, vagy játékos hétvége szervezése.

Törekszünk kapcsolatokat építésére más felnőtt és gyermekközösségekkel is a településen belül és azon kívül, a határainkon innen és azon túl is. Ezért meg kell találni a lehetőséget a határainkon kívül működő magyar nyelvű iskolák és az Európai Unió közoktatási intézményeivel való kapcsolatok megteremtésére.

A közösségfejlesztés iskolai alapelvei, céljai és feladatai

Az iskolaközösség minden tagjának biztosítjuk a szólás és véleménynyilvánítási jogot.

Az iskolai közösségfejlesztés alapegységének-mint elsődleges kisközösségeket-az osztályközösségeket tekintjük.

Az intézményben támogatunk minden öntevékeny, pozitív tartalmú indirekt tanulói szerveződést.

Az iskolai közösségformálás egyik fő színterének az intézményi diákönkormányzat működését tekintjük, amely a társadalmi gyakorlatot törekszik modellezni.

Minden gyerek minél több iskolai kisközösségnek legyen a tagja, hogy olyan „közösségi háló” vegye körül, amely maximálisan segíti személyiségének kibontakoztatását.

A közösségfejlesztés feladatainak a megoldásával az osztályfőnökök kiemelt szerepet töltenek be, ezért munkájukat kiemelt figyelemmel kísérik.

Az iskolaközösség minden tagja tartsa tiszteletben a szólás és véleménynyilvánítás jogát, azért senkit se érhesen joghátrány.

Az osztályközösségek rendelkezzenek a közösségekre jellemző alapvető tulajdonságokkal, így tűzzenek ki célokat, közösen elfogadott terv szerint működjenek és kössék össze tagjait az együtt vállalt feladatok.

Az osztályfőnöki nevelőmunka váljon a közösségfejlesztés legfőbb színterévé.

Az iskolaközösség egyik meghatározó összetartó erejévé a kialakított és hagyománnyá szilárdított iskolaethosz váljon. Munkaformáit az iskola foglalja rendszerbe, s gondoskodik ezek folyamatos ápolásáról.

Ösztönözzük és támogatjuk, hogy minél több sajátos érdeklődésen alapuló informális kisközösség jöjjön létre, működjön.

Az iskolai diákönkormányzat működése lehetőleg fedje le az intézmény teljes tevékenységrendszerét, s biztosítsa mindenki számára az abban való részvételt.

Célunk, hogy minden iskolai közösségnek maradéktalanul biztosítsuk az oktatási törvényben számukra megállapított jogok gyakorlásának a lehetőségét.

- Feladatunk a közvetlen demokrácia fórumainak folyamatos működtetése. Biztosítsuk a véleménynyilvánítás szabadságát, a szólás jogát, az iskolagyűlések megtartását és az azokon való részvétel lehetőségét, a panasztétel jogát.
- Megszervezzük a tanulók és a nevelők, a tanulóközösség és a nevelők közötti közös információáramlást, a nyíltságot a kölcsönös tájékoztatásban.
- Az osztályfőnökök éves osztályfőnöki munkatervben rögzítsék az osztályközösségeik működésének és fejlesztésének a feladatait.
- Az osztályfőnöki nevelőmunkában nyújtott teljesítményt kiemelt szempontként vesszük figyelembe a nevelői teljesítmények értékelésekor.
- Legyen minden gyerek több közösség tagja, s vegye körül erős közösségi háló.
- Működtessük a rendszerszemléletűen összefoglalt és hagyományozódott iskolaközösséget összekötő intézményi munkaformákat.
- Gondoskodunk a diákönkormányzat hatékony működtetéséről, megszervezzük csoportjainak a folyamatos pedagógiai gondozását.
- A tanórán kívüli órakeret terhére működtessünk a lehető legtöbb valós szükségleten alapuló csoportot, érdeklődési kört.
- Feladatunknak tekintjük a kapcsolatok felvételét a határainkon kívül működő magyar iskolaközösségekkel és az Európai Unióban működő oktatási intézményekkel.

Gyermek-gyermek kapcsolatok

- Egymás értékeinek elfogadása
- Kölcsönös tisztelet és megbecsülés
- Kölcsönös segítség és felelősségvállalás a közös munkában
- Egymás megismerésének lehetősége a csoportos tevékenységekben
- Együtt tanulás, közös alkotás, munkamegosztás
- Együttműködésben szerzett sikerélmény az eltérő képességű tanulók számára

Gyermek-pedagógus kapcsolat

- Partneri együttműködés a tanulás eredményessége érdekében
- Közös szabályalkotás és alkalmazás
- A bizalom elve

A gyermek-pedagógus-szülő kapcsolat

- A családok szocio-kulturális körülményeinek megismerése
- Elfogadás, megismerés-megértés
- Együttműködés osztályszinten pozitív hatások közvetítésével
- Szülők bevonása
- Közös iskolai szintű rendezvények
- Szülői közösség befogadó szándékának erősítése

Szülő-szülő kapcsolat

- Konfliktuskezelés
- Közös bizalom
- Közös döntések

Pedagógus-pedagógus

- Szakmai műhelymunka
- Egymástól tanulás

A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI

Az iskola munkáját jelentősen megkönnyítő tényező, hogy érdeklődő, széles bázisú szülői réteggel tart fenn kapcsolatot. Sajnos ez az érdeklődés a magasabb évfolyamra lépéssel csökken.

Az iskola alapelveiben megfogalmazott nyitottság éppen azt jelenti, hogy az iskola közös alapokra (és minél szélesebbre) szeretné helyezni oktató-nevelő munkáját, a szó legszorosabb értelmében együtt kíván működni a szülői házzal. Ennek az együttműködésnek az egyik láncszeme a szülői munkaközösség, amely közvetítő, információhordozó az iskola és a szülők között. A közös információáramlást segítik az SZMK összejövetelek, szülői értekezletek, fogadó órák. Az iskola különböző rendezvényeken keresztül mutatja meg a szülőknek a tevékenységrendszerében elért eredményeket pl.: farsang, énekkar, sport, irodalmi összeállítások stb.

Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápolott kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia.

Ennek érdekében

- rendszeresen kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- fogadó órákon, a szülőértekezleteken igyekszünk időt szentelni arra is, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megtudhassanak a szülők;
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk is képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, ahol tanulóink megmutathatják tanórán kívüli tevékenységeik során mit tanultak;
- családlátogatások alkalmával igyekszünk alaposan megismerni a szülői háttérrel,
- iskolai rendezvények szervezésébe bevonjuk a szülőket is, várjuk őket iskolai rendezvényeinkre.

1. A tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztályfőnökök és a szaktanárok folyamatosan a fogadóórán szóban, illetve az elektronikus ellenőrzőn keresztül tájékoztatják.

2. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az intézmény vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Év elején és a félévet követően összevont szülői értekezleten,
- az iskola intézményvezetője legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel, vagy a szülői munkaközösséggel.

4. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- a diákönkormányzat vezetője kéthavonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságán keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak

a) **Családlátogatás**

Főként az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős feladata a környezettanulmányozás, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése.

Célja: közvetlenebb kapcsolat kialakítása, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. (Probléma esetén többször is előfordulhat.)

b) **Szülői értekezlet**

Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása a következő témákban:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola intézményvezetője felé.

Ideje: tanévenként 1-7. osztályban kettő, 8. osztályban három alkalommal, (I. félévi: szeptember, II. félévi: február, továbbtanulási: november) a tárgyhó utolsó hetében, a szülők munkarendjéhez igazodva az esti órákban. Rendkívüli esetekben, más időpontban is tartható szülői értekezlet.

c) **Fogadóóra**

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, a szaktanárokkal történő véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Időpontja: a tanítási napon a szaktanár egyéni órarendjétől függően.

d) **Nyílt tanítási nap**

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását. Tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai tevékenységéről tanórán és tanórán kívül.

Ideje: minden tanév elején az éves munkatervben kerül meghatározásra

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok pontos időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőjével, nevelőtestületével vagy a szülői munkaközösséggel.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Iskolánkban tanító pedagógus alapvető feladatai

- a rábízott tanulók nevelése, oktatása a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése,
- a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével,
- a pedagógusnak minden tőle elvárható meg kell tennie a tanuló személyiségének fejlődéséért, tehetségének kibontakoztatásáért, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyénileg foglalkozzon, együttműködjön a gyógypedagógussal, más szakemberekkel, segítse elő a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- mozgítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- nevelje a tanulókat egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje,
- rendszeresen tájékoztassa a szülőt (törvényes képviselőt) a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és más szakemberek bevonásával tegyen meg mindent a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében,
- a tanulók és a szülők, a munkatársak emberi méltóságát, jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse,
- oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel

Az osztályfőnök feladatai

Közvetlen nevelőmunka:

- ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk;
- az aktuális események feldolgozása, különböző értékrendek megismertetése;
- a kultúráhasználat megtanítása, a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység;
- mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában, törődés a gyermekek aktuális problémáival;
- az osztály konfliktusainak megoldása, a gyermekvédelmi munka.

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok:

- a haladási napló naprakész vezetése,
- a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése;
- igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása;
- félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt;
- félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása:

- kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal;
- a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel;
- szülők közötti felvilágosító munka;
- szabadidős tevékenységek, programok szervezése.

Az osztályfőnöki nevelés témakörei

- Énképünk – az élet értelméről, az emberek tulajdonságai; önmagunk ismerete, önnevelés, önmegvalósítás
- Egészségünk védelme – az emberi test felépítése és működése; az egészséges ember; az egészséges életmód; káros szenvedélyek;
- A családi élet harmóniája – a család; a szülők; gyerekek a családban; a nagyszülőkről és az öregekről; szerelem; szexualitás; a válás; a barátság; család és az iskola
- Helyünk a társadalomban – társadalom és állam; a polgár – a polgári társadalom; magánélet - közélet; társadalmi konfliktusok; viselkedéskultúránk; a rend
- Művelődés – műveltség - művelődés; anyanyelvi műveltség; olvasáskultúránk; az ízlés
- A szabadidő helyes eltöltése – játék, múzeum; színház; mozi, zene; tánc, sport, kirándulás
- Munkakultúra – a munka szerepe az ember életében; pályaválasztás; munkavállalás; munkanélküliség; élethosszig tartó tanulás
- Az ember és a természet kapcsolata - szennyezések; környezetvédelem; a fák és az erdők szerepe
- Hazánk és a nagyvilág – ország – haza - nemzet; a magyar diaszpóra; az ENSZ; Az Európai Unió

Nevelési témakörök

- Az osztályközösség menedzselése.
- A személyiség fejlesztése, az énkép alakulása.
- Az értékekre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka- és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése.
- Személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése.

Egyéb tanulmányi foglalkozáson történő felkészülés elvei

- A csoportot vezető pedagógus naponta szervezze meg és ellenőrizze a tanulási folyamatot. Törekedjen arra, hogy a tanulási időben a gyerekek valamennyi iskolai feladatukat elkészítsék.
- Ismerje és vegye figyelembe a tantervei követelményeket.
- Differenciált számonkérés érdekében folyamatosan tartsa a kapcsolatot a gyermekeket tanító szaktanárokkal.
- Ismerje csoportjának fejlettségi színvonalát.
- Biztosítson elegendő időt a felkészülésre.
- A tanulás rendszeres „védett” tanulási időben /14-16. 00 között/ történik.
- Nyújtson segítséget a házi feladatok elkészítéséhez, úgy, hogy ne akadályozza az önállóság fejlődését.
- A tanulót szoktassa a rendelkezésre álló idő hatékony kihasználására.
- Általában a következő napra készülés a jellemző.
- Szóbeli és írásbeli házi feladatok elvégzése történjen meg.
- A gyerekek tudásszintjének alaposabb megismerésével, személyre szabott komplex személyiségfejlesztés történhet.

**A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS
PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE**

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK

A szakmai alapdokumentum jelenleg az intézményben enyhe értelmi fogyatékos és BTMN-es tanuló oktatása, nevelése lehetséges. A későbbiekben az ellátandó feladatok bővíülhetnek, a szakértői bizottság döntése szerint.

Sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a. a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b. az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Különleges bánásmódot igénylő tanulók sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pontja szerint:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékosággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* és a *vizsgaszabályzatok* adnak eligazítást.

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazás a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását tesz szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célokat és feladatokat határoz meg, melyeket az intézményünk dokumentumai tartalmaznak.
- b) A habilitációs, rehabilitációs tevékenységünk szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
- c) A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a habilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett megjelenítjük a tehetséggondozás feladatainak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A sajátos nevelési igényből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.
- e) Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.
- f) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa és súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
 - ca) életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - cc) érzelmi szükségletei, állapota, attitűdje,
 - cd) korai fejlesztésben és gondozásban való részvétele, a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, az átvezetés, a továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük:

- a) a pedagógiai programunkban,
- b) a helyi tantervünkben,
- c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- d) az egyéni fejlesztési tervekben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában;
4. a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

Hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára a:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagokat;
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezetet, speciális bútorokat; fejlesztő helyiségeket;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához;
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, önmagukhoz mért fejlődését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.

Jellemző intézményünkre, hogy;

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése megtörténik a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül, és a sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk.
- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlatok működtetése, a pedagógusok által alkalmazott differenciált tananyagok, feladatlapok felhasználása.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok alkalmazása, akik
 - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
 - egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
 - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján megváltoztatják eljárásaikat, az adott szükségletekhez igazodó módszereket alkalmaznak;
 - a rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoznak létre, melyben érvényesül a differenciálás, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek alkalmazása, a differenciált értékelés;
 - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, konduktor

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;

- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján –
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon
 - egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
 - alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;
 - segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
 - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

Célok és feladatok

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékosságból, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan többletszolgáltatásokat fogalmaz meg, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Ezek:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek

- a. a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- b. speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c. a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

AZ ISKOLAI FEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hang-súlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b) felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mértén értékeliük;
- diagnózisnak megfelelő rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás szervezése;
- tanulópárok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, **(tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)**
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok

- Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A testi és lelki egészségre nevelése
- Családi életre nevelés
- Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- A személyiségfejlesztés
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a Nat-ban alapvető célként meghatározott kulcs-kompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógy-pedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) meg-felelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikusán fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein.

Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek, bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve közép-pontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincs-fejlesztés és – gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, a speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rend-szerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/feladatok

a) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:

- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,

- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- b) *A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése.*
- c) *Grafomotoros készségek fejlesztése.*
- d) *Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.*
- e) *Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memóriafejlesztés.*
- f) *Szövegösszefüggések megáttatása, szövegértés fejlesztése.*
- g) *A helyesírási szokások megerősítése.*

Fejlesztési feladatok

- Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.
- A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.
- A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.
- Önismeret erősítése.
- Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.
- A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.
- Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.
- Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.
- Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.
- Az önkorrektív képesség fejlesztése, hibakeresés, – javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.
- Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

Idegen nyelvek

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.

A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok

- Beszédszándék
- Beszédértés
- Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.
- Beszédkészség
- Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.
- A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- Az alkotás örömeinek átélése. Az érzelmi, akaratilag életük fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelte és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

- A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.
- A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.
- A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.

- Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.
- A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.
- A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.
- Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.
- Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.
- A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.
- A segítségkérés és – elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.
- A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.
- A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.
- A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.
- A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.
- A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.
- Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.
- A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.
- Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom

Előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig, az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.

- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazása.

Fejlesztési feladatok

- Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből.
- A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.
- A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.
- Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.
- Erkölc és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.
- Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.
- Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.
- A munkavállalás gyakorlata.

Ember és természet

A tanulók ismeretsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések, probléma felismerés, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés kialakítása, megerősítése.
- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.
- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.
- Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.
- Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
- Önismeret, önelfogadás, egészségmegővő készségének fejlesztése.
- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.
- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.
- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.

- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.
- Fejlesztési feladatok
- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia)
- Az életvezetés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Digitális kultúra

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközrendszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagáló képesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.

- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és tervezés

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülés-specifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.
- Fejlesztési feladatok
- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegóvás problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megóvásában, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételében.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formái, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.

- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyet-lenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet.

Mindezek szükségessé teszik, hogy a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszközei segítsék eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkészséget, bátorítson mozgásos feladatokat, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alapt technikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.

Kiemelt feladat

- Általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyiszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.
- Fejlesztési feladatok
- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség,
- egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervnek részeként működnek.

Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli (vagy diákotthoni, kollégiumi) programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák el-sajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,”

Napjaink pedagógiai, pszichológiai gyakorlatában rendszeresen tapasztaljuk a tanulási zavarok és az agresszív viselkedés kapcsolatát. A családok egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben. A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételei.

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük magatartási zavarnak, magatartási nehézségnek.

Ezek közül az alábbiak fordulnak elő leggyakrabban:

Hiperaktivitás

Főbb jellemzői:

- feltűnően gyorsan vált egyik cselekvésből a másikba
- feladatait, munkáját képtelen megszervezni
- életkorához képest túlzott ellenőrzést igényel

- játékban, a csoportban nehezen tudja kivárni, amíg sorra kerül
- gyakran nem tudja befejezni, amit elkezdett
- gyakran észrevehető, hogy nem figyel oda
- figyelme könnyen elterelhető
- képtelen koncentrálni iskolai munkájára, más figyelmet érdemlő feladatra
- nem tud tartósan játszani egy játékkal, egy játékszerrel.

Kognitív funkciók zavarai:

A figyelem nem megfelelő működése súlyos tanulási problémákhoz vezethet akkor is, ha a tünetet nem kíséri motoros nyugtalanság. Kutatások bizonyítják, hogy az életkor növekedésével a figyelem fokozatosan javul és szelektívebbé válik, miközben elterelhetősége csökken. A figyelemzavarból adódó problémák tanévről-tanévre súlyosbodó gondot okoznak, hiszen az alapvető fogalmakban, készségekben keletkező hiányosságok a további évek tananyagának elsajátítását egyre nehezebbé teszik.

Két formáját különböztetünk meg, egyiket reflektívnek, a másikat impulzívnek nevezzük.

Impulzív típus:

- rosszul hangsúlyoznak
- kihagynak szavakat
- mással helyettesítik az olvasott szót

Reflektív típus:

- lassan, óvatosan reagálnak
- körültekintően összehasonlítanak.

Agresszió:

Az agresszív gyerekek rendszeresen tapasztalt népszerűtlenségének talán a legfőbb oka az, hogy ezek a gyerekek hiányosságokat mutatnak a szociális információk kognitív kezelésében. Az életkornak megfelelő átlagnál sokkal gyengébben ismerik fel egy-egy szociális helyzet oksági hátterét, a szociális problémamegoldási készségük erősen korlátozott.

Az agresszív gyerek cselekedetének magyarázatai nem pusztán önigazoló hazugságok. Ők valóban úgy érzik, hogy támadják őket olyan esetekben is, amikor szándékos provokációval vádolják őket. Az agresszív gyerek távolságtartó, társai egyre jobban elkerülik, benne pedig fokozatosan megerősödik az érzés: a világ örökös gyűlölködés, a folyamatos elutasítás helye.

- A magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanulók kiszűrése, megfigyelése (osztályfőnök, osztálytanító, szaktanár).
- Az okok feltárását, hogy a pedagógus jobban megérthesse mi áll a magatartási problémák hátterében;
- A beilleszkedési, magatartási zavarok okainak feltérképezése (amennyiben szükséges, szakember segítsége (Pedagógiai Szakszolgálat).
- Folyamatos kapcsolattartás a helyi óvodával, foglalkozások látogatása;
- Szorosabb kapcsolat kiépítése a gyermek családi környezetével, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekek átmeneti otthonával, a gyermekvédelmi központtal.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezését;

- Tevékenységformák (pl. kézműves foglalkozások, zenei foglalkozások, kulturális tevékenységek, kirándulások, munkaalkalmak, sporttevékenységek) és segítők (pl. kortárs segítő, civil szervezet, hitoktató, védőnő, kisebbségi önkormányzat, tanár, szociális munkás) megtalálása, összehangolása a tanuló beilleszkedési, magatartási zavarának enyhítésére, leküzdésére,
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők számára szervezett fejlesztő pedagógiai ellátás keretében a tanulók tantárgyi felzárkóztatását a nevelő-oktató munka szakaszának, illetve a tantárgynak megfelelő szakképzettségű pedagógus, készségfejlesztést pedig fejlesztő pedagógus végzi,
- A pedagógusok továbbképzése.

Kiemelten tehetséges tanuló

Tehetséggondozás, képességfejlesztés

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszerei és formái a tanítási órán

Mivel tanulócsoportjaink heterogén összetételűek, a pedagógus oktató munkájának feltétlenül igazodnia kell a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességéhez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. Ezt az alábbi módszerek és szervezeti formák teszik lehetővé:

A kötelező tanítási órákon

A 2006/2007-es tanévtől bevezettük az integrált képességfejlesztő oktatást. Vállaltuk, hogy a hátrányos helyzetű, roma származású, testi és érzékszervi fogyatékos gyerekeket integráltan oktatjuk.

Az egyéni képességekhez igazodva támaszkodunk a tanulók önálló és csoportos munkájára.

Fontos szerepet kap a szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, a „kommunikációs zavar” leküzdése. (Dramatikus szerepjátékokkal, kiselőadások, beszámolók készítésével, viták provokálásával segíthetjük elő, hogy tanulóink mind pontosabban fejezzék ki gondolataikat, merjék vállalni nézeteiket, otthonosan mozognak a szavak között.

A nem kötelező órákon

Az 1-8. évfolyamon matematikából és magyarból a gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti rendszerességgel fejlesztő foglalkozásokat szervezünk.

A nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

- Iskolai ünnepségeket tartunk az alábbi alkalmakkor:
 - A nemzetünk szabadságtörekvéseit tükröző, továbbá nemzeti múltunk mártírjainak emlékét, példáját őrző, az aradi vértanúk (október 6.), a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai (február 25.) a holokauszt áldozatai (április 16.), a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), a március 15-es és az október 23-ai nemzeti ünnepek kapcsán, karácsonykor, és a nyolcadikosok ballagásakor, stb. éves munkaterv alapján.
- A tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják a különböző szakkörök. Ezek jellegüket tekintve lehetnek szaktárgyi jellegűek (angol, matematika).
- Énekkar
- Iskolai sportkör - a tanórai testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint felkészítésüket a különböző sportversenyekre.
- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle szaktárgyi versenyek, vetélkedők (egyéni és csapatversenyek), amelyekre a felkészítést a szaktanárok, illetve a munkaközösség végzi.
- A tanulók egyéni tanulását, önképzését segíti az iskolai könyvtár és olvasóterem, „az Internet hozzáférési lehetősége”.
- Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit-és vallásoktatást szervezhetnek. (A részvétel a tanulók számára önkéntes.)
- A tanulók értékeinek védelmére, képviselésére, a tanórán kívüli, szabadidős tevékenység segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola intézményvezetője által megbízott nevelő segíti.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (egyéni szabott, differenciált terhelés)
- csoportbontás
- szakkörök, önképzőkörök, sportkör, énekkar
- versenyek, vetélkedők, bemutatók
- a szabadidős foglalkozások
- az iskolai könyvtár használata

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK

Azon tanulók esetében, akik hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, a jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillettek.

Iskolánkban a tanulók 71 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, 30 % hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanulók 51 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. Igyekszünk biztosítani a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a felzárkózást, a hátránykompenzálást.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- délutáni tanulmányi foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Egyéni munkarend

- Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.
- Az OH dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében teher eleget.
- Az eljárás során a OH megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az intézményvezetőt, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.
- A külföldi tanulmányok alatt a tanuló magyarországi tanulói jogviszonya szünetel, kivéve, ha tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkezőként Magyarországon folytatja.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az intézményvezető döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

- Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.
- A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

AZ ISKOLA MEGLÉVŐ KAPCSOLATRENDSZERE

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az intézménynek kiemelt feladata, hogy folyamatosan együtt működjön a *szülőkkel*. Az iskola, nyújtson a gyermekek családi neveléséhez pedagógiai segítséget, fogadja be és hasznosítsa a szülői véleményeket, javaslatokat. Ezek a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltételei. Ezért az iskolának meg kell teremtenie azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

Intézményünkben a szülők és pedagógusok együttműködésének formái

Tevékenység	Módszer	Kik csinálják?	Mikor?	Felelős
A belépő évfolyam szüleinek tájékoztatása	Szülői értekezlet Írásbeli tájékoztató az iskoláról, rövidített pedagógiai program, házirend.	Óvónő, leendő osztályfőnök, intézményvezető	Május	Óvodavezető
Az éves munka tervezése	Az iskolai szülői munkaközösség vezetőinek a munkaterv véleményezése.	intézményvezető, szülői munkaközösség vezetősége	Augusztus	intézményvezető
A tanév rendjének és feladatainak ismertetése	A házirend osztályonként ismertetése. Tantárgyi követelményrendszer ismertetése.	Osztályfőnökök Szaktanárok	Szeptember	intézményvezető osztályfőnökök szaktanárok

A félév értékelése	Félévi összevont és osztályonkénti szülői értekezlet.	Valamennyi szaktanár, szülők, osztályfőnökök	Január	intézményvezető osztályfőnökök
A tanév értékelése	Tanévzárási ünnepség	intézményvezető osztályfőnökök, valamennyi szaktanár + szülők	Június közepe	intézményvezető
Tájékoztató a diákok eredményeiről	Egyéni fogadó órák. Írásos tájékoztató a szülőknek a tanulói teljesítményekről Osztályzatok az ellenőrzőben.	Minden szaktanár, Osztályfőnök a szaktanárok tájékoztatása alapján, osztályfőnök havonta egyeztet a naplósokkal	Folyamatos	intézményvezető osztályfőnökök, szaktanárok
Közös programok	Az iskola hagyományainak megfelelő programok szervezése (kirándulás, farsang, sportrendezvény, Karácsony).	intézményvezető szülők, osztályfőnökök	Folyamatos	intézményvezető a programok szervezői, a szülői munkaközösség vezetői

Intézményünkben a tanulók és pedagógusok együttműködésének formái

A tanuló, a gyermek a központja az iskolai nevelő-oktató munkának. A tanulónak joga van véleményt nyilvánítani az iskolai munka egészéről. Demokratikus jogait egyéb szervezeten belül gyakorolhatja. A közvetlen demokrácia alapját a szólás joga képezi.

Az osztályfőnöki és egyéb órákon az iskola vezetéséhez címzett kérdéseket a tanára illetve az osztályfőnök vagy a szaktanár közvetíti a vezetők felé. Az információ visszajuttatása fordított irányban vagy direkt módon történik.

Tanulóink kérdéseikkel, kéréseikkel az iskolában tartózkodás ideje alatt az intézmény intézményvezetőjéhez, az intézmény intézményvezető-helyetteséhez, a nevelőkhöz a tanórai szünetekben fordulhatnak.

A tanulókat az iskola életéről, a napi eseményekről az osztályfőnök folyamatosan tájékoztatja.

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

Az iskola fontos feladata, hogy a társadalmi szerepvállalásban együtt működjön különböző szervezetekkel. Pedagógiai programunk prioritást ad az alábbi munkakapcsolatoknak:

- Óvoda: iskola előkészítés- visszajelzés
- Könyvtár: olvasóvá nevelés
- Nevelési tanácsadó: iskolaérettség, magatartászavar, értelmi fogyatékos
- Pedagógiai Szakszolgáltató Intézmények: továbbképzések, szaktanácsadás
- Intézményfenntartó központ: fenntartás, törvényesség
- Alapítvány: pedagógiai folyamat anyagi támogatása

TANULÓK

A kapcsolattartás módjai, területei	Gyakorisága	Intézményi kapcsolattartó (k)
Napi kapcsolattartás	Folyamatos	Minden nevelő
Tanévnyitó ünnepség, tanévzáró ünnepség (ballagás)	Évi 1-1 alkalom	Intézményvezető osztályfőnökök
Közös ünnepségek (Mikulás-nap, Karácsonyi ünnepség, Farsang)	Évi 1-1 alkalom	Az éves munkatervben kijelölt, felelős osztályfőnökök
Gyermeknap	Évi 1 alkalom	Diákönkormányzat vezetője
Kirándulás	Pályázati pénzforrásoktól függően	Osztályfőnökök
Színházlátogatás	Pályázati pénzforrásoktól függően	Szervező tanár(ok)
Nyári táborozás	Pályázati pénzforrásoktól függően	Szervező tanár(ok)
Tanulmányi versenyek	A versenynaptárnak megfelelően	Nevelők
Ügyeleti rend	Napi kapcsolat	Ügyeletes nevelők
Év végi búcsú	Évi 1 alkalom	Minden nevelő

ALKALMAZOTTAK

A kapcsolattartás módjai, területei	Gyakorisága	Intézményi kapcsolattartó (k)
Tanévnyitó, tanévzáró értekezlet	Évi 1-1 alkalom	Intézményvezetés
Nevelési értekezletek	Évi 4 alkalom	Intézményvezetés
Munkaértekezletek	Havi 1 alkalom	Intézményvezetés
Osztályozó értekezlet	Évi 2 alkalom	Intézményvezetés
Közös kirándulás	Pénzügyi forrástól függően	Munkahelyi közösség
Közös színházlátogatás	Pénzügyi forrástól függően	Munkahelyi közösség
Év végi búcsú	Évi 1 alkalom	Intézményvezetés

FENNTARTÓ

A kapcsolattartás módjai, területei	Gyakorisága	Intézményi kapcsolattartó (k)
A fenntartó igényeinek megfelelően beszámolók, elemzések készítése	Alkalomszerű	Intézményvezetés
A fenntartó képviselőjének a részvétele a tanévnyitó, tanévzáró értekezleten, a ballagáson	Évi 1-1 alkalom	Intézményvezetés

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

A kapcsolattartás módjai, területei	Gyakorisága	Intézményi kapcsolattartó (k)
Napi kapcsolat	Folyamatos	intézményvezető osztályfőnökök
Tájékoztatás a gyermekjóléti szolgálat munkájáról	Évi 1 alkalom	Intézményvezetés
A gyermekjóléti szolgálat dolgozóinak rendszeres látogatása az iskolában	Alkalomszerűen	intézményvezető

Az optimális bánásmódot igénylő tanulók segítése	Folyamatos	intézményvezető osztályfőnökök
--	------------	-----------------------------------

GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT

A kapcsolattartás módjai, területei	Gyakorisága	Intézményi kapcsolattartó (k)
Kapcsolattartás	Folyamatos	intézményvezető
Tanulók látogatása	Legalább évi 1 alkalom	Osztályfőnökök
Tapasztalatcsere	Évi 1 alkalom	Intézményvezető

Közösségfejlesztési tevékenység keretei

Intézményünk a Köznevelési Törvénnyel (2011. évi CXCV. törvény és módosításai) összhangban vállalja, hogy az iskolai rendezvények, versenyek, nyilvános események és ünnepek szervezését az aktív szülők bevonásával és közreműködésével szervezi, építő ötleteiket beépíti a programba. Az intézmény szakmai együtt gondolkodásokat szervez társintézményekkel, szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel, szülőkkel, hogy elősegítse az iskolai közösség fejlődését, megoldásközpontú válaszokat találjon a társadalomból begyűrűző problémák kezelésére. Ennek érdekében mind a szülők hatékonyabb bevonására, mind a fiatalok közösségi aktivitásának fokozására új innovatív eszközöket keres, közösségfejlesztő módszereket alkalmaz. Ennek megvalósítására a tanév során két (de legalább egy) alkalommal szakmai megbeszélést szervez, amelyen a nevelőtestület tagjai, az intézmény(ek) vezetői, szakmai szervezetek, a szülői munkaközösség vezetője is részt vesznek. A szakmai megbeszélés célja, hogy olyan megoldásközpontú közösségi együtt gondolkodás szülessen, amely képes a szabadidő minőségi eltöltését (középiskolás esetén az iskolai közösségi szolgálat) minőségi megvalósulását, civil partnerek bevonásával elősegíteni. Az együtt gondolkodás célja az is, hogy a családot partneri viszonyban vonja be mindennek megvalósítására.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

Tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- a különbözeti vizsga,
- a pótló vizsga
- javítóvizsga.

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsga:

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, valamint az igazolatlan mulasztásainak a száma nem haladta meg a húsz tanórai foglalkozást és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A tanuló egy osztályozó vizsgán – kivétel, ha engedélyezték számára, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga:

A tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsga:

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Fel nem róható ok: minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A pótló vizsga, ha az intézményvezető hozzájárul, az adott vizsganapon is lehetőséget, ha ehhez a feltételek megteremthetők.

Ha a vizsgázó azt kéri, a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsga:

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – **legfeljebb három tantárgyból** – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanulmányok alatti vizsgák időpontjai:

- A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.
- Az osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző **három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.**
- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

Különbözeti vizsga időpontjai intézményünkben: pl. október vége

Osztályozó vizsga: első félév és a második félév osztályozó értekezlete előtt

Javítóvizsga: az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A kiskorú tanuló szülője a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, ha a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról.

A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola intézményvezetője a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

A tanulmányok alatti vizsgaszabályzat az 1. számú mellékletben.

A TANULÓ FELVÉTELE ÉS AZ ÁTVÉTELE, A TANULÓK OSZTÁLYBA, CSOPORTBA VALÓ BEOSZTÁSA

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai: különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel.

A tankötelezettség megállapítása

1. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, és az óvoda azt javasolja, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. A gyermek a szakértői bizottság javaslata alapján egy nevelési évig az óvodában részesülhet ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé.
2. A gyermek tankötelezettségének teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.
3. A fejlettséget korábban elérő gyermek esetében a kormányhivatal a szülő kérelmére a szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

Az iskola intézményvezetője a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szakértői bizottság vizsgálatát kezdeményezheti;

- ha a szülő nem ért egyet az óvodai által kiállított igazolással, döntéssel és arról az iskola intézményvezetője tudomást szerez, kivétel, ha a kérdésben a szakértői bizottság korábban még nem hozott döntést,
- ha szükséges a gyermek sajátos iskolai nevelésben-oktatásban való részvételéről dönteni - az óvoda javaslata vagy a szülő kérése alapján - ha erről a szakértői bizottság korábban nem hozott döntést.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola intézményvezetője:

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz,
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással,
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére,
- átvétel esetén értesíti az előző iskola intézményvezetőjét.

Az iskola intézményvezetője értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Tanulói jogviszony

A tanuló, az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola intézményvezetője dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanulói felvétel

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között, a kormányhivatal által működtetett intézmény esetében az önkormányzat által meghatározott időszakban köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót, az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulót is az iskola tartja nyilván.

További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

1. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül** előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a településen van.
2. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után** a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.
3. Ha az iskola a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
4. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló**, továbbá az a tanuló, akinek ezt **különleges helyzete indokolja**.

Különleges helyzetű tanuló az a tanuló, akinek:

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Tanulói jogviszony megszűnik

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni;
- az alapfokú művészetoktatási intézményben igazolatlanul tíz tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

A tanulói jogviszony megszűnését dokumentáljuk: beírási napló, törzskönyv, osztálynapló, bizonyítvány. Az intézmény vezetője a tanulói jogviszony megszűnését 5 napon belül közli a KIR-rel.

A tanuló átvétele:

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemhez be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító szóló bizonyítványt.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyet a másik iskolában is tanult, idegen nyelvből és azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – **nem tanult különbözeti vizsgát. A különbözeti vizsga időpontjáról a szülőt a tanuló átvétele során tájékoztatni kell.** A különbözeti vizsga szervezése a tanulói jogviszony keletkezésétől számított három hónap eltelte után lehetséges.

Amennyiben a tanuló a **különbözeti vizsgán** az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból 2 hónapon belül megismételheti.

Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, vagy a tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola intézményvezetője dönt.

Ha a körzeten kívüli tanuló az első-nyolcadik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az intézményvezető a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az iskola intézményvezető-helyettese és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyanezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola intézményvezetője az intézményvezető - helyettesek és az osztályfőnökök véleményének figyelembe vételével dönt

arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt írásban értesíteni kell.

Az iskola intézményvezetője értesíti a tanuló lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanulók osztályba, csoportba történő beosztása

Az iskolába felvett tanulók osztályba, csoportba történő beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének a kikérésével, az iskola i intézményvezetője dönt.

AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDJE

A tanév rendje

(1) A tanév szeptember hó 1. napjától a következő év augusztus hó 31-ig tart, a szorgalmi idő június hó 15-ig tart az oktatási miniszter évenkénti rendelettel meghatározott keretein belül. A tanév helyi rendjét és az igazgatói szünnapokat a nevelőtestület határozza meg és rögzíti munkatervben.

(2) A tanév helyi rendje tartalmazza az intézmény működésével kapcsolatos legfontosabb eseményeket és időpontokat:

- a nevelőtestületi értekezletek időpontjait,
- az intézményi rendezvények és ünnepségek módját és időpontját,
- a tanítás nélküli munkanapok programját és időpontját,
- a vizsgák rendjét,
- a tanítási szünetek (ősz, tavaszi, téli) időpontját – a miniszteri rendelet keretein belül,
- a bemutató órák és foglalkozások rendjét,
- a nyílt napok megtartásának rendjét és idejét.

-

(3) A tanév helyi rendjét, valamint az intézmény házirendjének szabályait és a baleset-védelmi előírásokat az osztályfőnökök és a szaktanárok az első tanítási héten ismertetik a tanulókkal, az első szülői értekezleten pedig a szülőkkel. A házirendet, a nyitva tartás és a felügyelet időpontjait az intézmény bejáratánál ki kell függeszteni.

(4) Az intézmény a tanév szorgalmi ideje alatt tanítási napokon: **7,00** órától **18,00** óráig tart nyitva. Az intézmény hivatalos munkaideje tanítási napokon: **7,00** órától **16,00** óráig tart.

A szokásos nyitvatartási rendtől való eltérésre az intézményvezető adhat engedélyt – eseti kérelmek alapján.

(5) Tanítási szünetek alatt, valamint szombaton és vasárnap a nyitva tartás csak az intézményvezető által engedélyezett szervezett programokhoz kapcsolódik. Az intézményt egyébként zárva kell tartani. Az intézmény tanítási szünetekben ügyeleti rend szerint tart nyitva.

(6) Az oktatás és a nevelés az óratervnek megfelelően, a tantárgyfelosztással összhangban, órarend alapján történik a pedagógusok vezetésével a kijelölt tantermekben, szaktan-termekben az alábbiak szerint:

- a napi tanítási idő **8,00-tól az utolsó tanítási óra végéig** tart,
- egyéb foglalkozások szervezésének ideje: az utolsó tanítási órától kezdődik és 16.00-ig tart.
- indokolt esetben az intézményvezető rövidített órákat és szüneteket rendelhet el,
- a tanítási órák időtartama: **45** perc,
- az első tanítási óra reggel **8,00** órakor kezdődik,
- nulladik óra **7,10-től** tartható.

(7) A tanítási órák (foglalkozások) látogatására engedély nélkül csak a nevelőtestület tagjai jogosultak. Minden egyéb esetben a látogatásra az intézményvezető adhat engedélyt. A tanítási órák megkezdésük után nem zavarhatók, kivételt indokolt esetben az intézményvezető és az intézményvezető-helyettes tehet. A tanítási órák tanulókra vonatkozó szabályait a házirend tartalmazza.

Az óráközi szünetek

(1) Az óráközi szünetek időtartama **10 perc**, a házirendben feltüntetett csengetési rend szerint. Az óráközi szünetek ideje nem rövidíthető, legkisebb időtartama **10 perc**. A tízórai céljára szolgáló nagyszünet időtartama **20 perc**.

(2) A szünetek ideje alatt a tantermekben szellőztetni kell. Az óráközi szünetet a kijelölt étkezési időn kívül a tanulók lehetőség szerint az udvaron töltsék, vigyázva saját és társaik testi épségére.

(3) A tízórai étkezés ideje **9⁴⁰** és **10⁰⁰** óra között van. Dupla órák az intézményvezető engedélyével, az óráközi szünet eltolásával, tarthatók, amikor a pedagógus köteles felügyeletet biztosítani a kicsöngetésig.

(4) Az iskolában a tanítási idő alatt tanuló felügyelet nélkül nem tartózkodhat. Az órarend szerinti kötelező tanítási órák és az egyéb foglalkozások alatt a tanulóra a tanórát vagy a foglalkozást tartó pedagógus felügyel. Az óráközi szünetekben, valamint közvetlenül a tanítási idő előtt és után a tanulók felügyeletét az ügyeleti rendszerint beosztott ügyeletes pedagógusok és diákok látják el.

(5) Az intézmény évente ügyeleti rendet határoz meg az órarend függvényében. Az ügyeleti rend beosztásáért a feladattal megbízott intézményvezető-helyettes a felelős. Az ügyeletre beosztott vagy az ügyeletes helyettesítésére kijelölt pedagógus felelős az ügyeleti terület rendjének megtartásáért, a felügyelet ellátásáért. Az ügyeletes pedagógus feladatait az ügyeleti rend tartalmazza.

(6) Az ügyeleti rend kiterjed a tanítás (foglalkozás) előtti és utáni alábbi időszakokra: reggel **7,30** órától **az utolsó tanítási óra utánig**, délután **ügyeletet az egyéb foglalkozást tartó** pedagógus látja el a tanulók felügyeletét.

(7) A tanítás nélküli munkanapokon akkor kell tartani gyermekfelügyeletet, ha azt az intézmény tanulói közül legalább 10 % tanuló számára igénylik a szülők. Az intézményi felügyelet egyéb szabályait az ügyeleti rend tartalmazza.

A kötelező tanítási időn túl igénybe vehető szolgáltatások

- könyvtárhasználat
- sportpálya, tornaterem használata
- ifjúsági központ használata
- felkészülés tanulmányi versenyekre
- számítógép használata felügyelettel
- részvétel, felkészülés versenyekre
- konzultáció tanulási problémáról
- zenés klubdélutánok szervezése
- pályaválasztási tanácsadás
- nyári táborozások

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A szolgáltatások a nyári táborozások kivételével ingyenesek.

Az intézmény – tanítási időtől független – hivatalos munkaideje:

Hétfőtől péntekig: **8,00** órától **16,00** óráig. Nyitvatartási ideje **7.00-18.00**

Szociális szolgáltatások

- reggeli ügyelet 7 órától
- étkeztetés napi 3 alkalommal
- szűrővizsgálat
- felügyelet

HELYI TANTERV

A Nat-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét.

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik.

A Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam;

Az *óvodai nevelés* szakasza az iskolaérettség eléréséig tart. Fejlesztési feladatrendszerét a kisgyermekkorai fejlesztésben irányadó *Óvodai nevelés országos alapprogramja* határozza meg. A Nat épít az Óvodai nevelés országos alapprogramjára.

Az *alsó tagozat* (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését.

A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak, a negyedik évfolyam végére meghatározóak a meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A *felső tagozat* (5–8. évfolyam) a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása.

A 7–8. évfolyam alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

A Nat a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

A tanulók napi és heti terhelése a módosított Nat alapján

A tanuló napi terhelése nem lehet több:

- 1-4-évfolyamon: **napi 6 tanítási óránál**
- 5-8.évfolyamon és nyelvi előkészítő évfolyamon **napi 7 tanítási óránál**

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási héten:

- 1-3.évfolyamon: **24 óra**
- - 4. évfolyamon:
- **25 óra**
- 5-6. évfolyamon: **28 óra**
- 7-8. évfolyamon: **30 óra**
- 9-13.évfolyamon: **34 óra lehet.**

A napi és a heti terhelésbe nem kell figyelembe venni:

- az **egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy,**
- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözőete terhére megszervezett **egyéb foglalkozások,**
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése **szerinti sportiskolában a mindennapos testnevelési órákat meghaladó többlet testnevelési óra,** valamint a **mindennapos testnevelés keretében szervezett iskolai sportköri** foglalkozások,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)–(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését

A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a képzési szakasz sajátosságai szerint több változatban elkészített kerettantervekben jelennek meg.

Az intézmények az oktatásért felelős miniszter által kiadott, illetve jóváhagyott kerettantervekből választhatnak, amelyek a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentik.

Az egyes iskolatípusokban és oktatási szakaszokban a kerettantervek rögzítik a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak egy vagy két évfolyamonkénti követelményeit, a tantárgyközi tudás- és készségterületek fejlesztésének feladatait, és közlik a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló, illetve ajánlott időkeretet.

Az intézmény szakmai önállóságát a kerettantervekben kötelező tartalommal nem szabályozott időkeret szabad felhasználása, a módszertani szabadság, az engedélyezett kerettantervek közötti választás, illetve az egyedi tantervek engedélyeztetési lehetősége biztosítja.

A kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, továbbá az elvárt tudás mélységét, szervezetségét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

A 2020/2021-es tanévtől a **5/2020. (I.31.)** Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (új Nat) és az erre épülő kerettantervek bevezetése felmenő rendszerben első és ötödik évfolyamon kerültek bevezetésre. A többi évfolyamon kifutó rendszerben a **110/2012. (VI. 4.)** Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, a hozzá kapcsolódó, az intézmény által adaptált kerettanterv alkalmazása történik.

A nevelőtestület a **5/2020. (I.31.)** Korm. Rendeletéhez kapcsolódó Kerettanterv alkalmazása mellett döntött minimális változtatásokkal.

A 2020/2021. tanévtől 1. osztályban és 5. osztályban felmenő rendszerben

Iskolatípusra választott kerettanterv óraterve

Alsó

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam																
Tantárgyak	1. évf.				2. évf.				3. évf.				4. évf.			
	K.	Sz.t	V.	Ö	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.
Magyar nyelv és irodalom	7			7	7			7	5			5	5			5
Matematika	4			4	4			4	4			4	4			4
Etika/hit-és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret									1			1	1			1

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Angol nyelv										1		1	2			2
Ének-zene	2			2	2			2	2			2	2			2
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1	1			1
Digitális kultúra									1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Összesen	22			22	22			22	22	1		23	23			23

Felső

Óratervezet a kerettantervekhez – 5-8. évfolyam																
Tantárgyak	5. évf.				6. évf.				7. évf.				8. évf.			
	K.	Sz.t	V.	Ö	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3			3	3			3
Matematika	4			4	4			4	3			3	3			3
Történelem	2			2	2			2	2			2	2			2
Állampolgári ismeretek													1			1
Hon- és népismeret					1			1								
Etika/hit-és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret																
Természettudomány	2			2	2			2								
Kémia									1,5			1,5	1,5			1,5
Fizika									1,5			1,5	1,5			1,5
Biológia									1,5			1,5	1,5			1,5
Földrajz									1,5			1,5	1,5			1,5
Angol nyelv	3			3	3			3	3			3	3			3
Ének-zene	2			2	1			1	1			1	1			1
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1

Dráma és színház	1			1												
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1				
Digitális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1			1	1			1	1			1	1			1
Összesen	28			28	27			27	28			28	28			28

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

Tankönyv: az a könyv – beleértve a szótárt, a szöveggyűjteményt, az atlaszt, a kislexikont, a munkatankönyvet, a munkafüzetet, a feladatgyűjteményt – vagy a digitális tananyag vagy a nevelési-oktatási program részét alkotó információhordozó, feladathordozó amelyet jogszabályban meghatározott eljárásban tankönyvvé nyilvánítottak.

A taneszköz: a nevelési-oktatási intézményben a pedagógiai programban foglaltak alapján és annak végrehajtására szolgáló szemléltető, a nevelés-oktatás céljait szolgáló pedagógiai szakmai eszköz.

A tankönyvellátás állami feladat. A tankönyvellátás rendszerének működtetéséért az oktatásért felelős miniszter felelős.

Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a Nat szerinti kerettantervi tantárgyhoz, témakörhöz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat

Iskolában az oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, melyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak.

Az iskolai tankönyveket 1-8.évfolyamig az iskola ingyenesen biztosítja a tanulók számára. Ezek egy része (4.-8. évfolyam tankönyv, munkafüzet nem) könyvtári állományban van, így a tanulóknak azt a tanév végén le kell adni a házirendben meghatározottak szerint. Az elveszett, a megrongálódás miatt használhatatlan tankönyveket a házirendben meghatározottak alapján a szülőnek kártérítést kell fizetni.

A tankönyvekkel és taneszközökkel kapcsolatos elvárásaink, a kiválasztás szempontjai:

- a tananyagot a Nemzeti alaptanterv összefüggéseiben jelenítse meg.
- a tanulók életkorának megfelelő eszköztárral segítse az ismeretek elsajátítását
- segítse elő a tanulói kompetenciák fejlesztését
- a gyakorlatok nyújtsanak lehetőséget a differenciálásra, a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra
- lehetőség szerint legyen hozzá elektronikus, digitális tan- és segédanyag

- tanulásra ösztönző, esztétikus kivitel, tartalom és forma összhangja tartósság.

A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az intézmény külön lehetőséget nem ajánl fel a pedagógusválasztással kapcsolatban. A mindenkori tantárgyfelosztásban szereplő szakos tanítás kritériumainak megfelelő beosztásban kötelező vagy szabadon választott órát tanító pedagógus. A tanórán kívüli foglalkozásoknál, két azonos szakos kolléga estén fennáll a pedagógusválasztás lehetősége.

A Nemzeti alaptantervben (Nat.) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alapozó szakaszban történik az alapvető készségek, szokások kialakítása, a képességek fejlesztése. Az 1-2. osztályban folyó munka alapozó jellegű, mely a családi és óvodai neveléseredményeire épül. Ez az alapfokú nevelés-oktatás bevezető szakasza, melyben fokozatosan átvezetjük a gyermeket az iskolai tanulás tevékenységeibe. Az iskola fogékonnyá teszi a gyermeket a környezete megismerésére, a társas kapcsolatok kialakítására.

Feladataink:

- a tanulást megszerettető, motiváló hatású osztályközösség kialakítása
- a tanulók énképének, önismeretének formálása
- a tanulók képességeinek, a tanítás-tanulás folyamatában a jártasságok, készségek fejlesztése
- korszerű tanulásszervezési, differenciálási módszerek használata
- az alapkészségek, alapkompetenciák megalapozás, megerősítése és fejlesztése
- a tanulók között az első két évben tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése
- a tanulási nehézségek feltérképezése, a felzárkóztatás, a fejlesztő munka megszervezése
- műveltségi területek tananyagának minél magasabb szintű elsajátíttatása
- a tanulás tanítása
- az életkornak megfelelő helyes tanulási szokások, technikák kialakítása
- a közösségben folyó tanuláshoz szükséges értelmi, érzelmi tulajdonságok, a kötelesség tudatformálása
- napirend kialakítása, az életkori sajátosságokhoz igazodó szokásrend kialakítása
- az iskolai közösség megismerése, helyes viselkedési, magatartási szabályok elfogadása
- az esélyegyenlőség lehetőségeinek megteremtésére törekszünk egyéni bánásmóddal
- a tehetséges tanulók számára tehetséggondozó tevékenységek szervezése, fejlődésük segítése, versenyeztetés
- a művészetek iránti fogékonyság kialakítása
- egészséges életmódra nevelés a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során környezettudatos magatartás kialakítása
- nemzeti hagyományaink, ünnepeink megismertetése a tanulókkal, hazafiságra nevelés az iskolai ünnepeink közös megélésével

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat előtérbe kerül a 3-4. évfolyamon. Ebben a szakaszban meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Ez a kezdő szakasz mintákat ad a tanulóknak az ismeretszerzés lehetőségeire, fejleszt a feladat- és problémamegoldó képességet, ezáltal

megalapozza a tanulási stratégiák elemi szintjeit. A tanulásszervezés során a gyermeki kíváncsiságra és érdeklődésre épít.

Feladatok:

- a 1-2. évfolyamon kialakult képességek, készségek továbbfejlesztése, a megszerzett tudásbővítése, tovább építése
- differenciált módszerek alkalmazása a tanulók képességeihez, készségeihez alkalmazkodva
 - a tanítás-tanulás folyamatában a differenciálás során a tanulók belső motivációira, előzetes ismereteikre, együttműködő képességeikre építünk, kooperatív tanulási technikák alkalmazása
 - a tanulók egyéni tanulási módszereinek megalapozása
 - az önálló tanulás és az önálló ismeretszerzés képességeinek kialakítása, ösztönzése
 - tanulási attitűdök, motivációk formálása
 - az önellenőrzés technikáinak szokássá válása
 - önállóság az osztályközösség életének szervezésében
 - a kulcskompetenciák hatékony fejlesztése
 - a művészetek befogadására, megszerettetésére való nevelés
 - a nemzettudat, a hazafiság és a hazaszeretet érzésének további erősítése
 - testi-lelki egészségre törekvés
 - környezettudatos magatartás kialakítása tevékenykedtető munkaformákkal

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Feladataink:

- kiemelt figyelmet szentelünk a személyiségfejlesztésnek, hiszen ebben az életkorban nő az iskolán kívüli személyiségformáló tényezők hatása
- a tanulók önértékelési képességének és önismeretének fejlesztése
- tudatosítjuk az együttműködés fontosságát a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban
- mintát adunk az életkornak megfelelő tanulási stratégiák kialakításához, az ismeretek tapasztalati megalapozásához

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A 7-8. évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás megalapozása. Ebben a szakaszban egyre összetettebb tudástartalmak kerülnek előtérbe. Hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, a pályaorientációra. **Feladataink:**

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- fejlesztjük az elvont fogalmi és elemző gondolkodást
- fejlesztjük a kreativitást
- kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat tulajdonságok fejlesztésére
- a tanulási stratégiák megválasztásában figyelembe vesszük az életkori jellemzőket, az ismeretszerzés tapasztalati megalapozására hangsúlyt fektetünk

- az egészséges életvitel kialakítása
- fokozatosan kialakítjuk az együttműködésre építő kooperatív, interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat
- a tanulókat felkészítjük a továbbtanulásra érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően
- a tanuláshoz való pozitív hozzáállás kialakításával megalapozzuk az életen át tartó tanulást.

Tanulási környezet kialakítása

- A tanulásra használt helyiségeket, osztálytermeket lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek. A tantermek berendezése illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsünk tanulóink számára.
- Biztosítjuk, hogy a tanulóink a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.
- A tanulók értékelését az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva végezzük, a tanulók emberi méltóságának tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.
- A pedagógusaink a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat alkalmazzák, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű és tanulási környezet megteremtéséhez;
- A tanulóval szemben támasztott elvárásaink egyértelműek, a tanulóink ismerik a mérési stratégiákat mert már tanulási folyamat elején ismertetjük az velük;
- Törekszünk olyan iskolai légkör megteremtésére, ahol a tanulóink szívesen tanulnak, a bizalom fenntartása biztosított;
- A több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul, feladatunk a közös céljaink szem előtt tartása.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Alapelv:

- a tanulók közti különbségeket a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük.
- Olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.
- A tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte megtervezését végezzük.

Biztosítjuk:

- a tanulás egyéni lehetőségeit,
- a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat,
- enyhítjük a hátrányok hatásait igyekszünk kiküszöbölni azokat.

Kiemelten fontosnak tarjuk a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhoz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Hátránykompenzálás

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, amely különösen igaz a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén.

A pedagógusaink munkáját fejlesztőpedagógusok támogatják, akiknek szerepe a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztására épülő, egymást segítő szakmai tevékenység. A közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében, amely nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját. A rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanulók szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése során pedagógusaink rendelkeznek a megfelelő szemléletmóddal és kompetenciákkal.

Pedagógusaink ismerik a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokféleségét és alkalmazzák azokat.

A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJÁT, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a **tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a **tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez**,

- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Az iskolai beszámoltatás, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:

- Tájékoztató a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.
- Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.
- Az ellenőrzés formái:
- *Szóbeli számonkérés:* pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
- *Írásbeli számonkérés:* pl.: témazáró, feladatlap, iskolai dolgozat, stb.
- *Gyakorlati számonkérés:* pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.

Az egyes formákból választva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzés, értékelés mikéntjét, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

A tanuló tanulmányi teljesítményének ellenőrzési és értékelési rendszere

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon a félévkor és tanév végén valamint a 2. évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében szöveges minősítést alkalmazunk.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

KIVÁLÓAN MEGFELELT
JÓL MEGFELELT
MEGFELELT
GYENGÉN MEGFELELT
NEM FELELT MEG

- Az 1. évfolyamon a félévkor és tanév végén valamint a 2. évfolyamon félévkor tanulók munkáját minden tantárgyból év közben szövegesen is értékeljük.
- Az 2. évfolyam második félévében és a magasabb évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból érdemjegyekkel értékeljük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a szöveges minősítés mondatbank használatával történik.

A szöveges értékelés dokumentumai

- Az EMMI által jóváhagyott bizonyítvány, törzslap (Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.)
- A naplóba a felmérők szöveges és %-os eredményei kerülnek.

Témazáró dolgozat, év eleji, félévi és év végi mérések értékelése

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0 – 29	elégtelen (1)
30 - 49	elégséges (2)
50 – 69	közepes (3)
70 – 89	jó (4)
90 - 100	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani.

A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

- A tanulók munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell minősíteni.
- Az érdemjegyekről a szülőt értesíteni kell, a tantárgyat tanító nevelőnek ezt az értesítő könyvbe kell bejegyezni, melyet az osztályfőnök kéthavonta ellenőriz. Az esetleg elmaradt érdemjegyeket az osztályfőnök pótolja.

A kompetencia alapú oktatás bevezetésével a tanulók képességfejlődésének, tanulmányi munkájának értékelése a programcsomag tantervében meghatározott fejlettségi szintek alapján történik, melyek a szöveges értékelésben tükröződnek.

Év közben a tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az iskola az osztályzatról a tanulót és a tanuló szülőjét félévkor értesítőben, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Év végi osztályzatoknál a kiemelkedően teljesítő tanuló szaktárgyi dicséretben részesíthető.

Az írásbeli beszámoltatás formái

- Év eleji tudásszintmérő dolgozat
- Teszt, feladatlap
- Írásbeli feleletek a napi elméleti tananyagból
- Elméleti tudást felmérő dolgozat
- Otthoni jegyzetelés, tananyagrészt, megadott téma önálló feldolgozása
- Témazáró dolgozatok, melyek ötvözhetik a teszt, esszé, és feladatmegoldás jelleget
- Év végi tudásszint felmérő dolgozat
- Országos mérések

A dolgozatok megírására megfelelő körülményt, időt kell biztosítani. Javításuk két héten belül történjen meg.

Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait piros tollal írjuk a naplóba és ellenőrzőbe, és nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

Tanulóink naponta legfeljebb kettő témazáró dolgozatot írathatunk.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivétel a hatodik osztályt el nem végző, tizenhatodik életévét betöltő tanuló – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola intézményvezetője köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Dobbantó program keretében folytathassa.

Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra lépésről a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönteni.

A tanuló az iskola intézményvezetőjének engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, a tanítási órák egyharmadát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Osztályozó vizsga letétele után folytathatja tanulmányait az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló és az a tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5) jó (4) , változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzuk.
- A tanulók magatartását az 1. évfolyamon a félév és a tanév végén az osztályfőnök szóveges értékeléssel (példás,jó,változó,rossz) minősíti, és azt az értesítőbe illetve a bizonyítványba bejegyzí.
- A 2 - 8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek illetve a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.
- Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.
- A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) példás (5) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirendet betartja
- tanórán és órán kívül példamutatóan viselkedik
- önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti is
- társaival, tanáraival, felnőttekkel szemben udvarias, tisztelettudó
- a közösségi munkában aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszerelését, környezetét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

b.) jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy órán kívül rendszeresen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- a közösségi munkában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs írásbeli intője, megrovása

c.) változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirendet nem minden esetben tartja be
- tanórán vagy órán kívül gyakran viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem minden esetben teljesíti
- előfordul, hogy társaival vagy a felnőttekkel szemben durva, udvariatlan
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

d.) rossz (2) az a tanuló, aki.

- a házirend előírásait rendszeresen megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, tanáraival szemben udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes minősítések, érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A TANULÓ SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI

- Az iskolában a tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzák.
- A tanulók szorgalmának 1. évfolyamon a félév és a tanév végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.
- A 2 - 8. évfolyamon a tanulók szorgalmát havonta értékeli. A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.
- Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat el is végzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórákon kívüli versenyeken, foglalkozásokon önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

b.) Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot önként ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendesek.

c.) Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad a képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig végzi el,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d.) Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, rendetlen,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

A TANULÓK JUTALMAZÁS ELVEI ÉS FORMÁI

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ért el, vagy
- az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái

Tanév közben a következő dicséretetek adhatók:

- szaktanári dicséret
 - osztályfőnöki dicséret
 - intézményvezetői dicséret
 - nevelőtestületi dicséret
-
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén dicséretben részesíthetők. A dicséretet a bizonyítványba be kell vezetni.
 - Az egyes tanévek végén, valamint a 8 éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
 - Az iskola szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
 - Az iskolán kívüli versenyeken, bemutatókon, előadásokon eredményesen szereplő tanulók intézményvezetői dicséretben részesülnek.
 - A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

AZ ISKOLAI FEGYELMI BÜNTETÉSEK FORMÁI

Fegyelmező intézkedések

A fegyelmező intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgál, mint nevelési eszköz.

- szaktanári figyelmeztetés
- szaktanári intés
- szaktanári megrovás
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés

- osztályfőnöki intézés,
- osztályfőnöki megrovás
- intézményvezetői figyelmeztetés,
- intézményvezetői intézés,
- intézményvezetői megrovás

Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető:

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az „eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától” és a „kizárás az „iskolából” csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Ha a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem sikerül új iskolát keresni, a Kormányhivatal hét napon belül másik iskolát jelöl ki a tanuló számára.

Az „áthelyezés másik iskolába” fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola intézményvezetője a másik iskola intézményvezetőjével megállapodik a tanuló átvételéről.

A „meghatározott kedvezmények juttatások csökkentése „megvonása” fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozik.

Fegyelmi eljárás szabályai:

- a kötelezettségszegéstől számított három hónapon belül indítható (kivétel, ha büntető – vagy szabálysértési eljárás indult és az nem végződött felmentéssel),
- fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát és értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni.
- a fegyelmi határozatot a nevelőtestület hozza,
- be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat véleményét,
- a fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót, ha kiskorú, szülőjét is értesíteni kell, be kell vonni,
- ha a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása miatt indokolt, fegyelmi tárgyalást kell tartani.

Fegyelmi tárgyalás:

- A fegyelmi tárgyalás lefolytatására legalább háromtagú fegyelmi bizottságot kell létrehozni a nevelőtestület tagjaiból.

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására a 20/ 2012. EMMI rendelet 53-62.§ rendelkezéseit kell alkalmazni.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek az adott tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi az 5-8. évfolyamos tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a 2014/2015. tanévtől kezdődően, amelyet a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusok végeznek.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

1. Testösszetétel és tápláltsági profil:

- a) Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- b) Testmagasság mérése
- c) Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

2. Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- a) Állóképességi ingafutás teszt (15 méter távolságban) – aerob kapacitás

3. Vázizomzat fittségi profil:

- a) Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- b) Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- c) Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- d) Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- e) Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

4. Hajlékonysági profil:

- a) Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával tölti fel a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Iskolánk beiskolázó körzetében élő családok nagy része többszörösen hátrányos helyzetű körülmények között él.

A hátrányok okai: a vidékies falusi környezetből, a települést és a környéket sújtó munkanélküliségből, a szülői környezet átlagosnál kisebb iskolázottsági szintjéből, és a tanulói összetétel nagyfokú heterogenitásából adódnak. Ilyen körülmények között nem mondhatunk le az esélyegyenlőtlenség mérsékléséről. A hátrányos helyzetű, de jó képességű tanulóknak meg kell adni az esélyt, hogy képességeiket kibontakoztathassák, iskolánkból kikerülve képességeiknek megfelelő módon tanulhassanak tovább. A lemaradással, így hátránnyal induló tanulóknak biztosítanunk kell, hogy felzárkózhassanak, megszerezzék a továbbtanuláshoz szükséges ismereteket, kompetenciákat.

Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőtlenség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő közép fokú intézménybe.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés;
- a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszaiban;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;

A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.

- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és a tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Az iskolai hátrányok rendszere

A tevékenységrendszer, az iskolai tevékenységsszervezés szolgálja a teljesítő képes és helytálló képes gyermeki-ifjú személyiség kialakulását, amely személyiség-felfogásunk kulcskategóriája.

Ez a helytállási képesség-együttes magában foglalja egyebek mellett a közösségben való együttélés értelmi és érzelmi képességeit, a kooperativitást, a kreativitást, a kritikai szellemet, a felelősségvállalást, a megbízhatóságot.

A pedagógiai rendszer tényleges hatásának döntő tényezője az iskola légköre, szellemisége pszichés klímája.

A kívánatos légkör kialakításában az alábbi tényezőknek tulajdonítunk különös fontosságot:

- a nevelőtestület gyermekismerete, gyermekközpontú, gyermektisztelő értékrendje,
- az iskolai tevékenységrendszer gazdagsága,
- az iskoláért, az iskolaközösségért érzett felelősség intenzitása,
- a hagyományrendszer,
- a szülőkkel való kapcsolat milyensége.

Az iskolai tanulási folyamatban különösen fontos tényezőnek tekintjük, hogy a pedagógusok a lehetőségekhez mérten igazodjanak a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményeikhez.

E cél eléréséhez az alábbi tanítási módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk:

- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulóknak felzárkóztató foglalkozást szervezünk
- a felső tagozatban a lemaradók segítésére évfolyamonként felzárkóztató foglalkozást biztosítunk
- pedagógusaink az egyes tanítási órákon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, az ismétlésnél a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- A 8. évfolyamon az eredményes felvételi és a továbbtanulás segítésére felkészítő, előkészítő foglalkozásokat szervezünk.

Fontos feladat hárul iskolánkra a szociális hátrányok, a beilleszkedési, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítésében. Napjainkban egyre több család kerül nehéz helyzetbe. A megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt egyre több gyerek válik hátrányos helyzetűvé. Iskolánk eddig is sokat tett a hátrányok kompenzálása érdekében.

A hátrányok típusai

Családi hátrányok

Olyan tanulók tartoznak ide, akik mögött nem stabil, gondoskodó a család

Felbomlott család, elváltak vagy meghalt az egyik szülő.

Előfordul, hogy a hátrány abból származik, hogy a szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, deviáns életvezetést folytatnak.

Mit teszünk a hátrányok kompenzálása érdekében az iskolában?

- Részvétel kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon.
- Részvétel szakkörökön.
- Sportversenyeken való ingyenes részvétel.
- Reggeli ügyelet.
- Programok szervezése felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók tartása.

Anyagi hátrányok

Azok a családok sorolhatók ide, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani, mert nem képesek rendszeres munkára (meghaltak, betegek, deviánsak). Munkanélküliek, vagy magas az eltartottak aránya és alacsony a munkaképes eltartók aránya.

Iskolánk feladata ennek a hátránynak a kompenzálására:

- kedvezményes étkeztetés,
- napközis elhelyezés.

Kisebbségi, etnikai hátrányok

Az etnikai hátrányok kompenzálásának iskolai feladatai:

- a másság elfogadtatása az iskola minden tanulójaival dolgozójaival,
- együttműködési formák a szülőkkel,
- felzárkóztató programok,
- együttműködés a kisebbségi önkormányzattal,
- kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Tanulási hátrányok

Az a tanuló tartozik ide, aki nem rendelkezik megfelelő képességgel a tananyag elsajátításához, nincs kellőképpen motiválva a tanulásra.

A tanulási hátrányok kompenzálása iskolánkban:

- differenciált foglalkoztatás tanórán,
- részproblémákkal küszködő gyerekek integrált oktatása,
- megfelelő tanulási technikák kiválasztása,
- szakszolgálat igénybe vétele
- óvoda, iskola kapcsolata.

Az egyes hátrányfajták nem függetlenek egymástól. A hátrányos helyzet folyamatnak is felfogható. Ehhez a tevékenységhez a pedagógus hozzáértése mellett szeretet, megértés, a tanítvány iránti bizalom és pedagógus-lelkiismeret kell.

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK

A szociális okokra visszavezethető esélyegyenlőtlenséget az iskola az alábbi tevékenységek segítségével tudja csökkenteni:

- integrált és képesség-kibontakoztató oktatás megszervezése
- Útravaló ösztöndíjprogramban való részvétel
- diákétkeztetés biztosítása
- a nevelők és tanulók, szülők közötti mélyebb személyes kapcsolat
- családlátogatások, környezettanulmányok (a szülők nevelési gondjainak segítése)
- szoros kapcsolat a nevelési tanácsadóval, pszicho-pedagógussal, óvodapedagógussal.
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató fejlesztésének pedagógiai rendszere és iskolai programja

Egy integrációs oktatási program során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük, annak érdekében, hogy a társadalmi párbeszéd, valamint a társadalmi mobilitás valóságos keretet kapjon az oktatás-nevelés rendszerén belül.

Az integrációs (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret,

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakozásához,
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értékként képviselheti, kamatoztathatja,
- amelyben a gyerekek egymást segítő közösségei születnek (tudatosan fejlesztik a családot, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben a szülőt, a családot, mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a családot, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet,
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, kisebbségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek),
- amelyben a tanuló követés az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze

Másrészt olyan kompetenciák jellemzik a pedagógusokat, mint pl.:

- széleskörű módszertani repertoár,
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközök és oktatási mérőrendszerek ismerete
- az együttműködés órai és intézményi kereteken túlmutató jellegéből fakadó tanári szerepbővülés elfogadása
- az iskolában megjelenő különböző kultúrák ismerete, egyenértékűként való elfogadása, kezelése

Az integrációs (együttnevelő) program fenti jellemzőinek az intézmény pedagógiai rendszerének egészét át kell hatnia.

Elvárható eredmények

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, melyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak,
- az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésre, multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe, az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel, az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó HHH tanulók száma
- csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma
- csökken az iskolai hiányzások óraszám
- csökken a HHH tanulók körében az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók száma
- nő az érettségire felkészítő intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma
- az adott intézményben az országos kompetencia mérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Intézményi önértékelés: tanév végén.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

Kulcskompetenciák fejlesztése az irányelv alapján

Alapkompetenciák

- *A tanulás kompetenciái*
- *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)*
- *A digitális kompetenciák*
- *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
- *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*
- *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
- *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*

Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola)

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompentenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a Nat-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a Nat-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. Ehhez kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei. Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, a fenntartó által felkínált és/vagy az iskola pedagógiai programjában rögzített, diagnosztikus céllal történő értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal lehetővé teszi, hogy az értékelés a tanuló számára örömteli, élvezetes eseménnyé váljon, fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése az integrációval kapcsolatban

Szülői házzal

Az integrációs felkészítésben résztvevő tanulók szüleit háromhavonta tájékoztatjuk a gyermekük fejlődéséről.

A szülői értekezletek időpontját a munkaterv tartalmazza.

Gyermekjóléti Szolgálattal

Az intézmény nevelőtestülete a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősön keresztül a Gyermekjóléti Szolgálattal szoros kapcsolatot tart fenn, melynek részeként ősszel és tavasszal a védőnő, a rendőrkapitány, az intézmény vezetője a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az önkormányzat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse konferenciát rendez és értékeli, megvitatja a Gyermekjóléti Szolgálat munkájával és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat.

Az osztályfőnökök probléma esetén a gyermekvédelmi felelősön keresztül esetjelző lapokon tájékoztatják a település jegyzőjét és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársát a gyermekekkel kapcsolatban felmerült problémákról.

Közös egyeztetés után döntenek a családlátogatás időpontjáról és a problémás eseteknél a védelembé vételről.

Pedagógiai Szakszolgálat

Az iskola pedagógusainak véleménye alapján a beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő gyermekeket a vásárosnaményi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai megvizsgálják és szükség esetén megfelelő foglalkozásokon fejlesztik.

A problémás eseteket Szakértői Bizottság elé utalja. A szakértői vélemény alapján az iskola megfelelő ellátásban részesíti a gyermekeket.

A sajátos nevelési igényű tanulókat rehabilitációs órákon fejlesztjük.

Középiskolákkal

Tanulóink részt vesznek a középiskolák által meghirdetett nyílt napokon, illetve továbbtanulással kapcsolatos tájékoztatókon, szülői értekezleteken.

Igénybe veszik a középiskolában szervezett felvételi előkészítőket.

A mindenkori 8. osztály osztályfőnöke a jelentkezési lapokkal együtt levélben kéri a tanulók leendő iskoláját, hogy volt diákjaink elért tanulmányi eredményéről hivatalosan és írásban tájékoztassák iskolánkat. Az összesített eredményekről a volt osztályfőnök a félévi nevelőtestületi értekezleten számol be.

Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Támogatja az iskola által szervezett kulturális, művészeti, sport és egyéb rendezvényeket.

Az iskola és az RNÖ adott esetben együttesen pályázik a tanulók sport kulturális, művészeti oktatásával kapcsolatos témákban.

Az RNÖ elnöke közreműködik az iskola tanulóival illetve a tanulók szüleivel való kapcsolattartásban, a tanulók oktatásával, nevelésével kapcsolatban felmerült kérdésekben eljár, továbbá közvetít az iskola és a szülők között.

Egyházakkal

Az egyházakkal jó kapcsolatot ápolunk, közösen egyeztetjük a hittanórák időpontját, melyek beépülnek a tanulók órarendjébe. A Magyar Kultúra Napja alkalmából az iskola tanulói és nevelőtestülete ökumenikus istentiszteleten vesz részt, melyen közösen ápoljuk nemzeti hagyományainkat.

Civil szervezettel

A Bodroghalomért Közalapítvány az SZJA 1 %-ának begyűjtésével és különböző pályázatok megvalósításával támogatja iskolánk tanulóit.

A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, a késést igazolnia kell a házirendben foglalt szabályok szerint. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

A beteg tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a tanuló beteg, gondoskodik a többi tanulótól való elkülönítéséről, és iskola a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tanuló szüleit.

Orvosnak kell igazolnia azt, hogy a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-oktatási intézményt, részt vehet a foglalkozásokon. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Az iskola köteles a szülőt értesíteni :

- a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, valamit akkor is,
- ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri.

Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.

Ha az iskola értesítése ellenére a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, az iskola a **gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe** véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az iskola intézményvezetője – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az iskola bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a **harminc órát**, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az **általános szabálysértési hatóságot**, és ismételten tájékoztatja a **gyermekjóléti szolgálatot**, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri **az ötven órát**, az iskola intézményvezetője haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint **illetékes kormányhivatal Hatósági és Gyámügyi osztályát, valamint a Családi pótlék folyósításáért felelős Kormányhivatali szervet, s kezdeményezi a családtámogatási ellátás szüneteltetését**

Jogszábai hivatkozások:

- *331/2006 (XII.23.) Gyvt.*
- *20/2012.EMMI rendelet*
- *149/1997. Korm. rend.*
- *1998. évi LXXXIV. tv. családok támogatásáról*

KÖZLEKEDÉSI NEVELÉS

Felgyorsult életünk és a közlekedési kultúra romlásának köszönhetően egyre gyakrabban hallhatunk közlekedési balesetokról. A közlekedési szabályok ismerete és az egyén viselkedési kultúrája az alapja a biztonságos közlekedésnek. A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátíttatása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leg-inkább az erre való igényt, de az iskolának is komoly a felelőssége ebben.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

Elméleti oktatás

- Alsó tagozaton a környezet órák tananyagában jelenik meg.
- Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése.

Gyakorlati alkalmazás

- Iskolán kívüli programok, kirándulások alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

A téma az osztályfőnöki órákon kerülhet feldolgozásra. Cél, hogy tanulóink megismerjék és megtanulják elkerülni azokat a helyzeteket, amelyben károsultakká, áldozatokká válhatnak (aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, felkészülés a felnőtt lét szerepeire).

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelő munkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsi nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak. Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére.

Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának színterei:

- A tanórai technikák (páros munka, csoportos és együttműködő, kooperatív tanítási technikák) alkalmazásával kell a gyermekeket hozzászoktatni a társas viszony, az abból adódó konfliktusok helyes megoldására.
- Drámaórák, ahol szituációs játékok keretében gyakoroltatható a konfliktuskezelés.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása.
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése.
- Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával fejlesztő pedagógusaink

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2024. szeptember 02. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a 2024/2025-ös tanévben átdolgozott pedagógia program alapján.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.

A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Különös tekintettel kell lenni az esélyegyenlőség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos célok és feladatok megvalósulására, a kompetenciák fejlesztésének a megvalósulására.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az intézményvezető;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközössége;
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

A fenntartó egyetértésére akkor van szükség, ha a pedagógiai program érvénybe lépéséhez a fenntartóra többletköltség hárul.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy példány az iskola könyvtárában van elhelyezve, ahol a szülők azt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:

- az iskola irattárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola intézményvezetőjénél;
- az iskola intézményvezető-helyettesénél

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

Tanulmányok alatti vizsga szabályzata

Az iskolai tanulmányok alatti vizsgák rendje

Az iskola lehetőséget biztosít a tanulók számára – különbözeti, osztályozó- és javítóvizsga és pótló vizsga letételére.

A köznevelési törvény alapján a tanulót megilleti a vizsgához való joga.

- Osztályozó vizsga
- Javító vizsga
- Különbözeti vizsga
- Pótló vizsga

Osztályozó vizsga

Félévi és tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát kell tennie** ha,

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a jogszabályban meghatározott időkeretnél többet mulasztott, és a nevelő-testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, [Nkt.51. § (7) bek.]
- ha a tanuló félévi, év végi osztályzatának megállapítását független vizsgabizottság előtt kéri.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma eléri a húsz tanítási órát, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.

Az osztályozó vizsgák dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján történik; egyéni munkarend esetében törzslapban és a bizonyítványban (kivéve a félévit), hiányzás miatti esetben a törzslapon és a naplóban.

Záradékok:

- *egyéni munkarend esetén*
21. Osztályozó vizsgát tett. TI., B.
- *hiányzás miatti osztályozó vizsgázó esetén*
20. A(z) tantárgyból -án osztályozó vizsgát tett. N., TI.

- A dokumentálás a bizonyítványban: a záradék megegyezik a törzslapban szereplővel.
- A félévi osztályozó vizsgák dokumentálása a naplóban és az ellenőrzőben történik.
- Az osztályozó vizsga dokumentálását a jegyzőkönyv lezárását követő öt munkanapon belül el kell végeznie az osztályfőnöknek.

Javító vizsga

Javító vizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javító vizsgák dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján történik a törzslapban és a bizonyítványban.

A törzslapban a jegy dokumentálható a megfelelő táblázatban és a jegyzetben a következő záradékkal:

A javítóvizsgán tantárgyból osztályzatot kapott. A
évfolyamba léphet. *vagy*

A javítóvizsgán tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

Évfolyamot ismételni köteles. (ha tanköteles korú a tanuló) *vagy*

Az évfolyamot megismételheti. (ha nem tanköteles korú a tanuló)

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Igazgatói döntés alapján különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak:

1. más iskolából történő átvétel esetén, ha az adott évfolyamra felvett tanuló az azt megelőző évfolyamok helyi tantervben szereplő tantárgyából vagy tantárgyaiból nem rendelkezik év végi osztályzattal,
2. ha eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik, abban az esetben, ha az éves óraszám kevesebb volt, mint az intézményünk helyi tantervében rögzített éves óraszám és emiatt pótolnia kell a számára elmaradt tananyagrészeket.

A tantárgyi követelményeket az igazgató által megbízott munkaközösség vagy szaktanár jelöli ki.

A különbözeti vizsga dokumentálása

A különbözeti vizsgák dokumentálása jegyzőkönyvben történik. Ehhez a dokumentumhoz csatolni kell a vizsga írásbeli dolgozatát és a szóbeli felkészülési lapot, amennyiben illet a vizsgázó készít.

Az 1. pontban leírtak alapján tett különbözeti vizsga dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján az osztályozó vizsga mintájára történik a törzslapban és a bizonyítványban.

A 2. pontban leírtak miatt tett különbözeti vizsga dokumentálása a naplóban történik. A tanuló félévi vagy év végi értékelésénél a különbözeti vizsga érdemjegye egy témazáró dolgozat érdemjegyével egyenértékű jegynek számít.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó,

- ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan távol marad, pótló vizsgát tehet. A pótló vizsgát lehetőleg ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni.

Pótló vizsgát csak az elmaradt vizsgarészekből kell tenni.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a megyeszékhely szerinti járási hivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében

szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a járási hivatalnak.

A járási hivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

Vizsgára való jelentkezés

A javítóvizsgára írásbeli jelentkezés nem szükséges.

Az osztályozó és különbözeti vizsga letételének engedélyezését a tanuló az igazgatónak címzett kérvényben kérheti. A kérvény beadásának határideje: május 15. illetve december 15.

Az igazgató az engedélyezés után továbbítja a kérvényt az igazgatóhelyettes részére, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről.

A vizsgák előkészítése

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó a jogszabályban meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő.

Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Ellenőrzés, javítás, értékelés:

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldások

2. számú melléklet

HELYI TANTERV

Iskolánk helyi tanterve a csatolt digitális adathordozón található.

3. számú melléklet

Az EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projekt megvalósítása során elért eredmények alkalmazása az esélyteremtő intézménnyé válás területén.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 7. § bn) pontja értelmében az intézmény konkrét tevékenységekkel segíti a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megvalósítását. Ennek elérése érdekében az iskolánk **együttműködő** partnere az **EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projektnek**, melynek alapvető célja a befogadó nevelés támogatása, a végzettség nélküli iskolaelhagyás és lemorzsolódás kezelésében történő részvétel, a hátrányos helyzetű tanulók oktatási és munkaerő-piaci esélyeinek növelése, társadalmi beilleszkedésük elősegítése és ezáltal a köznevelési rendszer méltányosságának, valamint a gazdaság versenyképességének növelése.

A fenti cél elérése a TÁMOP-3.3-13 azonosítószámú, Eötvös József Program – Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézet fejlesztése és Projektháló című kiemelt projekt által kifejlesztett, Esélyteremtő intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer (továbbiakban ETIPE) bevezetésén keresztül történt az esélyteremtő intézményi (továbbiakban ETI) működés kialakítását támogató eszközrendszer intézményi adaptálásával. Az ETIPE intézményi, osztálytermi és tanulói szintek szerint kínál gyakorlati segítséget a pedagógiai folyamatok, tevékenységek megvalósításához.

Iskolánk a **Molnár Mózes Általános Iskola**, olyan esélyteremtő intézmény, amely valamennyi tanulója, pedagógusa számára biztonságos, befogadó szervezeti klímát teremt. A befogadást azzal is kifejezzük, hogy intézményünk pedagógiai környezete megfelel növendékei életkori sajátosságainak, reflektál szociokulturális háttérükre, beállítódásaikra.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer adaptációjával szélesedett módszertani repertoárunk, mely által a tanulók társadalmi integrációjának, sikerességének előmozdítása érdekében képesek vagyunk minden tanuló fejlődési szükségleteire, élethelyzetére, igényeire differenciált és adekvát pedagógiai válaszokat adni. Őket a mindenkori képességeik szerinti fejlettségi szintjükhöz, kompetenciáikhoz és a hozott tudások, értékek különbözőségeihez alkalmazkodva, individuális adottságaiknak megfelelő fejlesztésben részesítjük. A diákok önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeit tehetségjegyeit feltárjuk, így egyaránt képesek vagyunk a lemaradók hátránykompenzálására és a kiemelkedő képességűek tehetségfejlesztésére is.

A hátrányújratermelődés mechanizmusának fékezése érdekében a tanulói teljesítményt korlátozó tényezőket mérsékeljük, a tanulók fejlődésbeli és tanulási nehézségeinek feltárását, problémái megoldását segítjük, melyhez a helyi társadalmi, szolgáltatói környezetet is komplexen bevonjuk. Egyenlő esélyeket érvényesítünk a nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulók közötti különbségeket tanulást segítő tényezőnek tekintjük és nem csupán legyőzendő problémának. A tudásépítés folyamatában ösztönözzük a tanulókat az együttműködésre, arra, hogy egymással kooperáljanak és kihasználják egymás erősségeit tudás, képességek és készségek terén egyaránt.

Az Esélyteremtő Intézményként, mint a fejlesztésben együttműködő kollégák műhelyét értelmezzük, építünk a proaktív gondolkodású pedagógusok ötletgazdagságára. A társadalmi változásokra rugalmasan és dinamikusan reagálunk, így folyamatosan megújulunk. A változást az intézményben folyamatként értelmezzük, amely azt jelenti, hogy tudatosan hagyunk időt az újítások, innovációk, adaptációk belsővé válására, a beépülésre.

A szülők és egyéb partnereink erőforrásait értéként kezeljük, és céljaink elérése érdekében mozgósítjuk, bevonjuk őket. Törekszünk arra, hogy tevékenységünk az intézmény és környezete közösségének szükségleteire és igényeire épüljön. A tervezés, megvalósítás, értékelés az intézmény közössége és a partnerek bevonásával történik, ezzel biztosítjuk a nyilvánosságot, a kontrollt, a mérhetőséget.

Az optimális eredmények eléréséért a családdal és a tanulóval közösen tevékenykedünk, követjük a változásokat, és a mérések-értékelések tükrében folyamatosan igazítjuk a tanulók igényeihez, szükségleteihez a módszereket, fejlesztéseket.

Esélyteremtő Intézményként feladatunk, hogy a tanulási-tanítási folyamatot a pedagógiai, tanulási környezet továbbfejlesztésével alapozzuk meg, és ezáltal teremtsünk kondíciókat az egész életen át tartó tanuláshoz, a sikeres munkaerő-piaci belépéshez.

Fejlesztjük, alkalmazzuk és fenntartjuk azokat a módszereket, eljárásokat, eszközöket, kapcsolatrendszereket – ágazatközi együttműködések -, melyek a tanuló egyéni fejlődését, személyiségének kiteljesítését, szociabilitásának fejlődését, az életesélyeinek és életminőségének várható javulását, a társadalmi mobilitás lehetőségeit mozdítják elő.

Fejlesztő tevékenységünket mérés-értékelésre (kompetenciamérésre és egyéb diagnosztikus mérésre, elégedettség mutatókra) alapozzuk.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer alkalmazásával a beavatkozás eredményeként:

Intézményi szinten

- Felismerésre és megszüntetésre kerülnek intézményünkben a negatív diszkrimináció megnyilvánulási formái.
- Meghonosodik és egyre hatékonyabbá válik a teammunka, a pedagógusok közötti horizontális és vertikális együttműködés.
- Tudatosabbá, átgondoltabbá válik az intézményi szintű tervezőmunka.
- Csökken a lemorzsolódás, az évfolyamismétlés, a végzettség nélküli iskolaelhagyás.

Az osztályterem szintjén

- A pedagógusok új, korszerű módszereket is alkalmaznak a nevelési, oktatási folyamatban.
- A tanulóink komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

A tanuló szintjén

- A nevelési, fejlesztési, tanulási-tanítási folyamat és környezet továbbfejlesztésével igyekszünk elérni, hogy az egyes tanulók képességei, tudása mérhető hatékonysággal fejlődjön, motivációja javuljon.
- A diákok megfelelő felkészítést kapnak az egész életen át tartó tanuláshoz, sikeres munkaerő-piaci belépéshez.
- A tanulók komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

4.számú melléklet

Pedagógiai program módosítása az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 sz. sikeres pályázat miatt

Iskolánk fenntartója a Sárospataki Tankerületi Központ az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 sz. sikeres pályázata révén digitális iskola projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor a Molnár Mózes Általános Iskola iskolában 2018. április és 2020 április között.

Pedagógia célok:

- a pedagógusok módszertani kultúrájának bővítése olyan pedagógiai módszerekkel és technikákkal, amelyek a tanulók önálló munkavégzését, divergens gondolkodását és problémamegoldó készségeinek mozgósítását kívánják meg, képzések és továbbképzések segítségével (például: az infokommunikációs eszközök napi tanítási-tanulási gyakorlatba való integrálásának támogatását szolgáló fejlesztések);
- a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése digitális taneszközök és digitális tartalmak fejlesztésével vagy honosításával, valamint azok tanórai használatának elősegítésével, könyvtári szolgáltatások igénybe vételével intézményi informatikai fejlesztések segítségével. Sajátos nevelési igényű tanulók részére digitális taneszközök fejlesztése és rendelkezésre bocsátása tanulási céllal;
- a tanulók információkezeléssel (információkeresés, -szűrés, -feldolgozás, -értékelés, prezentáció) kapcsolatos készségeinek fejlesztése módszertani fejlesztésekkel, valamint olyan digitális tartalmak és taneszközök fejlesztésével, amely támogatja ezen készségeket;

- a diákok számára épüljön be a tanulási feladatok közé az információkeresés, feldolgozás, kollaboráció IKT-val támogatott megoldásainak használata, valamint a médiatudatosság fejlesztése;
- az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a természettudományos tantárgyak elsajátításába a digitális szenzorokra épülő mérésen, adatfeldolgozáson, kiértékelésen és a valóságban való megjelenítésen (például 3D nyomtatáson) keresztül;
- digitális mérés-értékelési rendszerek bevezetése, elektronikus tudásfelmérés általánossá tétele felmenő rendszerben, amely lehetővé teszi elsősorban a formatív értékelés támogatását széles értékelési eszközkészlet kialakításával;
- a digitális oktatás bevezetése, alkalmazása során a gyermekek teljes lelki- és testi egészségének megőrzése érdekében különös hangsúlyt kell helyezni a valós emberi kapcsolatok kialakítására, megőrzésére, illetve a digitális eszközök alkalmazásából fakadó mozgásszegény környezet ellensúlyozására;

Módszertani eszközök:

A 2017-2018-as tanévtől kezdődően részt veszünk az EFOP-3.2.3-17-2017-00042 „Digitális pedagógiai módszertanokat támogató környezet” című pályázaton. A pályázat keretén belül három kiválasztott digitális pedagógiai-módszertani csomag adaptálásához, implementálásához 11 pedagógus képzését biztosítjuk. A program keretén belül igénybe vesszük mentorált óralátogatásokat, minőségbiztosítást, az országos tudásmegosztó hálózatba való bevonás lehetőségét, amelyek tananyagokat is nyújtanak, továbbá felkészítik tanárainkat egy ilyen műhely működtetésére, karbantartására és fejlesztésére.

- szoros kapcsolattartás más szervezetekkel (DPMK, NKP)
- műhelymunkák, bemutatóórák, workshopok, népszerűsítő napok, témanapok szervezése, melyek elősegítik más pedagógusok motiválását
- további képzések, tréning végzése újabb pedagógusok bevonásával
- kipróbált, bevált szoftverek kiválasztása, vásárlása, gyakorlati tapasztalatok egymásnak történő átadása
- jó minőségű eszközök, digitális eszközök kiválasztása, vásárlása, gyakorlati tapasztalatszerzés
- szaktanácsadás folyamatos igénylése
- folyamatos karbantartás biztosítása
- digitális módszertan adaptálása

Alsó tagozaton:

Évfolyam	Tantárgy/egész napos oktatás	Tanórák aránya
1-4.	Matematika	40%

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1-4.	Magyar nyelv és irodalom	40%
1-4.	napközis tanulás matematika és magyar nyelv	40%

Felső tagozaton:

Évfolyam	Tantárgy/egész napos oktatás	Tanórák aránya
5-8.	Matematika	40%
7-8.	Fizika	40%
7-8.	Földrajz	40%

A digitális fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére. Számukra speciális eszközöket (pl.: billentyűzet) biztosítunk.

Záradékok

A Molnár Mózes Általános Iskola Intézményi Tanácsa az intézmény Pedagógiai Programját véleményezte és elfogadásra javasolta.

Bodroghalom, 2024.szeptember 02.

Erdei_Rátkai Tímea

.....

Intézményi Tanács elnöke

A Molnár Mózes Általános Iskola Szülői Munkaközössége az intézmény Pedagógiai Programját véleményezte és elfogadásra javasolta.

Bodroghalom, 2024. szeptember 02.

Kertészné Tóth Ildikó

.....

SZMK elnöke

A Molnár Mózes Általános Iskola Pedagógiai Programját mellékleteivel együtt a nevelőtestület elfogadta.

Bodroghalom, 2024. szeptember 02.

Schmidné Kiss Nóra

.....

intézményvezető

A Pedagógiai programot az intézményvezető jóváhagyta.

Bodroghalom, 2024. szeptember 02.

Schmidné Kiss Nóra

.....

intézményvezető